

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ภชพน เชื่อมทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2556

**The Readiness of Dhurakij Pundit University's Students towards
ASEAN Economic Community**

POJCHAPHOL CHEUMTHONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Business Administration

Department of Business Administration

Faculty of Business, Dhurakij Pundit University

2013

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ชื่อผู้เขียน	ภชพน เชื่อมทอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัญญา ปานเจริญ
สาขาวิชา	บริหารธุรกิจ
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 3) เพื่อเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 463 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมและในรายด้านทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านนานาชาติ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับน้อย

2) นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีการรับรู้ผลกระทบ ที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมและในรายด้านทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเปิดเสรีการค้าเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ ด้านการเปิดเสรีการบริการ ด้านการเปิดเสรีการลงทุน และด้านการเปิดเสรีการค้าอยู่ในระดับมาก

3) ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ศึกษาในคณะแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีอายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมในด้านการเป็นนานาชาติแตกต่างกัน และยังพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีคณะแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมในด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกัน

4) ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อยกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

Thesis Title	The Readiness of Dhurakij Pundit University's Students towards ASEAN Economic Community
Author	Pojchaphol Cheumthong
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Charunya Parncharoen
Department	Business Administration
Academic Year	2013

ABSTRACT

The objectives of this are as follows: 1) to study the readiness of Dhurakij Pundit University's students toward ASEAN Economic Community. 2) to study the perception of Dhurakij Pundit University's student towards the effect on ASEAN Economic Community 3) to compare the readiness towards ASEAN Economic Community of Dhurakij Pundit University's students. As Classified by individual attributes. and 4) to study the relationship between the perception towards the effect on ASEAN Economic Community and the readiness of Dhurakij Pundit University's students towards ASEAN Economic Community. A survey research method was employed using questionnaires as a research instrument to collect the data. The research sample used in this study comprised of 463 Dhurakij Pundit University's students from faculty of Business Administration, faculty of Law, and faculty of Communication Arts. Data was analyzed using descriptive and inferential statistics techniques. The research results can be summarized as follows:

1) In overall and three components of readiness which are Internationalization, Information and Technology, and Occupation, the readiness of Dhurakij Pundit University's students towards ASEAN Economic Community is at least level.

2) In overall and four components of perception which are Free Movement of Skilled Labor, Free Movement of Services, Free Flow of Capital, and Free Trade, the perception of Dhurakij Pundit University's students towards the effect on ASEAN Economic Community is at high level.

3) The results of the first hypothesis testing reveal that in overall, Dhurakij Pundit University's students who are studying different major have different levels of readiness towards ASEAN Economic Community. When considering in detail, it is found that students of Dhurakij Pundit University who are different ages and levels of education have different levels of readiness towards Internationalization. It is also found that students who study in different faculties have different levels of readiness towards Occupation.

4) The result of the second hypothesis testing is shown that in overall, there is a positive relationship between the perception of the effect on ASEAN Economic Community and the preparation readiness of Dhurakij Pundit University's student towards ASEAN Economic Community at lower level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา ความอนุเคราะห์และกำลังใจ ที่ดียิ่งจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัญญา ปานเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ กรุณาสละเวลาอันมีค่า ช่วยเหลือให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อคิด อันเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อ การศึกษา และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งให้คำแนะนำในการประมวลผลข้อมูลด้วย ระบบคอมพิวเตอร์ และการทดสอบที่เป็นประโยชน์ จนการศึกษาวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ คณาจารย์ผู้สอน และคณาจารย์ ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจ นิติศาสตร์ และนิติเทศศาสตร์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวง ต่างประเทศที่กรุณาเสียสละและให้คำแนะนำในการวิจัย รวมถึงข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ส่งเสริมและสนับสนุนทุนการศึกษา เพื่อใช้ในการศึกษาสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสร่างผลงานวิจัยที่ดี มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

ขอกราบขอบพระคุณพ่อและแม่ ที่คอยให้กำลังใจตลอดเวลา เป็นแรงบันดาลใจ กำลังใจ ใฝ่ใจดูแล ห่วงใย และขอขอบคุณเพื่อนและน้องนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่อำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมาจนทำให้การศึกษาเล่าเรียนนี้สำเร็จ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึก บูชาพระคุณแก่บุพการีของผู้วิจัยและบูรพาจารย์ทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังในการวางรากฐานการศึกษา ให้กับผู้วิจัย

ท้ายที่สุดนี้ หากมีสิ่งที่ขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขอภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและผิดพลาด และผู้ศึกษาหวังอย่างยิ่งว่าการศึกษาวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจศึกษาเพิ่มเติม

ภชพน เชื้อมทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ณ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน.....	10
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้.....	40
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม.....	43
2.4 คุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคต.....	47
2.5 ข้อมูลคณะ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.....	55
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
3. ระเบียบวิธี.....	64
3.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	65
3.2 ประชากรและตัวอย่าง.....	66
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	69
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	80
4.2 ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	82
4.3 ผลการวิเคราะห์การเตรียมความพร้อมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.....	83
4.4 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	87
4.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	94
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	107
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	108
5.2 อภิปรายผล.....	110
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	115
บรรณานุกรม.....	118
ภาคผนวก.....	127
ประวัติผู้เขียน.....	152

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 กำหนดการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนอย่างเป็นทางการ	13
2.2 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	53
3.1 การเลือกตัวอย่าง	69
3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	72
4.1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ลักษณะส่วนบุคคล.....	80
4.2 ค่า Alpha จากการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	82
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเตรียมความพร้อมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในด้านนานาชาติ	83
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเตรียมความพร้อมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร.....	84
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเตรียมความพร้อมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในด้านการประกอบอาชีพ	85
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเตรียมความพร้อมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในภาพรวมทั้งหมด	86
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการ เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในด้านการเปิดเสรีการค้า	87
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการ เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในด้านการเปิดเสรีการบริการ	88
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการ เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในด้านการเปิดเสรีการลงทุน	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ^๑ ในด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ	92
4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ^๑ ในภาพรวม	93
4.12 แสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ^๑ จำแนกตามเพศ	94
4.13 แสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ^๑ จำแนกตามอายุ	95
4.14 ผลการวิเคราะห์รายคู่ Post Hoc ด้วยค่า LSD จำแนกตามอายุ	96
4.15 แสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ^๑ จำแนกตามระดับการศึกษา..	97
4.16 แสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ^๑ จำแนกตามคณะ.....	98
4.17 ผลการวิเคราะห์รายคู่ด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตามคณะ.....	99
4.18 ผลการวิเคราะห์รายคู่ในภาพรวม จำแนกตามคณะ.....	99
4.19 แสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ^๑ จำแนกตามรายได้.....	100
4.20 แสดงความสัมพันธ์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีการค้ากับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ^๑	102
4.21 แสดงความสัมพันธ์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีบริการกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ^๑	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.22	แสดงความสัมพันธ์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีการลงทุนกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.....	104
4.23	แสดงความสัมพันธ์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.....	105
4.24	แสดงความสัมพันธ์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.....	106

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ตราสัญลักษณ์ของอาเซียน.....	10
2.2 จำนวนแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามสาขาอาชีพ ปี พ.ศ. 2554.....	26
2.3 กระบวนการรับรู้ของ Wagmer และ Hollenbeck.....	42
2.4 ลำดับความสามารถในด้านการใช้ภาษาอังกฤษในภูมิภาคเอเชีย ปี 2012	52
3.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	65

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The association of South East Asian Nations) หรือ อาเซียน (ASEAN) เป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แรกเริ่มมีสมาชิกในการก่อตั้งเพียง 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย โดยนาย อาดีม มาลิก รัฐมนตรี เปรซิเดียมฝ่ายการเมืองและรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ มาเลเซีย โดยนาย ตุน อับดุล ราซัค รองนายกรัฐมนตรีว่าการกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการพัฒนาการแห่งชาติ ประเทศฟิลิปปินส์โดย นายมาร์ซีส โซ รามอส รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ประเทศสิงคโปร์ โดยนาย เอส. ราชาเรตน์ รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ และประเทศไทย โดยพันเอก ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ และร่วมกันลงนามในปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) หรือปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) เป็นเอกสารสำคัญฉบับแรกของกลุ่มประเทศอาเซียนที่ประกาศอุดมการณ์และรับรองสถานะในการเป็นอาเซียนร่วมกัน ในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ณ วังสราญรมย์ ในกระทรวงการต่างประเทศ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพเสถียรภาพ และความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง สร้างสรรค์ความก้าวหน้าเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก (วรทัศน์ วัชรวิไล, 2533)

กลุ่มประเทศอาเซียนได้ลงนามปฏิญญากรุงเทพ มีสมาชิกเพิ่มเติมเข้าร่วมเป็นสมาชิกอีก 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2527 ประเทศเวียดนาม วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ประเทศลาวและพม่า วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 และประเทศกัมพูชา วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2542 ตามลำดับ รวมทั้งสิ้นปัจจุบันมีสมาชิกอาเซียนรวมทั้งหมด

10 ประเทศ และได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) หลังจากการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 13 พ.ศ.2550 ประเทศสิงคโปร์เป็นข้อตกลงทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรต่าง ๆ มีผลบังคับใช้วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 หลังจากการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ถึง 1 มีนาคม พ.ศ. 2552 ที่จังหวัดเพชรบุรี เป็นการประชุมระดับผู้นำอาเซียนครั้งแรกหลังจากกฎบัตรโดยมีผลบังคับใช้ซึ่งมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยบทต่าง ๆ ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้อาเซียนเป็นองค์กรที่ประชาชนเข้าถึงและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศสมาชิก ประกอบด้วยบทบัญญัติจำนวน 13 หมวด 55 ข้อย่อย ได้แก่ หมวดที่ 1 กล่าวถึงวัตถุประสงค์และหลักการ หมวดที่ 2 กล่าวถึง สภาพบุคคลตามกฎหมาย หมวดที่ 3 กล่าวถึงสมาชิกภาพ หมวดที่ 4 กล่าวถึงคณะองค์กรประชุม หมวดที่ 5 กล่าวถึงองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน หมวดที่ 6 กล่าวถึงความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ หมวดที่ 7 กล่าวถึงการตัดสินใจ การปรึกษาหารือที่อยู่บนหลักการ หมวดที่ 8 กล่าวถึงวิธีระงับข้อพิพาทและคนกลาง โดยการประชุมสุดยอดอาเซียนเป็นช่องทางสุดท้าย หมวดที่ 9 กล่าวถึงการจัดการทำงานงบประมาณและการเงิน หมวดที่ 10 การบริหารและขั้นตอนการดำเนินงาน หมวดที่ 11 กล่าวถึงสัญลักษณ์ กำแพง วัง ดวงตรา วันและเพลงอาเซียน หมวดที่ 12 กล่าวถึงการดำเนินความสัมพันธ์ภายนอก แนวทางและขั้นตอนการเจรจา และหมวดที่ 13 กล่าวถึงบทบัญญัติบังคับใช้ (สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์, 2554)

หลังจากมีการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 9 ที่บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 7 - 8 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2546 ได้ถือกำเนิดประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) อย่างเป็นทางการ จากการลงนามของผู้นำอาเซียนในรูปของปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียนที่เรียกว่า ปฏิญญาบาห์ลีฉบับที่สอง (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) โดยให้จัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2563 ต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2550 ที่เซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ได้ตกลงร่วมกันเร่งรัดให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558 ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 14 ที่ชะอำ ประเทศไทย ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในเอกสาร แผนปฏิบัติการสู่ประชาคมอาเซียน 2009 – 2015 (Roadmap for an ASEAN Community 2009 – 2015) ซึ่งเป็นการรวมพิมพ์เขียวหรือแผนงานประชาคมประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก (Pillars) ที่เรียกว่า ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

(ASEAN Political-Security Community : ASPC) มุ่งให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีระบบแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันได้ด้วยดี มีเสถียรภาพอย่างรอบด้าน มีกรอบความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัย มั่นคง 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) มุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน ทำให้ภูมิภาค มีความเจริญรุ่งเรือง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้ เพื่อการเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในประเทศสมาชิกของกลุ่มอาเซียน และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) เพื่อให้ประชาชนในแต่ละประเทศอาเซียนอยู่ร่วมกันภายใต้แนวคิดสังคมที่เอื้ออาทร มีสวัสดิการทางสังคมที่ดี และมีความมั่นคงทางสังคม โดยประชาคมอาเซียนมีเป้าหมายในการรวม 10 ประเทศสมาชิกเป็นหนึ่งเดียวเพื่อสร้างความมั่นคง ผนึกประสานกันอย่างกลมเกลียวเหนียวแน่นและเสริมความแข็งแกร่งร่วมกันให้เข้ากับวัตถุประสงค์อันยั่งยืน มีสันติภาพ และแบ่งปันความมั่นคงระหว่างกัน ในภูมิภาคเดียวกัน สำหรับ AEC มีเป้าหมายหลักในการที่จะรวมตลาดของ 10 ประเทศสมาชิก ให้เป็นตลาดและฐานผลิตเดียวกัน (Single Market and Production) ภายในปี พ.ศ. 2558 ตามแผนงานในเชิงบูรณาการในด้านเศรษฐกิจ หรือ พิมพ์เขียวเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) มีกรอบอยู่ 4 ด้าน คือ การเป็นตลาดและฐานผลิตเดียวกัน การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน การพัฒนาเศรษฐกิจ อย่างเสมอภาค และการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก (ไพโรธธี ศรีสุทธิเกิด พร, 2555)

ภายในปี พ.ศ. 2558 อาเซียนให้มีการดำเนินจัดตั้ง AEC ให้แล้วเสร็จ ด้วยการเป้าหมายหลักในการเป็นตลาดและฐานผลิตเดียวกัน ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถการพัฒนาเศรษฐกิจ และการบูรณาการกับเศรษฐกิจโลก เพื่อยกระดับการแข่งขัน การสร้างความร่วมมือในการพัฒนา ระหว่างกันในประเทศสมาชิก และการสร้างอำนาจต่อรองในระดับภูมิภาคซึ่งเป็นหนึ่งในสามเสาหลักที่สำคัญไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (นิโบล ปางลีลาศ, 2553)

จากการเคลื่อนย้าย การเปิดเสรีทางการค้า การลงทุน และแรงงานฝีมือ ทำให้ต้องมีการปรับตัวและเตรียมพร้อมตลอดจนพัฒนาส่งเสริมความรู้ให้เกิดการรับรู้แก่สถาบันการศึกษา ผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้มีส่วนร่วมในตลาด โดยต้องให้เกิดความตระหนักต่อโอกาสที่เปิดกว้าง ไม่ว่าจะเป็น ความรู้ ความเข้าใจ โดยเฉพาะด้านการศึกษาต้องมีการเตรียมความพร้อมที่จะต้องมีการพัฒนาความรู้ทางด้านวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอาเซียน (พัชรวาลัย วงศ์บุญสิน, 2551) จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้นักศึกษาภายในประเทศไทยต้องตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่เกิดขึ้นในเรื่องของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ AEC ในเรื่องของ การเป็นนานาชาติ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการมีทักษะการประกอบอาชีพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ตามแนวคิดของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ผู้ที่สนใจหรือศึกษา สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแนวทางในการศึกษา พัฒนา ปรับปรุงและเปิดหลักสูตรให้กับนักศึกษาสำหรับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.2 วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- 3) เพื่อเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยมีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

- 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน
- 2) การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาการรับรู้ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.4.1 ขอบเขตประชากรและพื้นที่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตทั้งหมดจำนวน 16,368 คน โดยทำการสุ่มเลือกจาก 3 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ (ข้อมูลจากการสอบถามฝ่ายทะเบียนการศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต)

1.4.2 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่เดือน 1 สิงหาคม 2556 – 31 สิงหาคม 2556

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม ดังนี้

- 1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย
 - ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา คณะที่ศึกษา รายได้
 - การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตามแนวคิดของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (2553) 4 ด้าน ได้แก่

ด้านการเปิดเสรีการค้า

ด้านการเปิดเสรีการบริการ

ด้านการเปิดเสรีการลงทุน

ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามแนวความคิดของ
วิจารณ์ พานิช (2555) และ ัญญลักษณ์ วีระสมบัติ (2555) โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ด้านการเป็นนานาชาติ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ด้านการประกอบอาชีพ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถทำให้ทราบถึงการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา โดยผลที่ได้ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องตามดังต่อไปนี้

1) สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปกำหนดแนวทางในการเตรียมความพร้อมให้แก่ภาครัฐและเอกชน อาทิ กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน สถาบันการศึกษา องค์กรต่าง ๆ ที่สนใจ และต่อตัวนักศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2) สามารถนำข้อมูลไปกำหนดแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรให้กับสถาบันการศึกษา และองค์กรที่สนใจเกี่ยวกับการรับรู้ผลกระทบทางเศรษฐกิจในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3) ให้นักศึกษาตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเกิดการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การรับรู้ หมายถึง การรับข้อมูล ตีความหมาย แล้วจึงจัดระเบียบจากสิ่งเร้าที่เข้ากระทบผ่านตัวบุคคล โดยผ่านระบบประสาททั้งห้านำไปสู่การเกิดพฤติกรรมที่บุคคลรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หมายถึง การรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในประเทศไทยสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน (Single Market and Production Base) ซึ่งเป็นการทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี ได้แก่ ด้านการเปิดเสรีการค้า ด้านการเปิดเสรีการบริการ ด้านการเปิดเสรีการลงทุน ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ

1. ด้านการเปิดเสรีการค้า หมายถึง การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการยกเลิกภาษีศุลกากร และการยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภายใต้ทุกรายการ ยกเว้นสินค้าที่มีการอ่อนไหวและอ่อนไหวสูง ได้แก่ กาแฟ มันฝรั่ง มะพร้าวแห้ง และ ไม้ตัดดอก ซึ่งมีผลกระทบทำให้สินค้าส่งออกหลายรายการของไทยได้เปรียบคู่แข่งในอาเซียน ข้าวโพด ผลิตภัณฑ์ยาง เฟอร์นิเจอร์ และในขณะที่สินค้าบางรายการต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับการแข่งขันที่มีความรุนแรงขึ้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ผ้าฝ้าย เม็ดพลาสติก

2. ด้านการเปิดเสรีการบริการ หมายถึง การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการจัดซื้อจำกัดต่อการค้าบริการ ได้แก่ การขนส่งทางอากาศ เทคโนโลยีสารสนเทศ สุขภาพ การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์ เช่น ธุรกิจโลจิสติกส์ที่กำหนดให้ต่างชาติลงทุนได้ร้อยละ 70 หากไทยไม่มีการพัฒนาเพื่อรับมือกับการไหลเข้ามาของทุนต่างชาติ จะทำให้ภาคบริการของไทยไม่สามารถแข่งขันได้ และมีฐานะเป็นเพียงแหล่งลงทุนที่ได้ประโยชน์จากการจ้างงานเท่านั้น ไม่มีโอกาสได้ประโยชน์ในฐานะผู้ลงทุน หรือเจ้าของกิจการที่จะมีส่วนในผลประโยชน์มหาศาลจากธุรกิจบริการในกรอบของอาเซียน

3. ด้านการเปิดเสรีการลงทุน หมายถึง การรับรู้ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินการได้โดยนักลงทุนต่างชาติ ความยาก/ง่ายในการเข้ามาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายใต้กรอบสาขาที่กล่าวถึง หรือในทางวิชาการมักจะเรียกรวม ๆ ว่า “การเข้าสู่ตลาด” เช่น อาจก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการผลิต เพิ่มผลิตภาพเพิ่มผลผลิต และทำให้ประเทศได้ประโยชน์จากมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่สร้างขึ้น

4. ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ หมายถึง การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายหรืออำนวยความสะดวกในการเดินทางสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าบริการ และการลงทุน ได้แก่ อาชีพ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก นักสำรวจ และนักบัญชี อาทิ แรงงานฝีมือในอาเซียนย้ายจากประเทศที่มีค่าตอบแทนต่ำไปยังประเทศที่มีค่าแรงสูงกว่าและมีการใช้ภาษาอังกฤษอย่างแพร่หลาย และเกิดการแข่งขันของตลาดแรงงานฝีมือมากขึ้น

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หมายถึง การเตรียมสภาพร่างกายและจิตใจในการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน โดยพิจารณาจากภารกิจที่ดำเนินการแล้ว/มีความพร้อม และภารกิจที่ยังไม่ได้ดำเนินการ/ยังไม่พร้อม 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเป็นนานาชาติ หมายถึง การยอมรับ การเรียนรู้ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรมที่แตกต่าง และสามารถทำงานร่วมกันกับชาวต่างชาติได้

2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การเรียนรู้ ศึกษา ข้อมูล และการใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างมีประโยชน์ ถูกต้อง เหมาะสม และติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายต่าง ๆ ภายในกลุ่มประเทศอาเซียนได้

3. ด้านการประกอบอาชีพ หมายถึง การศึกษาหาข้อมูล หลักเกณฑ์ ข้อกำหนดเกี่ยวกับอาชีพและประเทศในกลุ่มอาเซียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษาบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยโดยได้นำเสนอสาระสำคัญแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
 - 2.1.1 ประวัติความเป็นมา
 - 2.1.2 กลไกการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจของอาเซียน
 - 2.1.3 สถานการณ์ของประเทศไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
 - 2.1.4 การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
 - 2.1.5 อาชีพที่อาเซียนคาดหวัง
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้
 - 2.2.1 ความหมายของการรับรู้
 - 2.2.2 กระบวนการรับรู้
 - 2.2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม
 - 2.3.1 ความหมายของความพร้อม
 - 2.3.2 องค์ประกอบของความพร้อม
 - 2.3.3 ความพร้อมทางการศึกษา
- 2.4 คุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคต
- 2.5 ข้อมูลของ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- 2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2.1.1 ประวัติความเป็นมา

ข้อมูลพื้นฐานของอาเซียนสรุปมาจากเอกสารของกลุ่มงานนโยบาย ติมูอาเซียน (2546) คำว่า “อาเซียน” ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “ASEAN” ย่อมาจาก Association of South East Asian Nations และแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในปัจจุบันอาเซียนมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน เวียดนาม พม่า กัมพูชา และลาว สำหรับข้อมูลทางภูมิศาสตร์ พบว่า อาเซียนมีพื้นที่ประมาณ 4,435,570 ตารางกิโลเมตร ส่วนประชากรของประเทศสมาชิกมีประมาณ 590 ล้านคน ส่วน GDP คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1.5 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ

(1) การก่อตั้ง

อาเซียน ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) โดยอาเซียนได้ถือกำเนิดขึ้นเป็นครั้งแรกโดยมีสมาชิกจำนวน 5 ประเทศ ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีของ 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม ปี ค.ศ. 1967 หรือ ปี พ.ศ. 2510 และต่อมาได้เพิ่มเป็น 10 ประเทศ โดยประเทศบรูไน ดารุสซาลาม เข้าเป็นสมาชิกประเทศที่ 6 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2527 เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกประเทศที่ 7 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2538 ลาวและพม่าเข้าเป็นสมาชิกประเทศที่ 8 และ 9 ตามลำดับ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2540 และกัมพูชาเป็นสมาชิกประเทศที่ 10 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2542 ในปัจจุบัน สำหรับ “กฎบัตรอาเซียน” ได้มีการลงนามเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งทำให้อาเซียนมีสถานะคล้ายกับสหภาพยุโรปมากยิ่งขึ้น และในปี พ.ศ. 2553 เริ่มประกาศใช้เขตการค้าเสรีอาเซียน และกำลังจะก้าวสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558

ภาพที่ 2.1 ตราสัญลักษณ์ของอาเซียน

อาเซียนมีคำขวัญว่า “One Vision, One Identity, One Community” หรือ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” สัญลักษณ์ของ อาเซียน คือ ต้นข้าวสีเหลือง 10 ต้นมัดรวมกันไว้

หมายถึง ประเทศสมาชิกรวมกันเพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สิ้นน้ำเงิน
หมายถึง สันติภาพและความมั่นคง สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญและความก้าวหน้า สีขาว
หมายถึง ความบริสุทธิ์ และ สีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง (ดังภาพที่ 2.1)

(2) วัตถุประสงค์ของการก่อตั้ง

อาเซียนก่อตั้งขึ้นตามปฏิญญากรุงเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือในการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิก ตลอดจนการรักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค และเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ สำหรับวัตถุประสงค์ตามปฏิญญากรุงเทพฯ (กรมอาเซียน, 2546) โดยสรุปมีดังนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร
- 2) เพื่อส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค
- 3) เพื่อเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในภูมิภาค
- 4) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี
- 5) เพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัย และส่งเสริมการศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- 6) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนการปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม
- 7) เพื่อเสริมสร้างร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอก องค์การความร่วมมือแห่งภูมิภาคอื่น ๆ และองค์การระหว่างประเทศ

(3) โครงสร้างของอาเซียน

1) สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)

สำนักเลขาธิการอาเซียนได้จัดตั้งขึ้น วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2519 ตามข้อตกลงที่ลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 1 เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมอาเซียนและเป็นศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างสมาคมอาเซียน คณะกรรมการ ตลอดจนสถาบันต่าง ๆ และรัฐบาลของประเทศสมาชิก

สำนักเลขาธิการอาเซียนตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยมีหัวหน้าสำนักงานเรียกว่า “เลขาธิการอาเซียน” ซึ่งเมื่อเดือนกรกฎาคม 2545 ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 35 (ได้แต่งตั้งนาย Ong Keng Yong” ชาวสิงคโปร์ เป็นเลขาธิการอาเซียนคนที่ 11 แทนนาย Rodolfo C. Severino Jr. เลขาธิการอาเซียนคนที่ 10 โดยจะมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2550 ต่อมาคนที่ 12 เป็นคนไทยคือ นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 1 มกราคม 2551 ถึง 31 ธันวาคม 2555 และเลขาธิการอาเซียนคนปัจจุบัน คนที่ 13 เป็นชาวเวียดนามคือ นายเล เลือง มินห์ (Le Luong Ming) มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งในช่วง 1 มกราคม 2556 ถึง ปี พ.ศ. 2560 (กรมอาเซียน, 2556)

2) สำนักงานอาเซียนแห่งชาติ หรือกรมอาเซียน (ASEAN National Secretariat)

เป็นหน่วยงานในกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิก ซึ่งแต่ละประเทศได้จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบประสานงานเกี่ยวกับอาเซียนในประเทศนั้น ๆ และติดตามผลของการดำเนินกิจกรรม/ความร่วมมือต่าง ๆ สำหรับประเทศไทยนั้น ได้มีการจัดตั้งกรมอาเซียนให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านอาเซียนดังกล่าว

(4) การกำหนดนโยบายและการดำเนินงาน

1) การประชุมระดับหัวหน้ารัฐบาลอาเซียนหรือการประชุมสุดยอดอาเซียน (The Meeting of the ASEAN Heads of State/Government: ASEAN Summit)

การประชุมหัวหน้ารัฐบาลอาเซียนเป็นกลไกสูงสุดในการกำหนดนโยบายและแนวทางการร่วมมือของอาเซียน โดยนับตั้งแต่มีการจัดตั้งสมาคมอาเซียนเป็นต้นมาได้มีการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างเป็นทางการไปแล้วรวม 16 ครั้ง ซึ่งเป็นกลไกการสร้างความร่วมมือของประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน โดยที่ประมุขของรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกจะมาอภิปรายและแก้ไขประเด็นปัญหา ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมไปถึงการจัดการประชุมร่วมกับประเทศนอกกลุ่มสมาชิกเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนนี้จัดขึ้นครั้งแรกที่จังหวัดบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ในปี พ.ศ. 2519 และผลจากการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 3 ณ กรุงมะนิลา ในปี พ.ศ. 2530 สรุปว่าผู้นำประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนควรจะมีการประชุมขึ้นทุก 5 ปี การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งต่อมาที่ประเทศสิงคโปร์ ในปี พ.ศ. 2535 ได้เสนอให้จัดการประชุมทุก 3 ปีแทน และต่อมาในปี พ.ศ. 2544 ผู้นำสมาชิกประเทศกลุ่มอาเซียนได้เสนอให้จัดการประชุมขึ้นทุกปีเพื่อแก้ไขปัญหาควันทที่ส่งผลกระทบต่อในพื้นที สำหรับกำหนดการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนที่ผ่านมาแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 กำหนดการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนอย่างเป็นทางการ

ครั้งที่	วันที่	ประเทศเจ้าภาพ	สถานที่จัดการประชุม
1	23– 24 กุมภาพันธ์ 2519	 อินโดนีเซีย	บาห์ลี
2	4– 5 สิงหาคม 2520	 มาเลเซีย	กัวลาลัมเปอร์
3	14– 15 ธันวาคม 2530	 ฟิลิปปินส์	มะนิลา
4	27– 29 มกราคม 2535	 สิงคโปร์	สิงคโปร์
5	14– 15 ธันวาคม 2538	 ไทย	กรุงเทพมหานคร
6	15– 16 ธันวาคม 2541	 เวียดนาม	ฮานอย
7	5– 6 พฤศจิกายน 2544	 บรูไน	บันดาร์เสรีเบกาวัน
8	4– 5 พฤศจิกายน 2545	 กัมพูชา	พนมเปญ
9	7– 8 ตุลาคม 2546	 อินโดนีเซีย	บาห์ลี
10	29– 30 พฤศจิกายน 2547	 ลาว	เวียงจันทน์
11	12– 14 ธันวาคม 2548	 มาเลเซีย	กัวลาลัมเปอร์
12	11– 14 มกราคม 2550 (2007)	 ฟิลิปปินส์	เซบู (Cebu)
13	18– 22 พฤศจิกายน 2550	 สิงคโปร์	สิงคโปร์
14	27 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2552 10-11 เมษายน 2552	 ไทย	ชะอำ, หัวหิน, พัทยา
15	23-25 ตุลาคม 2552	 ไทย	ชะอำ, หัวหิน
16	8-9 เมษายน 2553	 เวียดนาม	ฮานอย
17	28 – 30 ตุลาคม 2553	 เวียดนาม	ฮานอย
18	7 – 8 พฤษภาคม 2554	 อินโดนีเซีย	จาการ์ตา
19	17 – 19 พฤศจิกายน 2554	 อินโดนีเซีย	จาการ์ตา
20	3 – 4 เมษายน 2555	 กัมพูชา	พนมเปญ
21	พฤศจิกายน 2555 (2012)	 กัมพูชา	พนมเปญ

ที่มา: ฌรงค์ โภธิพิชญานันท์ (2556, น. 54)

2) การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (ASEAN Ministerial Meeting: AMM) เป็นการประชุมประจำปีของรัฐมนตรีต่างประเทศของอาเซียน และอาจจัดให้มีการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนสมัยพิเศษ (ASEAN Foreign Ministers' Retreat) ขึ้นได้ตามความจำเป็น เพื่อรับผิดชอบในการกำหนดแนวทางในระดับนโยบายและทำหน้าที่ทบทวน

ข้อตัดสินใจต่าง ๆ มอบนโยบายและโครงการให้คณะกรรมการประจำอาเซียนหรือคณะกรรมการอื่น ๆ ดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ รัฐมนตรีต่างประเทศจะเป็นผู้ลงนามในความตกลงที่เกี่ยวกับความร่วมมือด้านต่าง ๆ ของอาเซียนด้วย การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน สมัยที่ 35 จัดขึ้นที่บันดาร์ เสรี เบกาวัน ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม- 1 สิงหาคม 2545 และการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน สมัยที่ 36 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 15-19 มิถุนายน 2546 ที่กรุงพนมเปญ

3) การประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศคู่เจรจา (Post Ministerial Conferences: PMC)

ภายหลังการประชุม AMM ในแต่ละปี รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนจะร่วมประชุมกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศคู่เจรจา ร่วมและแยกเป็นรายประเทศ เพื่อหารือในเรื่องความร่วมมือและความช่วยเหลือในโครงการต่าง ๆ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระดับนโยบายเกี่ยวกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคงที่มีความสนใจร่วมกันกับประเทศคู่เจรจาดังกล่าว

4) การประชุม ระดับรัฐมนตรีอื่น ๆ ประกอบด้วย

การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Ministers: AEM) ซึ่งจะหารือและพิจารณาร่วมกันเกี่ยวกับกิจกรรมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ทั้งในระดับภายในภูมิภาคและกับประเทศนอกกลุ่มเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง

การประชุมคณะมนตรีเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA Council) ซึ่งเป็นผลจากการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 4 ที่ให้มีการกำกับดูแล ประสานงาน และทบทวนการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยโครงการลดภาษีศุลกากรให้เป็นอัตราเดียวกันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียนโดยคณะมนตรีฯ ดังกล่าวจะรายงานต่อรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน

การประชุมคณะมนตรีเขตการลงทุนอาเซียน (AIA Council) ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกำกับดูแล ประสานและทบทวนการดำเนินงานตามความตกลงจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area)

การประชุมรัฐมนตรีเฉพาะด้าน (Sectoral ASEAN Ministers' Meeting) จัดขึ้นเป็นประจำเพื่อกำหนดแนวนโยบายและเร่งรัดการดำเนินกิจกรรมของคณะกรรมการอาเซียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งริเริ่มโครงการความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการเกษตรและป่าไม้ ด้านพลังงาน ด้านสังคม การพัฒนาชนบท ด้านการศึกษา ด้านกฎหมาย ด้านแรงงาน ด้านสาธารณสุข ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสารนิเทศ ฯลฯ

5) การประชุมในระดับคณะเจ้าหน้าที่

ด้านการเมือง คณะเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน (ASEAN Senior Officials Meeting: SOM) ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศของอาเซียน ทำหน้าที่ดูแลความร่วมมือของอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคง รวมถึงประเด็นสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเมือง

ด้านเศรษฐกิจ คณะเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจ (ASEAN Senior Economic Officials Meeting: SEOM) ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงที่รับผิดชอบงานเศรษฐกิจของอาเซียนทำหน้าที่ดูแลความร่วมมือของอาเซียนด้านเศรษฐกิจ

คณะกรรมการประจำอาเซียน (ASEAN Standing Committee: ASC) ประกอบด้วย เลขาธิการอาเซียนและอธิบดีกรมอาเซียนของแต่ละประเทศสมาชิก ทำหน้าที่ดูแลดำเนินงานติดตามผล และพิจารณาทบทวนการปฏิบัติงานของอาเซียน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและอาจตัดสินใจในเรื่องเร่งด่วนได้ คณะกรรมการประจำอาเซียนนี้ ถือเป็นศูนย์กลางในการประสานงานดูแลรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ โดยปกติจะมีการประชุมคณะกรรมการประจำอาเซียนปีละ 4-5 ครั้ง ซึ่งประเทศที่เป็นประธานคณะกรรมการประจำอาเซียนจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ASC ครั้งแรกและครั้งสุดท้าย นอกนั้นจะจัดขึ้นที่สำนักเลขาธิการอาเซียน

ด้านการคลัง คณะเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการคลังอาเซียน (ASEAN Deputy Finance and Central Bankers Meeting: AFDM) ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังหรือผู้แทน

เฉพาะด้าน เช่น คณะเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านยาเสพติด (ASEAN Senior Officials Meeting on Drugs Matters: ASOD) ด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Senior Officials on the Environment: ASOEN) คณะกรรมการอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ASEAN Committee On Science and Technology: COST) คณะเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนา (ASEAN Senior Official on Social Welfare: SWD) คณะกรรมการอาเซียนด้านวัฒนธรรมและสนเทศ (ASEAN Committee on Culture and Information: COCI) คณะเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการพัฒนาชนบทและการแก้ไขปัญหาความยากจน (Senior Officials Meeting on Rural Development and Poverty Eradication: SOMRDPE) ฯลฯ

การประชุมร่วมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนกับอธิบดีอาเซียน (Joint Committee Meeting: JCM) เป็นการประชุมร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน เจ้าหน้าที่อาวุโสฝ่ายเศรษฐกิจและคณะกรรมการประจำอาเซียน (อธิบดีกรมอาเซียน) ที่จัดขึ้นเพื่อเตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียนในแต่ละปี ทั้งด้านสารัตถะและพิธีการ

(5) ความสัมพันธ์กับประเทศภายนอก

นอกจากความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกันแล้ว อาเซียนยังได้มีความร่วมมือและสถาปนาความสัมพันธ์ในฐานะคู่เจรจา กับ 10 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ อินเดีย จีน รัสเซีย และกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ในกรอบอาเซียน+3 และโครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) แต่ละประเทศสมาชิก อาเซียนจะแบ่งกันทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาเหล่านี้ โดยจะมีการผลัดเปลี่ยนกันทุก ๆ 3 ปี โดยประเทศสมาชิกของอาเซียนได้แบ่งหน้าที่กันดำเนินการ มีขอบเขตการประสานงานระหว่างในช่วง กรกฎาคม 2555 – กรกฎาคม 2558 ดังนี้ (กรมอาเซียน, 2555ก)

บรูไน ประสานงานระหว่างอาเซียนกับอินเดีย
 กัมพูชา ประสานงานระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่น
 อินโดนีเซีย ประสานงานระหว่างอาเซียนกับเกาหลีใต้
 ลาว ประสานงานระหว่างอาเซียนกับนิวซีแลนด์
 มาเลเซีย ประสานงานระหว่างอาเซียนกับรัสเซีย
 พม่า ประสานงานระหว่างอาเซียนกับสหรัฐอเมริกา
 ฟิลิปปินส์ ประสานงานระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลีย
 สิงคโปร์ ประสานงานระหว่างอาเซียนกับแคนาดา
 ไทย ประสานงานระหว่างอาเซียนกับจีน
 เวียดนาม ประสานงานระหว่างอาเซียนกับสหภาพยุโรป

การดำเนินงาน ทำในขณะการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ และการพบปะกันในระดับรัฐมนตรีในการประชุมที่เรียกว่า Post Ministerial Conferences (PMC) ระหว่างประเทศคู่เจรจา ซึ่งจะมีขึ้นภายหลังการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในทุกปี รวมทั้งการประชุมระดับผู้นำอาเซียน+3 (APT) ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี และการประชุมสุดยอดอาเซียน-อินเดีย ซึ่งมีขึ้นภายหลังการประชุมสุดยอดอาเซียนในช่วงปลายปีของทุกปี และเพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาและองค์การระหว่างประเทศ อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการในนครหลวงของประเทศคู่เจรจา ที่เรียกว่า คณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สาม (ASEAN Committee in Third Country) คณะกรรมการดังกล่าว ประกอบด้วยหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตของประเทศสมาชิกอาเซียนในประเทศเจ้าภาพมีหน้าที่ในการปรึกษาหารือและประสานงานกับรัฐบาลประเทศคู่เจรจาเกี่ยวกับความช่วยเหลือและความร่วมมือที่ให้แก่ประเทศอาเซียน

(6) ความร่วมมือด้านต่าง ๆ ระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง อาเซียนได้มุ่งเน้นความร่วมมือเพื่อธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคตลอดมา โดยได้มีการจัดทำและผลักดันให้ทุกประเทศในภูมิภาคให้ความสำคัญและยึดมั่นในสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation หรือ TAC) ซึ่งถือว่าเป็นเอกสารที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกัน ในภูมิภาค ที่มุ่งเน้นการสร้างสันติภาพและความมั่นคง

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจโลกได้เปลี่ยนไปภายหลังการเจรจาเปิดเสรีการค้ารอบอุรุกวัยและการแบ่งตลาดโลกออกเป็นกลุ่มภูมิภาค ในปี 2535 (ค.ศ. 1992) ประเทศไทยได้เสนอให้อาเซียนร่วมมือกันอย่างจริงจังในการเปิดเสรีการค้าระหว่างกัน โดยผลักดันให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) เพื่อช่วยส่งเสริมการค้าภายในอาเซียนให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ลดต้นทุนการผลิตในสินค้าอุตสาหกรรมและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ โดยประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศได้ตกลงจะเร่งลดภาษีสินค้าในกรอบ AFTA โดยมีกำหนดลดภาษีสินค้าให้มีอัตราอยู่ที่ร้อยละ 0-5 ภายในปี 2545 (ค.ศ. 2002) นอกจากนี้อาเซียนยังได้ตั้งเป้าที่จะลดภาษีสินค้าทั้งหมดลงมาอยู่ที่อัตราร้อยละ 0 ภายในปี ค.ศ. 2010 สำหรับสมาชิกเดิม และปี ค.ศ. 2015 สำหรับสมาชิกใหม่ ในเวลาต่อมา อาเซียนได้ขยายความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มเติมจาก AFTA เพื่อให้การรวมตัวทางเศรษฐกิจมีความสมบูรณ์แบบและมีทิศทางที่ชัดเจน โดยได้ขยายความร่วมมือไปสู่การค้าบริการและการเชื่อมโยงทางด้านอุตสาหกรรม เช่น การจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อเดือนตุลาคม 2541 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนมีความได้เปรียบและดึงดูดการลงทุนจากภายนอกและภายในภูมิภาค โดยการเปิดการค้าตลาด (Market access) และให้มีการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติเดียวกัน (National treatment)

ความร่วมมือด้านสังคม หรือความร่วมมือเฉพาะด้าน (Functional Cooperation) ของอาเซียน เป็นความร่วมมือด้านอื่นที่ไม่ใช่ด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาสังคม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านยาเสพติด และด้านวัฒนธรรมและสนเทศ โดยมีคณะกรรมการต่างๆ ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ของอาเซียนที่เกี่ยวข้องสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 ที่ประชุมได้ลงนามร่วมกันใน “ปฏิญญากรุงเทพฯปี 2538 (The 1995 Bangkok Declaration)” เพื่อประกาศเจตจำนงที่จะให้มีการยกระดับความร่วมมือเฉพาะด้านให้ทัดเทียมกับความร่วมมือทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจของอาเซียน อาเซียนได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในเรื่องการ

ยกระดับความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของการคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ความร่วมมือทางด้านวัฒนธรรมและสนเทศของอาเซียน นับเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนชาวอาเซียน ตลอดจนปลูกจิตสำนึกในความเป็นอาเซียน (ASEAN Awareness)

(7) วิสัยทัศน์อาเซียน ปี 2020

ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 2 เมื่อเดือนธันวาคม 2540 (ค.ศ.1997) ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ไทยเป็นผู้ริเริ่มให้ผู้นำรัฐบาลอาเซียนรับรองเอกสารวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 (ASEAN Vision 2020) ในโอกาสครบรอบ 30 ปี การก่อตั้งอาเซียน โดยวิสัยทัศน์ดังกล่าวได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการดำเนินการ ให้ครอบคลุมทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศภายนอก ประเด็นสำคัญที่ไทยผลักดันจนสำเร็จ ได้แก่ การบรรจุแนวความคิดที่ให้ประเทศสมาชิกอาเซียนพัฒนาเป็นสังคมที่เปิดกว้าง (Open societies) และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ (People participation) โดยอาเซียนได้จัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 (Hanoi Plan of Action to Implement the ASEAN Vision 2020) ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 6 เมื่อเดือนธันวาคม 2541

การจัดทำแผนปฏิบัติการฮานอยหรือ HPA ดังกล่าว เป็นพัฒนาการที่สำคัญยิ่งอีกก้าวหนึ่งของอาเซียน อันจะนำไปสู่ชุมชนอาเซียนที่เอื้ออาทรและมีความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง ซึ่ง HPA จะนำเป้าหมายต่างๆ ภายใต้วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมภายในกำหนดเวลาที่ชัดเจน และมีการประเมินผลทุก 3 ปี โดยได้มีการกำหนดกิจกรรมและโครงการที่จะนำไปสู่เป้าหมายในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และความร่วมมือเฉพาะด้าน (Functional cooperation) ให้มีผลเป็นรูปธรรม

จากการประชุมผู้นำอาเซียนในปี พ.ศ. 2546 (ไพโรสิทธิ์ ศรีสุทธีเกิดพร, 2555: 53) ได้เห็นพ้องจัดตั้งประชาคมอาเซียนที่ประกอบมาด้วย 3 เสาหลัก (Pillars) ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political-Security Community: ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ภายในปี พ.ศ. 2563 โดยแต่ละเสาจะมีแผนงานในเชิงบูรณาการ หรือ พิมพ์เขียว (AEC Blueprint) เป็นองค์ประกอบของตัวเอง หลังจากการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 ที่เมืองเซบู ฟิลิปปินส์ ผู้นำประเทศอาเซียนตกลงที่จะเร่งรัดกระบวนการสร้าง

ประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558 หรือปี ค.ศ. 2015 ซึ่งประเทศสมาชิกต้องให้ความสำคัญและร่วมมือกันกับสามเสาหลักด้วย

(8) สามเสาหลักประชาคมอาเซียน

สามเสาหลัก (Pillars) ประชาคมอาเซียน (ไพโรสทิธี ศรีสุทธีเกิดพร, 2555: 96-71) มีดังนี้

1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community: APSC)

เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ให้ประเทศสมาชิกอยู่รวมกันอย่างสันติรวมถึงแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยอาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community Blueprint) 3 ประการ

1.1) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆที่ทำร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคมวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านการทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นต้น

1.2) ส่งเสริมความสงบและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงกับประชาชนและความร่วมมือกันเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม มาตรการสร้างความเชื่อใจและข้อพิพาท โดยสันติวิธี เพื่อป้องกันสงครามและให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขไม่หวาดรแวง รวมถึงต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ เช่น ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ

1.3) การมีพลวัตและและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก เพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบอาเซียน+3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ

2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)

เพื่อทำให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงาน การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนบูรณาการการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้าน

2.1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (Single Market and Production Base) โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมืออย่างเสรี หรือผู้เชี่ยวชาญ และเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น

2.2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องของนโยบายที่ช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยี สารสนเทศ และพลังงาน)

2.3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) และการเสริมสร้างขีดความสามารถต่างๆ เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละประเทศสมาชิก

2.4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาคเพื่อให้อาเซียนมีการร่วมกันอย่างชัดเจน โดยการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ เพื่อให้เครือข่ายการผลิตหรือจำหน่ายภายในอาเซียนเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจส่วนอื่นของโลก

3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

อาเซียนได้ตั้งเป้าเป็นประชาคมและวัฒนธรรมอาเซียนในปี 2558 โดยมุ่งหวังให้ประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมเอื้ออาทรและแบ่งปัน มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ประกอบไปด้วยความร่วมมือ 6 ด้าน ได้แก่

- 3.1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 3.2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม
- 3.3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม
- 3.4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- 3.5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน
- 3.6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา

ทั้งนี้โดยมีกลไกการดำเนินงาน ได้แก่ การประชุมรายสาขาระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส และระดับรัฐมนตรีและคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

2.1.2 กลไกการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจของอาเซียน

สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2553) ได้เสนอ “กลไกการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจของอาเซียน” ไว้จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

1. การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit Meeting) หรือการประชุมผู้นำอาเซียน เป็นกลไกการดำเนินงานระดับสูงสุดของอาเซียน โดยจะมีการประชุมปีละ 1 ครั้ง ในราวเดือนพฤศจิกายน เพื่อให้แนวนโยบายในการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือด้านต่างๆ และริเริ่มกิจกรรมใหม่ๆ ของอาเซียน รวมทั้งการขยายความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา

2. การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Ministers: AEM) เป็นกลไกการดำเนินงาน ระดับรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านเศรษฐกิจของอาเซียน นับว่าเป็นศูนย์กลางของการดำเนินการทางเศรษฐกิจของอาเซียนเกือบทั้งหมด AEM มีการประชุมอย่างเป็นทางการปีละครั้ง ในช่วงเดือนตุลาคม เพื่อกำกับ ดูแล และพิจารณาขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนตามแนวทางที่ผู้นำอาเซียนกำหนด รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจใหม่ๆ และการขยายความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจา นอกจากนี้ อาเซียนยังมีการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (AEM Retreat) อีกปีละ 1 ครั้ง ในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคมของทุกปี เพื่อให้แนวทางการดำเนินการ และแก้ไขปัญหาความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่เป็นเรื่องจำเป็นหรือเร่งด่วน

3. การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจอาเซียน (Senior Officials Economic Meeting: SEOM) เป็นกลไกการดำเนินงานระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสหรือระดับอธิบดี มีการประชุมปีละ 4 ครั้งเป็นอย่างน้อย (ประมาณ 3 เดือนครั้ง) SEOM จะเป็นศูนย์กลางที่ดูแลรับผิดชอบการดำเนินความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยเฉพาะการยกเลิกมาตรการทางการค้าทั้งที่เป็นภาษีและมิใช่ภาษีของอาเซียนภายใต้ความตกลง AFTA การเร่งรัดการรวมกลุ่ม 11 สาขาสำคัญเพื่อไปสู่การเป็น AEC และการขยายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมอาเซียน นอกจากนี้ SEOM ยังมีหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิก อาเซียนอีกด้วย

4. การประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงานที่อยู่ภายใต้ SEOM เป็นการประชุมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาความร่วมมือทางเศรษฐกิจแขนงต่าง ๆ เช่น

คณะกรรมการประสานงานการดำเนินการภายใต้ความตกลง CEPT (CCCA) มีประชุมปีละ 4 ครั้ง เพื่อดำเนินการและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการลดภาษีและยกเลิกข้อกีดกันทางการค้าตามความตกลง CEPT และความตกลง/พิธีสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

คณะทำงานความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (Working Group on Industrial Cooperation: WGIC) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายการดำเนินการของโครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Cooperation: AICO) โดยมีประชุมปีละ 3 ครั้ง

คณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุน (Coordinating Committee on Investment: CCI) มีประชุมปีละ 4 ครั้ง เพื่อพิจารณาดำเนินการเปิดเสรีการลงทุนภายใต้เขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) และขยายความร่วมมือด้านการลงทุนระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา

คณะกรรมการประสานงานด้านบริการ (Coordinating Committee on Services: CCS) ประชุมปีละ 4 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาแนวทางการจัดทำข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการในอาเซียน และขยายความร่วมมือด้านบริการในสาขาสำคัญ

5. สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) เป็นหน่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการตามนโยบายของผู้นำอาเซียนในด้านต่าง ๆ อำนวยความสะดวกในการประชุมของอาเซียนทุกระดับ เป็นฝ่ายเลขานุการในการประชุมอาเซียน และเสนอแนะโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของอาเซียน มีที่ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

2.1.3 สถานการณ์ของประเทศไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.1.3.1 การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในประเทศไทย

การนำอาเซียนไปสู่การเป็นตลาดและฐานผลิตร่วมกัน (Single Market and Production Base) หมายถึงการทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีประกอบไปด้วย 5 สาขา คือ สินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานเสรี โดยการเปิดเสรีดังกล่าว ทำให้มีผู้ที่ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์เกิดขึ้นมากน้อยแล้วแต่ศักยภาพของผู้ประกอบการในแต่ละประเทศ สามารถวิเคราะห์แยกผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเป็นรายสาขาได้ดังนี้ (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2553)

1) การเปิดเสรีด้านการค้า ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนหรือ AFTA ซึ่งเริ่มขึ้นในปี 2535 โดยมีการทยอยลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง และในปี 2553 ประเทศอาเซียนเดิม 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และบรูไน จะต้องลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างกันให้เหลือ 0% ในรายการ Inclusive List ขณะที่ประเทศสมาชิกใหม่อีก 4 ประเทศ คือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนามต้องทยอยลดอัตราภาษีศุลกากรจนเหลือ 0% ภายในปี 2558

การเปิดเสรีการค้าของอาเซียนทำให้สินค้าส่งออกหลายรายการของไทยได้เปรียบคู่แข่งในอาเซียน ขณะที่สินค้าบางรายการต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น โดยกลุ่มสินค้าส่งออกที่คาดว่าจะได้เปรียบจากการเปิดเสรีดังกล่าวมีหลายรายการ เช่น ข้าวโพด ผลิตภัณฑ์ยาง และเฟอร์นิเจอร์ ในตลาดอินโดนีเซียเสื้อผ้าสำเร็จรูป เฟอร์นิเจอร์ รถยนต์ ในตลาดมาเลเซีย เป็นต้น ขณะที่สินค้าส่งออกบางรายการจำเป็นต้องปรับตัว ทั้งสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม เช่น ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ผ้าฝ้าย เม็ดพลาสติก ในตลาดอินโดนีเซีย ยางพารา ผ้าฝ้าย ในตลาดฟิลิปปินส์ เป็นต้น ซึ่งแนวทางในการปรับตัวของสินค้าเกษตร ได้แก่ การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงพันธุ์พืช การพัฒนาระบบชลประทานและการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยว รวมถึงการแปรรูปวัตถุดิบขั้นต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอีกด้วย ในส่วนของแนวทางปรับตัวของสินค้าอุตสาหกรรมนั้นผู้ประกอบการควรหันมาแข่งขันด้านคุณภาพแทนการแข่งขันด้านราคา โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation) ผลิตสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้ ศูนย์ข้อมูลความรู้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2555) ยังกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้สินค้าส่งออกของไทยบางรายการแข่งขันได้ยากส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีปัญหาในทางปฏิบัติที่เป็นข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากข้อตกลง AFTA เช่น ปัญหาเกี่ยวกับกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า มาตรการทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTMs) การที่บางประเทศยังคงปกป้องผู้ผลิตในประเทศของตน รวมทั้งการที่ผู้ประกอบการของไทยขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อตกลง AFTA เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อให้การใช้ประโยชน์จาก AFTA มีมากขึ้น

2) การเปิดเสรีด้านบริการ สิงคโปร์มีศักยภาพในด้านบริการสูงที่สุดในอาเซียนและน่าจะได้ประโยชน์มากที่สุดจากการเปิดเสรีด้านบริการ โดยเฉพาะในสาขาโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์ การขนส่งทางอากาศและโลจิสติกส์ ซึ่งสิงคโปร์มีความพร้อมทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหนือประเทศอื่นในอาเซียน รวมทั้งไทยอยู่มา อย่างไรก็ตามไทยก็มีศักยภาพสูงในการให้บริการ ในบางสาขาโดยเฉพาะสาขาการท่องเที่ยว (Hospitality) ซึ่งไทยมีจุดแข็งอยู่หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นทำเลที่ตั้ง ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการให้บริการที่เป็นมิตรของคนไทยที่สร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้เป็นอย่างดี รวมถึงสาขาการแพทย์และบริการด้านสุขภาพ ไทยก็มีจุดแข็งไม่เพียงแต่มาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล แต่ยังมีจุดเด่นด้านราคาที่ไม่สูงจนเกินไป (ต่ำกว่าสิงคโปร์ค่อนข้างมาก) รวมทั้ง มีบริการทางการแพทย์ที่หลากหลาย ทั้งด้าน Medical Care (บริการรักษาทางการแพทย์) Health Care (บริการดูแลสุขภาพทั่วไป) Aging Care (บริการดูแลผู้สูงอายุ) และ Beauty Care (บริการด้านความงาม) ซึ่งล้วนเป็นธุรกิจบริการที่ไทยจะได้ประโยชน์จากการเปิดเสรีภาคบริการ

ศูนย์ข้อมูลความรู้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2556) กล่าวถึงกิจการหลายรายการ เริ่มทยอยเปิดเสรีให้ชาติสมาชิกอาเซียนเข้ามาลงทุนใน สัดส่วนการถือหุ้นที่มากกว่าได้แล้ว เช่น ธุรกิจโลจิสติกส์ที่กำหนดให้ต่างชาติลงทุนได้ 70% แล้ว หากไทยไม่มีการพัฒนาเพื่อรับมือกับการไหลเข้ามาของทุนต่างชาติ จะทำให้ภาคบริการของไทย ไม่สามารถแข่งขันได้ และมีฐานะเป็นเพียงแหล่งลงทุนที่ได้ประโยชน์จากการจ้างงานเท่านั้น ไม่มีโอกาสได้ประโยชน์ในฐานะผู้ลงทุน หรือเจ้าของกิจการที่จะมีส่วนในผลประโยชน์มหาศาลจากธุรกิจบริการในกรอบของอาเซียน

3) การเปิดเสรีด้านการลงทุน จะเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบในปี 2558 จะทำให้การลงทุนทางตรงจากประเทศอาเซียนด้วยกันเองเพิ่มมากขึ้น และเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยในการขยายฐานการผลิตหรือย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนซึ่งมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะผู้ประกอบการในสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูป รับเหมาก่อสร้างเหมืองแร่ รวมทั้ง ภาคการผลิตอื่นที่นักลงทุนไทยมีความเชี่ยวชาญ

ศูนย์ข้อมูลความรู้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2555) กล่าวถึงข้อตกลงเปิดเสรีด้านการลงทุนจึงมักจะเกี่ยวข้องกับเรื่องการอนุญาตหรือไม่ อนุญาตให้ดำเนินการได้โดยนักลงทุนต่างชาติ (หรือการกำหนดสัดส่วนความเป็นเจ้าของของนักลงทุนต่างชาติ) ความยากง่ายในการเข้ามาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายใต้กรอบสาขาที่กล่าวถึง เหล่านั้น หรือในทางวิชาการมักจะเรียกรวมๆ กันว่าเป็นเรื่อง”การเข้าสู่ตลาด” และเมื่อนักลงทุนตัดสินใจและสามารถเข้ามาลงทุนได้แล้ว เรื่องที่จะเป็นข้อกังวลสำหรับนักลงทุนต่างชาติต่อไปก็คือ การปฏิบัติต่อนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งโดยปกติก็จะเรียกร้องไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติ กล่าวคือ อยากให้ปฏิบัติต่อนักลงทุนต่างชาติเฉกเช่นเดียวกับนักลงทุนภายในประเทศ (การปฏิบัติเยี่ยงชาติ หรือ National Treatment) นอกจากนั้นก็ยังมีประเด็นในเรื่องการระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement) และข้อตกลงร่วมกัน (Mutual Recognition Agreement: MRA) ที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างคู่ภาคี ซึ่งเป็นเพียงการขีดกรอบโครงสร้างข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการ เปิดเสรีด้านการลงทุนเท่านั้น รายละเอียดที่จะต้องพิจารณานั้น ยังมีอีกมากมาย รวมถึงการต้องตระหนักการลงทุนของชาวต่างชาติอาจได้รับประโยชน์ เช่น อาจก่อให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยี เพิ่มผลิตภาพ และทำให้ประเทศได้ประโยชน์จากมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่สร้างขึ้น ดังนั้นจึงต้องเริ่มมีการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ เพราะในแต่ละเรื่องที่ได้กล่าวถึงไปข้างต้นนั้นยังมีประเด็นย่อยที่เราจะต้องพิจารณาอีกมาก

4) การเปิดเสรีด้านเงินทุน ปัจจุบันยังไม่มีรายละเอียดของการเปิดเสรีที่ชัดเจนภายในประเทศไทย แต่ได้มีการตกลงกันในเบื้องต้นว่าจะเร่งพัฒนาตลาดทุนร่วมกันนำไปสู่การรวมตัวของตลาดทุนในอาเซียนและยินยอมให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุน โดยเสรีมากขึ้น แต่ยังคงต้องใช้เวลาอีกสักกระยะหนึ่งก่อนจะเริ่มเห็นเป็นรูปธรรม

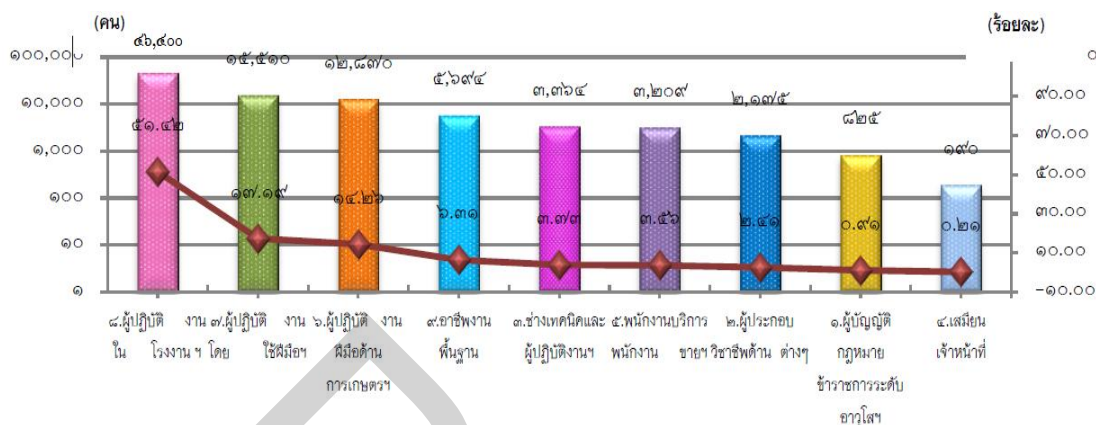
5) การเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ เป็นประเด็นที่น่าจับตามองอย่างมาก เนื่องจากการเปิดเสรีดังกล่าวอาจทำให้แรงงานฝีมือในอาเซียนย้ายจากประเทศที่มีค่าตอบแทนต่ำ (โดยเฉพาะประเทศในแถบอินโดจีนฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย รวมถึงไทย) ไปยังประเทศที่มีค่าแรงสูงกว่าและมีการใช้ภาษาอังกฤษอย่างแพร่หลาย เช่น สิงคโปร์และมาเลเซีย ซึ่งหลายฝ่ายเริ่มเป็นห่วงว่าการเปิดเสรีแรงงานฝีมือ จะทำให้แรงงานฝีมือของไทยในบางสาขาย้ายไปทำงานในมาเลเซียและสิงคโปร์ โดยเฉพาะสาขาการแพทย์และวิศวกร มีผลให้ในอนาคตไทยอาจขาดแคลนแรงงานฝีมือที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศในระยะถัดไป นอกจากนี้ ในระยะยาว หากมีการขยายกรอบความร่วมมือเป็น ASEAN+3 หรือ ASEAN+6 ก็มีความเป็นไปได้ว่าแรงงานฝีมือในบางสาขา อาทิ การเงินการธนาคาร รวมถึง IT จากประเทศเหล่านี้จะเข้ามาแย่งงานบุคลากรไทยมากขึ้น

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้น อย่างเต็มรูปแบบภายในปี 2558 จะกลายเป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของเศรษฐกิจไทยในทุกด้าน ทั้งการค้าสินค้า การค้าบริการ การเคลื่อนย้ายการลงทุน แรงงานและเงินทุน ทั้งนี้ภายใต้ข้อตกลง AEC มีแนวโน้มที่ไทยจะหันมาค้าขายกับประเทศในภูมิภาคมากขึ้น ส่วนทางกับประเทศตลาดหลักจะเริ่มลดบทบาทลง ขณะที่การเปิดเสรีด้านบริการจะส่งผลให้การแข่งขันในภาคบริการรุนแรงขึ้น ซึ่งจะช่วยพัฒนาและเพิ่มบทบาทของภาคบริการให้เข้ามามีส่วนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยมากขึ้น ในส่วนของอุตสาหกรรมที่ไทยเริ่มจะสูญเสียความสามารถในการแข่งขันก็จำเป็นที่จะต้องย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันโดยใช้โอกาสจากการเปิดเสรีด้านการลงทุนภายใต้กรอบ AEC สำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี จะส่งผลให้การแข่งขันในตลาดแรงงานเป็นไปอย่างเข้มข้น ซึ่งบุคลากรในวิชาชีพต่าง ๆ ของไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาทักษะเพื่อรับมือกับการแข่งขันดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาษา ซึ่งบุคลากรไทยยังเสียเปรียบคู่แข่งอื่น ๆ ในอาเซียนอยู่มาก รวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานการทำงานที่เป็นสากล เช่นเดียวกับการเคลื่อนย้ายเงินทุนเสรี ซึ่งจะมีส่วนทำให้ค่าเงินมีความผันผวนมากขึ้นทำให้ผู้ประกอบการในประเทศไทยจำเป็นต้องปรับตัวในการบริหารต้นทุนและปิดความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนให้ดี

2.1.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและการจ้างงานในต่างประเทศ

สุวรรณ คูลยวสินพงศ์ และคณะ (2553) กล่าวว่าไว้ว่า การเดินทางไปทำงานต่างประเทศของคนไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีอยู่ 5 ช่องทางด้วยกัน คือ (1) การเดินทางไปทำงานต่างประเทศโดยรัฐเป็นผู้จัดส่ง (2) การเดินทางไปทำงานต่างประเทศโดยบริษัทผู้ได้รับอนุญาตจัดหางานเป็นผู้จัดส่ง (3) การเดินทางไปทำงานต่างประเทศโดยนายจ้างพาไปทำงาน

(4) การเดินทางไปทำงานต่างประเทศโดยนายจ้างส่งไปฝึกงาน และ (5) การเดินทางไปทำงานต่างประเทศด้วยตนเอง

ภาพที่ 2.2 จำนวนแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามสาขาอาชีพ ปี พ.ศ. 2554
ที่มา: สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

พิจารณาจากภาพที่ 2.2 ในปี 2554 หมวดสาขาอาชีพผู้ปฏิบัติงานในโรงงานประเภทควบคุมเครื่องจักรและประกอบชิ้นส่วนภายในโรงงานได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานต่างประเทศมากที่สุดมีจำนวน 16,400 คน คิดเป็นร้อยละ 51.42 รองลงมาคือ หมวดสาขาอาชีพผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ เช่น ช่างต่าง ๆ จำนวน 15,510 คน (ร้อยละ 17.19) หมวดสาขาอาชีพผู้ปฏิบัติงานฝีมือ ด้านการเกษตรและประมง จำนวน 12,870 คน (ร้อยละ 14.26) หมวดสาขาอาชีพพื้นฐาน ซึ่งเป็นแรงงาน ด้านการผลิต ก่อสร้าง เกษตร ฯลฯ จำนวน 5,694 คน (ร้อยละ 6.31) และหมวดสาขาอาชีพช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3,364 คน (ร้อยละ 3.73) ตามลำดับ

2.1.3.3 ตลาดแรงงานในประเทศไทย

จากนโยบายรัฐบาลในส่วนของกระทรวงแรงงาน ระหว่างวันที่ 23 สิงหาคม – 23 พฤศจิกายน 2555 ได้มีการดำเนินงานเกี่ยวกับตลาดแรงงานในประเทศไทยแล้วที่สำคัญ ๆ ดังนี้ (กระทรวงแรงงาน, 2555)

1) การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้วยค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2555 ออกประกาศอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ฉบับที่ 7 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2555 เป็นวันละ 300 บาท มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 และเห็นชอบมาตรการบรรเทาผลกระทบจากการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำปี 2556 และเพิ่มขีด

ความสามารถของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) เป็นมาตรการเดิมและกำลังจะสิ้นสุดในปลายปี 2555 โดยให้ต่อระยะเวลาดำเนินการออกไปอีก 1 ปี

2) การยกระดับฝีมือแรงงาน

ได้จัดให้มีการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในตลาดแรงงานให้มีทักษะฝีมือและศักยภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ เช่น การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ยกระดับฝีมือและศักยภาพแรงงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงานตาม พ.ร.บ ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 ทำให้กำลังแรงงานในสถานประกอบการได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือและศักยภาพได้มาตรฐาน

3) การเตรียมรองรับการเปิดการค้าเสรีอาเซียน

การวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รองรับประชาคมอาเซียน จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านแรงงานเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 และเตรียมจัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมกำลังแรงงานรองรับประชาคมอาเซียนในทุกจังหวัด รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถให้มีการจัดฝึกอบรมทักษะด้านภาษาให้แก่แรงงานทุกกลุ่ม ให้สามารถสื่อสารได้มากกว่า 2 ภาษา รวมทั้งพัฒนาทักษะเกี่ยวกับ โลจิสติกส์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบริการสุขภาพ และพัฒนาระบบรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคนหางานที่ต้องการไปทำงานในต่างประเทศ

2.1.3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับภาคการศึกษาประเทศไทยกับอาเซียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2552ก) ได้ร่วมกับกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศจัดโครงการประชุมเชิงวิชาการระดับชาติ เรื่อง ความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาค: สู่การขับเคลื่อนประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ระหว่างวันที่ 3-4 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมอีสติน กรุงเทพฯ โดยการประชุมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและนักการศึกษาของไทยเพื่อหาแนวทาง ความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียนที่จะสามารถขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน อันจะนำไปสู่การจัดทำร่างข้อเสนอแนะความร่วมมือด้านการศึกษาไทยในกรอบอาเซียน โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ดังนี้

(1) วิวัฒนาการของอาเซียนซึ่งก่อตั้งขึ้นที่ประเทศไทยเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2513 โดยสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ซึ่งได้ร่วมลงนามในปฏิญญากรุงเทพฯ เพื่อร่วมส่งเสริมความเข้าใจ เสถียรภาพ ความมั่นคง สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรในอาเซียน

(2) อิทธิพลจากกระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้เกิดการรวมตัวระหว่างกลุ่มประเทศในภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งอาเซียน เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำของระดับการพัฒนาระหว่างกลุ่มประเทศ อาเซียนเก่า 6 ประเทศ (อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย) และสมาชิกอาเซียนใหม่ (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศสมาชิกใหม่ ลดปัญหาความยากจน ยกระดับความเป็นอยู่ของประชากร พัฒนาระบบข้าราชการ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ

(3) ก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มีลักษณะสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ การเป็นประชาคมเปิด (Open) มีพลวัต (Dynamic) และมีพลาภาพ (Resilient) อย่างครอบคลุมทุกมิติที่เป็นการดำเนินการของอาเซียนตั้งแต่แรกเริ่ม ประกอบด้วย มิติเศรษฐกิจ มิติด้านความมั่นคง และมิติสังคมวัฒนธรรม

(4) การพัฒนาแนวทางการศึกษาของประเทศในกรอบอาเซียนควรเริ่มจากการวิเคราะห์เพื่อค้นหาสิ่งที่เป็นประเทศไทยมีศักยภาพในการดำเนินการ เน้นการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Methodology) ควรนำเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์ มาช่วยในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ การจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการคิดและวิเคราะห์เป็น รู้จักการคิดนอกกรอบ ควรเลือกประเด็นพัฒนาการศึกษาในบริบทที่สามารถปฏิบัติได้จริง

(5) การศึกษาจะต้องพัฒนาพร้อมกับองค์ความรู้เพื่อสร้างบุคลากรให้ทันกับโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง บทบาทของการอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาจะต้องมีความข้องเกี่ยวกับการสร้างประชาคมอาเซียน ควรมีการเรียนรู้ภาษาเพื่อนบ้าน รวมทั้งการทำความร่วมมือระหว่างกันในวิชาชีพทางการแพทย์ ทันตแพทย์ เป็นต้น นอกจากนี้ การจัดการเรียนในระดับอุดมศึกษาควรเตรียมพร้อมรับมือการเคลื่อนย้ายของประชากรในภูมิภาค ให้ความสำคัญต่อการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของประเทศต่างๆ ที่มีความเท่าเทียมกัน ขณะนี้ เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนกำลังทำกรอบคุณภาพการศึกษา (Quality Framework) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเคลื่อนย้ายที่เรียนและถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างกันได้ หรือสามารถเทียบปริญญาที่ประเทศในอาเซียนมอบให้ผู้เรียนของแต่ละประเทศ โดยขณะนี้ มีประเทศที่ดำเนินการในเรื่องนี้ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย ไทย เวียดนาม โดยประเทศมาเลเซียรับเป็นเลขานุการ เพื่อนำไปสู่การสร้างกรอบคุณภาพในภูมิภาค

(6) กิจกรรม ASEAN Dialogue ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มประเทศอาเซียน เช่น การทำกิจกรรมในการสำรวจทรัพยากรน้ำร่วมกัน เป็นต้น นอกจากนี้ การเรียนรู้ภาษาเพื่อนบ้านเป็นสิ่งที่จำเป็นในการสร้างความเข้าใจและอยู่ร่วมกันในอาเซียน การจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมของเด็กในภูมิภาค เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้

ตลอดชีวิต มีการปรับหลักสูตรโดยนำคุณลักษณะที่ประเทศไทยมีศักยภาพและพร้อมที่จะสามารถเปลี่ยนผ่านให้ประเทศเพื่อนบ้านรู้จัก เช่น เรื่องของการมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น

(7) ควรมีการพัฒนาศักยภาพคน รวมทั้งการพัฒนาครูสอนทุกสาขาอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน โดยเฉพาะการสอนเรื่องภาษาต่างประเทศ ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประเทศที่มีศักยภาพ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลการศึกษานำนวัตกรรมมาช่วยในการเรียนการสอน ควรมีการผลิตครูอาเซียน

(8) ประเทศไทยควรนำรูปแบบการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนด้านการศึกษา (กรอ.) ของประเทศไทย เสนอต่ออาเซียน บทบาทของ กรอ. การศึกษา ต้องไม่มุ่งเน้นกระตุ้นความเจริญทางเศรษฐกิจเป็นหลัก แต่ต้องเน้นความเสมอภาคเป็นหลักซึ่งจะทำให้เกิดคุณภาพการศึกษาในที่สุด และควรนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยต่ออาเซียนด้วย

(9) ควรให้ความสำคัญต่อประเทศคู่เจรจาออกภูมิภาค เช่น จีน เกาหลี ญี่ปุ่น ภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน + 3 หรือความร่วมมือจากประเทศนอกภูมิภาค อาทิ ออสเตรเลีย สหรัฐ หรือสหภาพยุโรป เป็นต้น การสร้างความร่วมมือดังกล่าวมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพกำลังคน เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาในประเทศอาเซียน การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน เป็นต้น

(10) ภายใต้กรอบของอาเซียน ควรศึกษาความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาออกภูมิภาค ควรมีการเตรียมพร้อมการเปลี่ยนแปลงในอาเซียนภายใต้กฎบัตรอาเซียน ก่อให้เกิดการค้าเสรี มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างอิสระ ต้องเตรียมความพร้อมของเยาวชนในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ควรมีการเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศในอาเซียน ควรมีการเตรียมการศึกษาเรื่องของอาเซียนในบริบทต่างๆ เพื่อเตรียมทรัพยากรบุคคล อันเป็นผลจากการออกกฎบัตรอาเซียน

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2552ข) ได้ร่วมกับกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักเลขาธิการอาเซียนจัดการประชุมวิชาการระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ระหว่างวันที่ 23 – 25 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมอมารี วอเตอร์เกต และสวนนงนุช พัทยา จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยมีบทบาทนำในการกำหนดแนวทางความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียน และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินการความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาคอันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน เสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน

ในการประชุมครั้งนี้ ได้รับเกียรติจาก ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน มาบรรยายพิเศษ เรื่อง “We-feeling: Strengthening ASEAN Identity through Education” โดยเลขาธิการอาเซียน ได้กล่าวถึงความสำคัญของกฎบัตรอาเซียน ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 ซึ่งมีหลักการสำคัญเพื่อให้อาเซียนรวมตัวเป็นประชาคมภายในปี 2558 ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ เสาหลักด้านประชาคมเศรษฐกิจ เสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคง และเสาหลักด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม โดยในเสาหลักด้านประชาคมเศรษฐกิจได้กำหนดเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน เพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างมีคุณภาพ ทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน รวมทั้งการยกเลิกภาษีศุลกากรที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและบริการในอาเซียน ดังนั้น ประเทศในอาเซียนจึงต้องเตรียมความพร้อมของเยาวชนในภูมิภาคเพื่อให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคอื่น นอกจากนี้ เลขาธิการอาเซียนได้กล่าวแสดงความชื่นชมต่อการดำเนินงานด้านการศึกษาขององค์การซีมีโอ (SEAMEO) อาเซียน และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน พร้อมทั้งกล่าวถึงความสำคัญต่อการเรียนรู้ในการสร้างความแข็งแกร่งและประสบการณ์ระหว่างอาเซียน ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาทางการของอาเซียน การส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการสร้างความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างเยาวชนเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

นอกจากนี้ จากการบรรยายเรื่อง Rethinking ASEAN: Towards building ASEAN Community 2015 โดย รองศาสตราจารย์ ดร.พินิติ รตะนานุกูล รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (พินิติ รตะนานุกูล, 2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาในฐานะเป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญในการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน โดยผ่านการดำเนินโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการดำเนินการวิจัยระหว่างกัน โดยมหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรม และสร้างอัตลักษณ์อาเซียน นอกจากนี้ ได้กล่าวถึงบทบาทของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในอาเซียน ด้วยการจัดโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียน และคณาจารย์ การยอมรับและเทียบโอนหน่วยกิต ระหว่างสถาบัน การทำวิจัยร่วมและการสร้างเครือข่ายสารสนเทศในภูมิภาค โดยผู้เข้าประชุมได้ร่วมกันจัดทำข้อเสนอแนะด้านการศึกษาเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ดังนี้

1. บทบาทการศึกษาต่อเสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง

(1) การส่งเสริมความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของกฎบัตรอาเซียน โดยให้บรรจุความรู้เรื่องอาเซียนในหลักสูตรโรงเรียน และให้มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องกฎบัตรอาเซียนด้วยการแปลเป็นภาษาประจำชาติของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนด้วย

(2) ให้ความสำคัญต่อหลักการประชาธิปไตย และการเคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชน และคุณค่าของสันติภาพ โดยให้บรรจุเนื้อหาดังกล่าวไว้ในหลักสูตรโรงเรียน

(3) ส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจอันดี และตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมและจารีตประเพณีที่แตกต่าง ตลอดจนความศรัทธาของศาสนาต่าง ๆ ในภูมิภาค ด้วยการการจัดทำข้อเสนอแนะด้านการศึกษาเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน

(4) จัดการประชุมผู้นำโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนประเด็น เกี่ยวกับอาเซียนในภูมิภาค ด้วยการเสริมสร้างศักยภาพผู้นำโรงเรียนและจัดทำเครือข่ายระหว่างกัน

(5) จัดงานฉลองวันอาเซียน (ในช่วงเดือนสิงหาคม เช่น การร้องเพลงอาเซียน การจัดการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับประวัติและวัฒนธรรมอาเซียน การแสดงตราสัญลักษณ์อาเซียน การจัดค่ายเยาวชนอาเซียน การจัดเทศกาลอาเซียน และการจัดวันเด็กอาเซียน เป็นต้น

2. บทบาทการศึกษาในเสาหลักด้านเศรษฐกิจ

(1) พัฒนาการจัดทำแผนบูรณาการเพื่อจัดทำกรอบการพัฒนาทักษะในอาเซียน ด้วยการจัดทำ ASEAN benchmarking และระบบการเทียบ โอนหน่วยกิต โดยให้ความสำคัญกับสถาบันการฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในภูมิภาค

(2) ส่งเสริมให้มีการถ่ายโอนนักเรียนด้วยการจัดทำระบบแสดงข้อมูลด้านการศึกษาที่กำลังเปิดสอนในกลุ่มประเทศอาเซียน

(3) สนับสนุนการถ่ายโอนแรงงานที่มีความชำนาญการในภูมิภาคอาเซียน ด้วยการส่งเสริมให้มีการร่วมปฏิบัติงานหรือฝึกอบรมในภาคอุตสาหกรรมและหน่วยงานต่างๆ พร้อมทั้งการจัดตั้งเครือข่ายสารสนเทศอาเซียนด้านทรัพยากรมนุษย์

(4) พัฒนามาตรฐานอาชีพที่เน้นศักยภาพในอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลก พร้อมทั้งสามารถสนองตอบความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

3. บทบาทการศึกษาในเสาหลักด้านสังคมวัฒนธรรม

(1) สนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในชุมชนชนบท ด้วยการจัดโครงการชุมชนอาเซียนสำหรับเยาวชนอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ในชนบทในประเทศสมาชิก

(2) สนับสนุนหลักสูตรระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียนในมหาวิทยาลัย

(3) สนับสนุนภาษาอาเซียนให้เป็นวิชาเลือกในการเรียนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน

(4) ส่งเสริมโครงการระดับภูมิภาคโดยมุ่งส่งเสริมการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนในหมู่เยาวชน เช่น โครงการ ASEAN Schools Tour โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนมัธยมอาเซียน โครงการวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนอาเซียน โครงการประชุมสุดยอดผู้นำเยาวชนอาเซียน โครงการการศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และการประกวดสุนทรพจน์อาเซียน

(5) จัดการประชุมด้านการวิจัยทางการศึกษาในอาเซียนด้วยการส่งเสริมการทำวิจัยร่วมกันและการพัฒนาการวิจัยและการพัฒนาในภูมิภาค เพื่อให้เป็นเวทีสำหรับนักวิจัยในอาเซียนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ในภูมิภาค

(6) ส่งเสริมความเข้าใจอันดี และการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในอาเซียน ด้วยการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ในหลักสูตรของโรงเรียน และให้มีการมอบรางวัลโครงการโรงเรียนสีเขียวในอาเซียน

(7) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อสนับสนุนโครงการการศึกษาเพื่อปวงชน

(8) จัดทำเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับอาเซียนร่วมกัน สำหรับใช้ในโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงสำหรับการฝึกอบรมและการสอนของครู

การรวมตัวกันของอาเซียนนับเป็นตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนความมุ่งมั่นของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนให้มีความแน่นแฟ้นและเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยใช้กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนาความก้าวหน้าของประเทศสมาชิกในมิติต่างๆ ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการรวมตัวทางเศรษฐกิจ อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีโลก

2.1.3.5 ข้อมูลเกี่ยวกับทางด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ครั้งที่ 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศได้ร่วมกันจัดทำวิสัยทัศน์ประสงค์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการร่วมมือที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที) ในภูมิภาคอาเซียนให้มีความแข็งแกร่ง โดยการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และสนับสนุนให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่ดึงดูดการลงทุน โดยแผนแม่บทฉบับนี้มีความชัดเจนในการกำหนดแผนงาน

เป้าหมายและระยะเวลาในการดำเนินการในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2553 - 2558) รวมทั้งสนับสนุนการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับเป้าหมายของแผนแม่บทฯ มี 5 ประการ ดังนี้ 1) ใช้ไอซีทีเป็นเครื่องมือในการผลักดันให้อาเซียนเติบโตทางเศรษฐกิจ 2) อาเซียนเป็นศูนย์กลางด้านไอซีทีของโลกแห่งหนึ่ง 3) ประชากรอาเซียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 4) ไอซีทีมีส่วนช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มของอาเซียน และ 5) นำแผนแม่บทฉบับนี้ไปสู่การปฏิบัติโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนสถาบันการศึกษาและอื่น ๆ ได้มีส่วนร่วมในการผลักดันและดำเนินการตามแผนแม่บทฯ ให้เป็นรูปธรรมและบรรลุเป้าหมายที่อาเซียนวางไว้ ไอซีทีจึงเป็นเครื่องมือหลักของอาเซียนในการบูรณาการทางเศรษฐกิจและสังคมเข้าด้วยกันด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไอซีทียุคหน้าและทุนมนุษย์การสนับสนุนอุตสาหกรรมคอนเทนต์และอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ รวมไปถึงการสร้างสภาพแวดล้อมด้านนโยบายและการกำกับดูแลที่เอื้อต่อการพัฒนา ไอซีทีสามารถรวมอาเซียนให้เป็นหนึ่งและก่อให้เกิดตลาดเดียว (Single Market) และในขณะเดียวกัน อาเซียนจะสามารถสร้างศักยภาพให้กับชุมชนต่าง ๆ ของตน และยกระดับสถานะไปสู่ความเป็นศูนย์กลางไอซีทีที่รวมทุกกลุ่มคนและ มีความเจริญอย่างมั่นคงและท้ายที่สุดเป็นภูมิภาคที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ โดยมีวิสัยทัศน์ของแผนแม่บทฯ ฉบับนี้ดังต่อไปนี้ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2555)

1) สร้างพลังให้แก่ประชาชน (Empowering): โดยการช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องมีทักษะ มีเทคโนโลยี มีการเชื่อมต่อโครงข่าย และมีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเพื่อให้สามารถใช้ไอซีทีได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

2) ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง (Transformational): โดยการใช้อิซีทีมาเปลี่ยนวิถีชีวิตจากรากฐาน ไม่ว่าจะเป็นการดำรงชีวิต การเรียนรู้ การทำงาน และการสนทนาการ

3) ก่อให้เกิดความเท่าเทียมทั่วถึง (Inclusive): โดยการให้ความสำคัญแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในภูมิภาคอาเซียน ทั้งรัฐบาล ประชาชน และธุรกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งกลุ่มที่พัฒนาแล้วกำลังพัฒนา กลุ่มชาชนบท ชาวเมือง กลุ่มเด็ก ผู้สูงอายุ รวมไปถึง กลุ่มที่มี และ/หรือ ไม่มีความพิการ

4) กระตุ้นให้เกิดความเจริญเติบโต (Vibrant): โดยจะสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ เหมาะสมกับการทำธุรกิจ และมีความน่าสนใจเพื่อให้ (อุตสาหกรรม) ไอซีทีเจริญเติบโตและประสบความสำเร็จในท้ายที่สุด

5) สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Integrated): โดยที่จะมีการเชื่อมโยงภูมิภาคอาเซียนทั้งในระดับระหว่างรัฐบาล ประชาชน และธุรกิจต่าง ๆ

2.1.4 การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อสู่ประชาคมอาเซียน

อาเซียนมีเป้าหมายที่จะก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 โดยวิสัยทัศน์ของผู้นำอาเซียน คือ การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเมื่อปี 2551 อาเซียนได้จัดทำกฎบัตรอาเซียน เพื่อวางกรอบกฎหมายและโครงสร้างขององค์กร โดยโครงสร้างขององค์กรประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมือง และความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยอาเซียนได้จัดทำแผนงาน (Blueprint) สำหรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในแต่ละเสา ทำให้ประเทศไทยเกิดการ เตรียมความพร้อมดังนี้ (กรมอาเซียน, 2555ข)

1. การเตรียมความพร้อมของภาครัฐ เพื่อให้หน่วยราชการไทยดำเนินการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดตั้งกลุ่มส่วนงานที่รับผิดชอบ ประสานงาน เสริมสร้างความรู้และทักษะภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้กรอบอาเซียน รวมถึงร่วมมือให้ความสำคัญกับด้านการศึกษา เพื่อให้มีความรู้

2. การเตรียมความพร้อมของภาคประชาชน โดยให้มีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นจากการประชาสัมพันธ์ หรือจากสื่อต่างๆ เพื่อให้ตระหนักรู้ และรวมถึงการสนับสนุนการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้านในอาเซียน

3. การเตรียมความพร้อมของภาคเอกชนและแรงงาน เพื่อให้ภาคเอกชนและแรงงานสามารถใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการที่อาเซียนมุ่งสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกด้วย

ในอีกไม่นานประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ทำให้ฝ่ายภาคการศึกษาเกิดการตระหนักและได้จัดการประชุมในเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้สรุปจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติแนวทางการศึกษาโดยให้เกิดการเป็นรากฐานความสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียน ซึ่งการศึกษาเป็นกลไกในการปลูกฝังค่านิยม แนวคิด ความเข้าใจกันระหว่างประเทศและเศรษฐกิจโลก ต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ และการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ด้วย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555)

2.1.5 อาชีพที่อาเซียนคาดหวัง

อรจินดา บุรสมบูรณ์ และอาทิตยา เจียรวัฒนวงศ์ (2554) กล่าวว่าไว้ว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนำมาสู่การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุนอย่างเสรี และเงินทุนอย่างเสรี โดยกิจกรรมดังกล่าวสะท้อนแนวโน้มของการประกอบอาชีพในปี 2558 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ดังนี้

(1) การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรี ประเทศไทยได้ผูกพันเสรีทุกรายการไว้ภายใต้ AFTA โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (1) สินค้าในบัญชีลดภาษี จำนวน 8,287 รายการ ซึ่งได้ลดภาษีลงเหลือ 0 % ตั้งแต่ 1 มกราคม 2553 และ (2) สินค้าเกษตรอีก 4 ชนิด ภายในบัญชีอ่อนไหว ประกอบด้วย กาแฟ มันฝรั่ง มะพร้าวแห้ง และไม้ตัดดอก จำนวน 13 รายการย่อย ซึ่งลดภาษีลงเหลือ 5 % ตั้งแต่ 1 มกราคม 2553 ล่าสุดอาเซียนได้ปรับปรุงความตกลง AFTA ให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น และได้จัดทำความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อ 17 พฤษภาคม 2553 โดยเป็นความตกลงที่ครอบคลุมมาตรการสำคัญต่อการส่งออกและนำเข้าสินค้าอย่างเสรี โดยมีหลักการสำคัญ ได้แก่ การกำหนดให้ใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีเฉพาะในเรื่องที่จำเป็นและโปร่งใส การส่งเสริมและการอำนวยความสะดวกทางการค้า หลักปฏิบัติด้านศุลกากร กฎระเบียบทางเทคนิค กระบวนการตรวจสอบและรับรองมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการเยียวยาทางการค้า

(2) การเคลื่อนย้ายบริการอย่างเสรี อาเซียนได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) ตั้งแต่ปี 2538 ต่อมาอาเซียนได้เห็นชอบแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) ซึ่งได้กำหนดให้ทำการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการโดยการจัดทำข้อผูกพันในด้านการเปิดตลาด (Market Access) การให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National treatment) รวมทั้งสิ้น 12 สาขาใหญ่ ประกอบด้วย 128 สาขาย่อย โดยการยกเลิกอุปสรรคในการให้บริการทุกรูปแบบและเปิดให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ อย่างน้อยร้อยละ 70 ภายในปี 2558 (ภายในปี 2553 สำหรับ 4 สาขาเร่งรัด ได้แก่ e-ASEAN (สาขาโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์) สาขาสุขภาพ สาขาท่องเที่ยว และสาขาขนส่งทางอากาศ และภายในปี 2556 สำหรับสาขาโลจิสติกส์) โดยได้แบ่งเป็นสาขาบริการทั้ง 12 สาขา ได้แก่

- 1) บริการธุรกิจ เช่น บริการวิชาชีพทางบัญชี กฎหมาย คอมพิวเตอร์ โฆษณา เป็นต้น
- 2) บริการสื่อสาร เช่น โทรคมนาคม วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น
- 3) บริการก่อสร้างและวิศวกรรม เช่น การก่อสร้างอาคาร การติดตั้ง เป็นต้น
- 4) บริการจัดจำหน่าย เช่น การค้าส่ง ค้าปลีก ตัวแทนจำหน่าย เป็นต้น
- 5) บริการทางการศึกษา เช่น ระดับมัธยมศึกษา อุดมศึกษา หลักสูตรระยะสั้น เป็นต้น
- 6) บริการสิ่งแวดล้อม เช่น บำบัดน้ำเสีย กำจัดของเสีย เป็นต้น
- 7) บริการทางการเงิน เช่น ธนาคาร ประกันภัย เป็นต้น
- 8) บริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

เช่น โรงพยาบาล สถานพักฟื้น เป็นต้น 9) บริการด้านการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร
ตัวแทนนำเที่ยว เป็นต้น 10) บริการด้านนันทนาการ วัฒนธรรมและกีฬา เช่น ห้องสมุด
พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น 11) บริการขนส่ง เช่น การขนส่งทางราง บก น้ำ เป็นต้น และ (12) บริการอื่นๆ

(3) การเคลื่อนย้ายการลงทุนอย่างเสรี อาเซียนได้ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยเขตการ
ลงทุนอาเซียน (Framework Agreement on the ASEAN Investment Area: AIA) ในปี 2541
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนมีบรรยากาศการลงทุนที่เสรีและโปร่งใส เป็นแหล่งดึงดูด
การลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกอาเซียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย
ในการเปิดเสรีการลงทุนในปี 2558 อาเซียนได้ทบทวนความตกลงด้านการลงทุน AIA ให้เป็นความ
ตกลงด้านการลงทุนของอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement : ACIA)
ที่มีขอบเขตที่กว้างขึ้น โดยผนวกความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนของอาเซียน
ที่มีอยู่เดิมให้เข้าอยู่ภายใน ACIA โดยความตกลง ACIA ครอบคลุม 4 ประเด็นหลักใหญ่
คือ การเปิดเสรีการลงทุน การส่งเสริมการลงทุน การอำนวยความสะดวกการลงทุน
และการคุ้มครองการลงทุน โดยครอบคลุมทั้งการลงทุนทางตรง (Foreign Direct Investment: FDI)
และการลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio Investment) นอกจากนี้ ขอบเขตของการเปิดเสรีครอบคลุม
ธุรกิจ 5 ภาคและบริการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และภาคการผลิต
ประเทศไทยมีนโยบายที่จะเปิดตลาดบริการด้านการเงินสำหรับอาเซียนในปี 2558
ในสาขาหลักทรัพย์ ได้แก่ การค้าเพื่อบัญชีตนเองหรือบัญชีลูกค้า การบริหารทรัพย์สิน
การบริการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์ทางการเงิน และสาขาการให้คำปรึกษาและบริการเสริม
อื่นๆ ในด้านการให้บริการทางการเงิน จะทำการผูกพันเฉพาะบริษัทหลักทรัพย์ ไม่รวมถึงธนาคาร
พาณิชย์ และบริษัทประกันภัย โดยจะเปิดให้มีการถือหุ้นโดยต่างชาติได้ในธุรกิจหลักทรัพย์ได้
100 % ยกเว้นธุรกิจการจัดการลงทุนต้องถือหุ้นโดยสถาบันการเงินภายในประเทศอย่างน้อย 50 %
ในช่วง 5 ปีแรก

แผนนำร่องด้านตลาดแรงงานของอาเซียน (Pilot Free Labor Market Plan) ได้กล่าวถึง
ความสำคัญของการสื่อสารภาษาอังกฤษ (English Language Communication Skills) ว่ามี
ความสำคัญต่อการทำงานในประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพ 7 ประเภทที่สามารถ
เข้าทำงานที่ใดก็ได้เมื่ออาเซียนมีการรวมตัวเป็น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ค.ศ. 2015
(หรือ พ.ศ. 2558) 7 อาชีพดังกล่าว ได้แก่ 1) แพทย์ 2) ทันตแพทย์ 3) พยาบาล 4) วิศวกร 5) สถาปนิก
6) นักสำรวจภูมิศาสตร์/นักทรัพยากรธรรมชาติ 7) นักบัญชี (Bangkok Post Online News, 2009)
ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลในเอกสารการบรรยายของ Dang (2011) เรื่อง ASEAN Regional
Qualifications Framework: Current Architecture and Challenges ในการประชุม Asia-Europe

Meeting (Workshop 5: External Dimensions of the European Qualifications Framework and Potential of Policy Co-Operation with other Regions) ที่เมือง Budapest ระหว่างวันที่ 25-26 พฤษภาคม 2011 ซึ่งจัดโดย ASEM Education and Research Hub for Lifelong Learning ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสาขาอาชีพที่อาเซียนต้องการร่วมกัน (7 MRAs on Sectoral Qualifications; MRA=Mutual Recognition Arrangement) ได้แก่ 1) วิศวกรรม (Engineering) 2) สถาปัตยกรรม (Architectural) 3) การสำรวจ (Surveying) 4) การพยาบาล (Nursing) 5) การแพทย์ (Medical) 6) ทันตแพทย์ (Dental) และ 7) การบัญชี (Accounting)

ในการปาฐกถาพิเศษหัวข้อ ประชาคมอาเซียนกับการพัฒนาภาคได้อย่างยั่งยืน เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2552 (สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2552) จัดโดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมกับสมาคมนักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เลขาธิการอาเซียน ได้กล่าวไว้ว่า “อาเซียนคือทางเลือกของลูกหลาน” โดยเน้นเรื่องความสำคัญของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ในปี 2558 ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของเสาหลัก 3 ประการคือเรื่องการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม การรวมตัวเป็นหนึ่งในเดียวของประชาคมอาเซียน จะกลายเป็นตลาดที่เข้ามาแล้วสามารถค้าขายกับประชากรของคนทั้ง 10 ประเทศ แต่ละประเทศจะได้รับส่วนแบ่งจากตลาดนี้เท่าไรขึ้นอยู่กับความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านทรัพยากรมนุษย์ของประเทศนั้น นอกจากนี้ เลขาธิการอาเซียนยังได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า “ประชาคมอาเซียน” ก่อตั้งเพื่อให้คนรุ่นหลังมีทางเลือกและมีความท้าทายในการประกอบอาชีพมากขึ้น โดยเฉพาะอาชีพวิศวกร สถาปนิก แพทย์ นักบัญชี และบุคลากรที่เกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยว ซึ่งในปี 2558 จะมีข้อตกลงรับรองหลักสูตรการเรียนการสอนในวิชาชีพเหล่านี้ระหว่างประเทศในสมาคม แต่ผู้ที่สามารถเข้าแข่งขันได้ต้องมีความสามารถในสาขาเหล่านั้นอย่างแท้จริง

สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ (2551) ได้รายงานว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนได้จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ในปี 2535 ตามข้อเสนอของ นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีไทยในสมัยนั้น เพื่อเป็นกลไกช่วยขยายการค้าระหว่างประเทศสมาชิกและดึงดูดการลงทุนจากภายนอกขณะนี้ (ปี 2551) ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ ได้ลดภาษีสินค้าในกรอบ AFTA ทศรายการลงเหลือร้อยละ 0-5 โดยสินค้าร้อยละ 80 มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 0 แล้ว ส่วนสินค้าที่เหลือประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมมีเป้าหมายที่จะลดอัตราภาษีเป็นร้อยละ 0 ในปี 2553 และประเทศสมาชิกใหม่ในปี 2558 สำหรับการค้าบริการ ได้ทยอยเปิดเสรีมากขึ้นเรื่อยๆ โดยมุ่งเน้นใน 7 สาขา คือ การเงิน ขนส่งทางทะเล ขนส่งทางอากาศ การสื่อสาร โทรคมนาคม การท่องเที่ยว ก่อสร้าง และบริการธุรกิจ ส่วนการลงทุนประเทศสมาชิกอาเซียนได้ดำเนินความร่วมมือในการส่งเสริมการลงทุนครอบคลุมสาขาการผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และบริการที่เกี่ยวข้องกับ 5 สาขา

ดังกล่าว (Services Incidental) แต่ยังคงจำกัดเฉพาะการลงทุนโดยตรง ไม่รวมถึงการลงทุนด้านหลักทรัพย์ (Portfolio Investments)

อาเซียนมีความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Cooperation: AICO) ซึ่งมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อภาคเอกชน AICO มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับสินค้าอุตสาหกรรมของอาเซียน โดยสนับสนุนการแบ่งการผลิตภายในภูมิภาค ลดต้นทุนการผลิตโดยการลดภาษีนำเข้าสินค้าสำเร็จรูป กึ่งสำเร็จรูป และวัตถุดิบ แต่มีเพียงอุตสาหกรรมรถยนต์เท่านั้นที่ใช้ประโยชน์จากความตกลงนี้ พัฒนาการในด้านแนวคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนได้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2545 ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ผู้นำประเทศอาเซียนได้เห็นชอบให้มีการกำหนดทิศทางการทำงานเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน ได้แก่ การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะเป็นไปในทำนองเดียวกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรปในระยะเริ่มต้น โดยอาเซียนได้ดำเนินการหลายด้านเพื่อผลักดันการจัดตั้ง AEC โดยแนวทางที่สำคัญหนึ่ง คือ การนำร่องในการรวมกลุ่ม 11 สาขาสำคัญ ได้แก่ (1) ยานยนต์ (2) ผลิตภัณฑ์ไม้ (3) ผลิตภัณฑ์ยาง (4) สิ่งทอ (5) ผลิตภัณฑ์เกษตร (6) ผลิตภัณฑ์ประมง (7) อิเล็กทรอนิกส์ (8) เทคโนโลยีสารสนเทศ (9) สุขภาพ (10) การท่องเที่ยว และ (11) การบิน เพื่อส่งเสริมให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมือในสาขานำร่องทั้ง 11 สาขา และสร้างการรวมกลุ่มที่เป็นรูปธรรมพร้อมกำหนดประเทศผู้ประสานงานหลัก (Country Coordinators) ในแต่ละสาขา ได้แก่

(1) ประเทศอินโดนีเซีย	สาขายานยนต์ และสาขาผลิตภัณฑ์ไม้
(2) ประเทศมาเลเซีย	สาขาผลิตภัณฑ์ยาง และสาขาส่งทอ
(3) ประเทศพม่า	สาขาผลิตภัณฑ์เกษตร และสาขาผลิตภัณฑ์ประมง
(4) ประเทศฟิลิปปินส์	สาขาอิเล็กทรอนิกส์
(5) ประเทศสิงคโปร์	สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และสาขาสุขภาพ
(6) ประเทศไทย	สาขาการท่องเที่ยว และสาขการบิน

การจัดทำแผนงาน (Roadmap) ของแต่ละสาขาที่ระบุมาตรการสำคัญทั้งที่เป็นมาตรการร่วมและมาตรการเฉพาะของแต่ละสาขาเพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่ม โดยเฉพาะการเร่งขจัดอุปสรรคต่างๆ ทั้งในด้านการค้าสินค้า (การเร่งลดภาษีสินค้าในสาขาสำคัญ การขจัดมาตรการกีดกันทางการค้า ที่ไม่ใช่ภาษี) การค้าบริการ และการลงทุน ให้มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรการผลิตได้อย่างเสรี รวมทั้งส่งเสริมการ “Outsource” ภายในภูมิภาค เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการ ในอาเซียน ทั้งนี้ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนเห็นชอบให้เพิ่มสาขาโลจิสติกส์เป็นสาขาใหม่สาขาที่ 12 โดยมีเวียดนามเป็นผู้ประสานงานหลักของสาขาดังกล่าว การส่งเสริมการ

รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขาสำคัญจะช่วยให้ไทยสามารถขยายการค้าและการลงทุนในสาขาที่ไทยมีศักยภาพได้มากขึ้น

นอกจาก ผู้ประกอบอาชีพและวิชาชีพซึ่งเป็นบัณฑิตในระดับปริญญาตรีแล้วอาเซียนยังต้องการผู้ประกอบอาชีพในระดับช่างฝีมืออีกมาก (กระทรวงแรงงาน, 2553) ซึ่งผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นช่างฝีมือมักจะจบการศึกษาในระดับอาชีวะ ประกอบด้วย ระดับประกาศนียบัตร (ปวช. และระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ปวส.) จากรายงานสรุปผลการจัดงานการแข่งขันฝีมือแรงงานอาเซียน ครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 18–23 พฤศจิกายน 2553 ณ อาคารชาเลนเจอร์ ฮอลล์ 1-2 อิมแพ็ค เมืองทองธานี แสดงให้เห็นว่า มีช่างฝีมือ 21 ประเภทที่อาเซียนคาดหวัง ได้แก่

- (1) สาขาเทคโนโลยีงานเชื่อม (Welding)
- (2) สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)
- (3) สาขาปูกระเบื้อง (Wall & Floor Tiling)
- (4) สาขาท่อและสุขภัณฑ์ (Plumbing)
- (5) สาขาอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม (Industrial Electronics)
- (6) สาขาเว็บดีไซน์ (Web Design)
- (7) สาขาไฟฟ้าภายในอาคาร (Electrical Installations)
- (8) สาขาก่ออิฐ (Brick Laying)
- (9) สาขาไม้เครื่องเรือน (Cabinet Making)
- (10) สาขาต่อประกอบมุมไม้ (Joinery)
- (11) สาขาแฟชั่นเทคโนโลยี (Fashion Technology)
- (12) สาขาซ่อมรถยนต์ (Automobile Technology)
- (13) สาขาบริการอาหารและเครื่องดื่ม (Restaurant Service)
- (14) สาขาประกอบอาหาร (Cooking)
- (15) สาขาเมคคาทรอนิกส์ (Mechatronics)
- (16) สาขาออกแบบเขียนแบบเครื่องกลด้วยคอมพิวเตอร์ (Mechanical Engineer Design CAD)
- (17) สาขากราฟิกดีไซน์ (Graphic Design Technology)
- (18) สาขาเครื่องปรับอากาศ (Refrigeration)
- (19) สาขาเทคโนโลยีระบบสายเครือข่าย (Information Network Cabling)
- (20) สาขาเสริมความงาม (Beauty Therapy)
- (21) สาขาแต่งผม (Hair Dressing)

การแข่งขันฝีมือแรงงานอาเซียน เป็นกิจกรรมที่ถูกจัดขึ้นทุก 2 ปีในกลุ่มอาเซียน ซึ่งในปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า เพื่อร่วมกันพัฒนาฝีมือแรงงานระดับภูมิภาคให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับระดับนานาชาติ โดยมีประเทศสมาชิกหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันเพื่อพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ และค่านิยมที่ดีของการทำงานในกลุ่มเยาวชนและแรงงานฝีมือ ส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกร่วมมือกันพัฒนาการฝึกอบรมและมาตรฐานฝีมือแรงงานและเป็นเวทีสร้างการยอมรับในความเป็นเลิศด้านฝีมือ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาแรงงานรุ่นใหม่ให้มีฝีมืออยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียน ยังได้ระบุถึงองค์การที่แสดง ความร่วมมือด้านอาชีพระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งจากผลการสังเคราะห์เอกสารขององค์การความร่วมมือระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนดังกล่าวพบว่า แต่ละองค์การมีการดำเนินงานและมีกิจกรรมระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อาชีพหรือวิชาชีพที่มีองค์การความร่วมมือระหว่างอาเซียนเป็นอาชีพหรือวิชาชีพที่เป็นการต้องการและต้องมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันเพื่อให้เป็นมาตรฐาน สำหรับองค์การความร่วมมือด้านอาชีพระหว่างประเทศในอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นองค์การความร่วมมือระดับรัฐมนตรีอาเซียน (ASEAN Sectoral Ministerial Bodies) ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศในอาเซียน พบว่าในระดับรัฐมนตรีอาเซียนมีจำนวน 14 องค์การ ความร่วมมือส่วนองค์การที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียนประกอบด้วย 1) รัฐสภา มีจำนวน 1 องค์การ 2) องค์การภาคธุรกิจ มีจำนวน 19 องค์การ 3) สถาบันวิชาการ มีจำนวน 1 องค์การ 4) องค์การภาคประชาสังคม มีจำนวน 52 องค์การ และ 5) กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอาเซียน มีจำนวน 4 องค์การ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้

2.2.1 ความหมายของการรับรู้

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ของความหมายไว้ ดังนี้

นันทิกร ทองคลองไทร (2550) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง กระบวนการทางสมองซึ่งได้ตีความหรือแปลความหมายข้อมูลได้ที่จากการสัมผัสของร่างกายกับสิ่งเร้า โดยอาศัยความรู้สึกและมีการแสดงถึงความรู้ ความเข้าใจ จากการตีความนั้น ๆ ออกมาเป็นพฤติกรรมที่มีความหมายและเข้าใจได้

ธีรวัฒน์ จิตรประสงค์ (2550) กล่าวว่า การรับรู้ คือ การแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคล โดยผ่านกระบวนการตีความหมายหรือแปลความของข้อมูลสิ่งเร้า จากอวัยวะรับความรู้สึก แล้วแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจจากการตีความนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมโดยอาศัยประสบการณ์เดิม

Garrison and Magoon 1979 (อ้างถึงใน ชลธิชา สว่างเนตร, 2542) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการซึ่งสมองตีความหรือแปลข้อความที่ได้จากการสัมผัส (Sensation) ของร่างกาย (ประสาทสัมผัสต่าง ๆ) กับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสิ่งเร้า ทำให้ทราบว่าสิ่งเร้าที่สัมผัสเป็นอะไร มีความหมายหรือลักษณะอย่างไร โดยการที่จะรับรู้สิ่งเร้าที่มาสัมผัสได้นั้นต้องอาศัยประสบการณ์เป็นเครื่องช่วยในการตีความหมายหรือแปลความ

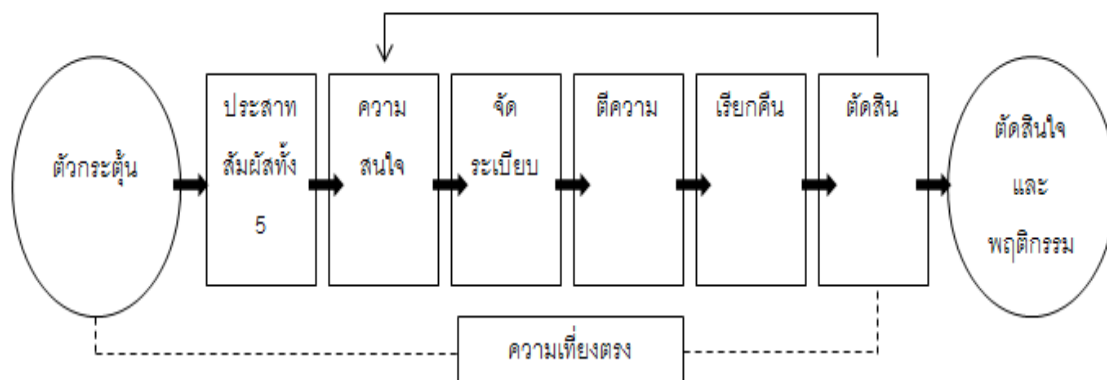
สร้อยตระกูล (ตีทยานต์) อรรถมานะ (2541) และ จริญญา ปานเจริญ (2553) มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องการรับรู้ คือ กระบวนการที่บุคคลได้รับความรู้สึกจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวอันเกิดจากสิ่งเร้าผ่านทางประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ รูป รส กลิ่น เสียง และการสัมผัส จากนั้นจะแปลความหมายออกมาจากความรู้สึกแล้วแปลความหมายจากความรู้สึกนั้น ๆ เกิดเป็นการรับรู้ขึ้น ซึ่งการรับรู้ของคนสองคนไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน

Silverman (2002, p. 143 อ้างถึงใน สุภาณี สนธิรัตน์, 2545) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกและมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยผ่านระบบประสาทสัมผัส ได้แก่ระบบรีเซปเตอร์ (Receptor) ใน ตา หู จมูก ลิ้น และกล้ามเนื้อ จากข้อมูลที่ระบบรับสัมผัสจากสิ่งแวดล้อมจะถูกส่งไปยังสมองให้เกิดความรู้สึกเป็นการได้เห็น ได้กลิ่น ได้รส รู้สึกร้อน หนาว เจ็บปวด เป็นต้น

จากความหมายของการรับรู้ดังกล่าวข้างต้น ในการศึกษาครั้งนี้ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า เป็นผลมาจากกระบวนการทางสมองได้รับข้อมูล ตีความหมายและจัดระเบียบของสิ่งเร้าที่เข้าผ่านกระทบตัวบุคคล โดยผ่านระบบประสาททั้งห้านำไปสู่การเกิดพฤติกรรมที่บุคคลรับรู้ คือ การมองเห็น การได้ยิน การได้รส การรับกลิ่น และการรู้สึก ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน

2.2.2 กระบวนการรับรู้

ตามแนวคิดของ Wagmer and Hollenbeck (1992 อ้างถึงใน จริญญา ปานเจริญ, 2553, น. 44) ได้อธิบายว่า เป็นกระบวนการที่เริ่มจากบุคคลได้รับการกระตุ้น (Stimulus) คือสิ่งที่เราเห็น ได้ยิน หรือผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยข้อมูลจะผ่านกระบวนการรับรู้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ความสนใจ (Attention) การจัดระเบียบ (Organization) การตีความ (Interpretation) การเรียกคืนข้อมูล (Retrieval) และการตัดสินใจ (Judgment) โดยการรับรู้ที่ได้จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความเที่ยงตรง (Accuracy) ของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลนั่นเอง ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 กระบวนการรับรู้ของ Wagmer and Hollenbeck

ที่มา: Wagmer and Hollenbeck (1992 อ้างถึงใน จรัญญา ปานเจริญ, 2553, น. 44)

จากภาพ 2.3 ในขั้นตอนของความสนใจ (Attention Stage) ข้อมูลจะถูกกลั่นกรองเพื่อคัดเลือกและตัดสินใจกับข้อมูลที่ควรให้ความสนใจและข้อมูลที่จะปฏิเสธหรือละเลย ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนของข้อมูลมาก และจะถูกทำให้ง่ายโดยขั้นตอนการจัดระเบียบข้อมูล (Organization Stage) โดยมีการเรียบเรียงและจัดกลุ่มที่มีความหมาย จนไปถึงขั้นตอนการตีความ (Interpretation Stage) ออกมา จากนั้นจะเป็นขั้นตอนการเรียกคืนข้อมูล (Retrieval Stage) ที่ถูกเรียกจากหน่วยความจำ ส่งผ่านต่อไปยังขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจ (Judgment Stage) ซึ่งข้อมูลที่เรียกคืนมาจากความจำจะถูกไปใช้ในการตัดสินใจนั่นเอง

2.2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของแต่ละบุคคล แบ่งได้ 3 ประเภท

1. ปัจจัยองค์ประกอบภายในตัวบุคคลหรือผู้รับรู้ (จาเนียร ช่วงโชติ, 2519, น. 42-155 และ โยชิน คันสนยุทธ, 2533, น. 43-45)

(1) บุคลิกภาพส่วนบุคคล (Personality) อันได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ทัศนคติ (Attitude) และการปรับตัวส่วนบุคคล (Personal Adjustment)

(2) แรงขับหรือความต้องการ (Drive or Need) จะทำหน้าที่เปรียบเสมือนพลังที่เพิ่มให้การตอบสนองนั้นเข้มแข็งขึ้น

(3) ทัศนคติ (Attention) ซึ่งจะทำให้คนเราสามารถเลือกสิ่งเร้าที่อยู่ในความสนใจ และเกิดความพร้อมที่จะตอบสนองได้ดี

(4) ความคาดหวัง (Expectancy) หากเราคาดหวังสิ่งใดไว้การรับรู้ก็จะเป็นไปตามที่คาดหวัง

(5) คุณค่า (Value) การเห็นคุณค่าของสิ่งเร้าต่างๆที่แตกต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดการรับรู้ที่ต่างกัน

2. ปัจจัยจากองค์ประกอบภายนอก อันเนื่องมาจากสิ่งเร้า ได้แก่

(1) คุณลักษณะของสิ่งเร้าที่มีโครงสร้างแบบแผนและสิ่งเร้าที่ไม่มีโครงสร้างแบบแผน ซึ่งการรับรู้สิ่งเร้าที่มีโครงสร้างและแบบแผนจะมีความชัดเจนมากกว่าสิ่งเร้าที่ไม่มีโครงสร้างและแบบแผน (Perception in Structured Stimulus Situations V.S. Perception in Unstructured Stimulus Situation)

(2) ความเปลี่ยนแปลงของสิ่งเร้า (Change of Stimulus) โดยสิ่งเร้าที่กำลังเปลี่ยนแปลงจะดึงดูดความสนใจของคนได้ เช่น การเปลี่ยนความสว่างของแสงไฟ

(3) ความเคลื่อนไหวของสิ่งเร้า (Movement of Stimulus) เป็นคุณสมบัติที่มักดึงดูดความสนใจของคนได้ดีเช่นกัน

(4) ขนาดของสิ่งเร้า (Size of Stimulus) วัตถุที่มีขนาดใหญ่มากหรือเล็กมาก มักจะดึงดูดความสนใจของคนได้มากกว่าวัตถุที่มีขนาดปกติหรือธรรมดา

(5) การเกิดซ้ำซากของสิ่งเร้า (Repetition of Stimulus) สิ่งเร้าที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ซ้ำซากย่อมเป็นที่เรียกร้อยความสนใจได้มาก

(6) ความเข้มหรือความหนักเบาของสิ่งเร้า (Intensity of stimulus) สิ่งเร้าที่มีความเข้มข้นสูงกว่าปกติจะยอมทำให้คนเราเกิดความรู้สึกหรือใส่ใจได้

3. ปัจจัยสถานการณ์ (เจริญญา ปานเจริญ, 2553, น. 51)

ผู้รับรู้และเป้าหมายที่เป็นสิ่งเดิมไม่เปลี่ยนแปลง แต่หากสถานที่ เวลา สภาพงาน และสภาพสังคมเปลี่ยนไป โดยเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ จะมีอิทธิพลเหนือการรับรู้ของบุคคลด้วย เช่น ช่วงเวลาที่แตกต่างอาจทำให้บุคคลรับรู้ได้ต่างกัน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม

2.3.1 ความหมายความพร้อม

ความพร้อม หมายถึง ความสามารถทางกายและจิตใจที่จะเรียน ประกอบด้วย ความอยากเรียน มีทักษะ และมีพื้นฐานที่เหมาะสม (พัชรี สวนแก้ว, 2536, น. 31) ซึ่งจากหลักทรัพยากรของบริหาร 4 ประเภท หรือ 4M อันได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) การบริหารจัดการ (Management) และตลอดจนวัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือ (Material/Machine) ซึ่งบุคลากรนับว่ามีความสำคัญที่สุดเพราะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรทั้ง 3 ที่กล่าวมาข้างต้น จะประสบความสำเร็จหรือ

ล้มเหลว ย่อมต้องอาศัยทักษะ ความสามารถ และการมีความพร้อมของบุคลากร ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของความพร้อม ดังนี้

Skinner (1965, p. 305) กล่าวถึงความพร้อมว่า เป็นรากฐานและแนวโน้มของบุคคลที่ทำงานให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว บุคคลที่มีความพร้อมที่ดีจะทำงานด้วยความราบรื่นและประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจ ส่วนบุคคลที่ไม่พร้อมเปรียบเสมือนการถูกบังคับให้ทำงาน งานที่ได้ออกมาแน่นอนจึงไม่ประสบความสำเร็จ

Thatcher (1970, p. 695) ให้ความหมายของ ความพร้อม หมายถึง สภาพหรือคุณภาพ การเตรียมพร้อมอันเนื่องมาจากการเตรียมการ ความถนัด ความพอใจ หรือความกระตือรือร้น

Good (1973, p. 472) กล่าวว่า ความพร้อมเป็นความสามารถตกลงใจ ความปรารถนา และความสามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ความพร้อมเกิดจากลักษณะทางวุฒิภาวะ ประสบการณ์ และอารมณ์ ความพร้อมจึงเป็นการพัฒนาคนให้มีความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ

Lefrancois (1988, p. 28) กล่าวว่า ความพร้อม คือ วุฒิทางกายภาพ วุฒิภาวะทางปัญญา ความรู้พื้นฐาน หรือประสบการณ์เดิม และสภาพจิตใจ

Barrow and Milburn (1990, p. 259) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจและเริ่มต้นที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่าง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อม คือ สภาพจิตใจ กายวิภาค และสรีรวิทยา

เดโช สวานานนท์ (2512, น. 249) กล่าวถึง ความพร้อม ในด้านขององค์ประกอบว่า ความพร้อมเป็นสภาพการเตรียมตัวเพื่อการตอบสนองหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง และสภาพความพร้อม ของบุคคลนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ภาวะร่างกายสมบูรณ์ สิ่งเร้า แรงจูง การฝึกอบรม เป็นต้น

อาทร เขียวปรางค์ (2520, น. 46) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า เป็นสภาวะหรือสภาพที่เกิดขึ้นในบุคคลและเป็นผลให้เกิดการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524, น. 29) กล่าวว่า ความพร้อม คือ สภาพความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ พร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทางร่างกาย อันได้แก่ วุฒิภาวะ หมายถึง ความเจริญเต็มที่ของอวัยวะทางด้านร่างกาย ทางจิตใจ หมายถึง ความพอใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือพอใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ

ธีรารัง บัวศรี (2531, น. 86) กล่าวถึง ความพร้อม หมายถึง ความสามารถที่มีอย่างเพียงพอต่อการกระทำภารกิจการเรียนในขณะนั้น โดยไม่กำหนดว่าความสามารถนั้นจะได้มาอย่างไร เช่น การฝึกฝน จากการพัฒนาร่างกายอันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม หรือจากทั้งสองอย่างร่วมกัน

วิชิตา หารษาจารย์พันธ์ (2540, น. 26) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพที่เตรียมพร้อม ในการปฏิบัติ หรือดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นผลจากการเตรียมตัวไว้แล้วสำหรับกิจกรรมนั้น ๆ

ศรีสุภาภรณ์ บินทประสิทธิ์ (2540, น. 69) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีวุฒิภาวะทางด้านร่างกาย จิตใจและประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดจนสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างบรรลุผลสำเร็จผลได้

วิษญาพร สุวรรณแทน (2541, น. 30) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจมีความเต็มใจและมีความกระตือรือร้นที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างให้สำเร็จลุล่วงโดยได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความพร้อม หมายถึง องค์ประกอบสภาพที่ครบครันสมบูรณ์ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย ทางด้านสภาพจิตใจ จนเกิดความพอใจสามารถที่จะกระทำภารกิจให้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างราบรื่นด้วยศักยภาพที่มีอยู่นั่นเอง

2.3.2 องค์ประกอบของความพร้อม

ความพร้อม มีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังต่อไปนี้ (วรารักษ์ รักวิชัย, 2535, น. 54)

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย เป็นพัฒนาการทางร่างกายที่เจริญออกงามตามภาวะปกติ อันได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การสัมผัส การเคลื่อนไหวต่าง ๆ
2. องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ อันได้แก่ ความต้องการ การเรียนรู้ ความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น และความมั่นคงทางอารมณ์
3. องค์ประกอบทางด้านสังคม อันได้แก่ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ เช่น ประสบการณ์ทางด้านสังคม ประสบการณ์ทางด้านภาษา
4. องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา อันได้แก่ ความสามารถทางด้านความคิด ความเข้าใจ ความสามารถในการรับรู้ และการใช้ความคิดในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

ดังนั้นทางผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายขององค์ประกอบของความพร้อมได้ว่า การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จลุล่วงได้นั้นจะต้องมีการเตรียมความพร้อมทางร่างกายและจิตใจเสียก่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อารี พันธุ์มณี (2537, น. 123-124) ได้สรุปแนวความคิดของ Thorndike เกี่ยวกับเรื่องกฎของความพร้อม (Law of readiness) ว่าสภาพความพร้อมของผู้เรียนที่มีวุฒิภาวะทั้งร่างกาย อวัยวะต่าง ๆ ในการเรียนรู้และจิตใจ รวมทั้งพื้นฐานจากประสบการณ์เดิม ที่เชื่อมโยงไปสู่สิ่งใหม่หรือความรู้ใหม่ หากผู้เรียนนั้นมีความพร้อมที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งความพร้อมจำแนกได้ 3 สภาพ ได้แก่

1. เมื่อบุคคลพร้อมแล้วกระทำ ก็จะทำให้เกิดความพอใจ และเกิดการเรียนรู้
2. เมื่อบุคคลพร้อมที่จะทำแล้วไม่ได้กระทำ ก็จะทำให้ไม่เกิดความพอใจ และไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้
3. เมื่อบุคคลไม่พร้อมที่จะทำแล้วต้องทำ ก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจ และไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้

ดังนั้นภารกิจที่ผู้กระทำได้กระทำภายใต้สภาพที่มีความพร้อมย่อมกระทำได้ดีกว่าสภาพที่ไม่มีความพร้อม รวมถึงสร้างความพึงพอใจแก่ผู้กระทำอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้หรือแม้แต่การบริหารงานก็ตาม

2.3.3 ความพร้อมทางการศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2527, น. 142) กล่าวว่า “การนำ หลักสูตรมาปรับใช้นั้น ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อม ไม่ว่าจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตร งบประมาณ อาคารสถานที่เพียงพอหรือไม่ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจะจัดทำ โดยวิธีใดจึงจะทำให้เข้าใจหลักสูตรอย่างแท้จริง” โดยรวมถึงบทบาทหนึ่งของผู้บริหารที่เกี่ยวกับการบริหารและดำเนินงานในการนำ หลักสูตรไปใช้ในระดับโรงเรียนคือ เป็นผู้จัดให้มีการอบรมครูซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในการนำ หลักสูตรเข้าสู่ห้องเรียนอย่างได้ผลที่สุด (บุญมี ยอดเนตร, 2529, น. 162) ซึ่งส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อม โดยกล่าวไว้ในงานบริหารและบริการหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ (สังข์ อุทรานันท์, 2532, น. 263-266)

1. งานเตรียมบุคลากร ก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้ควรมีการให้ความรู้หรือชี้แจงให้ผู้ที่ใช้หลักสูตรมีความเข้าใจถึง จุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร การเตรียมบุคลากรเพื่อการใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้นใหม่ที่แตกต่างจากเดิมจะเป็นภาระที่หนักมาก แต่ถ้าเป็นเพียงการปรับปรุงบางส่วนก็จะไม่ยุ่งยาก ซับซ้อนเท่าใดนัก การเตรียมบุคลากรดำเนินการได้หลายวิธี เช่น จัดประชุมชี้แจงการอบรม การประชุมสัมมนา การเผยแพร่ทางเอกสารและสื่อมวลชนต่าง ๆ

2. การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร โดยทั่วไปจะเป็นงานของหัวหน้าสถานศึกษา โดยจะต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด

3. การบริหารและการบริการวัสดุหลักสูตร ซึ่งได้แก่ เอกสาร หลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนทุกชนิดที่จัดทำขึ้น เพื่อให้ความสะดวกและช่วยให้ครูสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง การบริหารและการบริการวัสดุหลักสูตรจึงเป็นภารกิจของหน่วยงานส่วนกลางซึ่งมีหน้าที่ใน

การบริหารหลักสูตรโดยตรง ที่จะต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ถึงผู้ที่อยู่ในโรงเรียนแต่ละแห่งได้ครบถ้วนและทันกำหนดเวลาทุกครั้ง

4. การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ การจัดตั้งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น การบริการห้องสอนวิชาเฉพาะ บริการเกี่ยวกับห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลประเมินผล และการบริการแนะแนว เป็นต้น ผู้บริหารควรจัดทำ หรือจัดหา แหล่งวิชาการต่าง ๆ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากบุคคลและหน่วยงานภายนอกโรงเรียนอีกด้วย

2.4 คุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคต

การระบุคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต เป็นเรื่องที่สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนต้องให้ความสำคัญ จะเห็นได้ว่าสถาบันหลายแห่งได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตของตนเอง และแตกต่างกันไปตามสาขาวิชา สำหรับในต่างประเทศ ยกตัวอย่างเช่น Curtin University of Technology ในประเทศออสเตรเลีย (Scoufis, 2000) ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตไว้อย่างชัดเจน จำนวน 9 คุณลักษณะ (Curtin Graduate Attributes) ประกอบด้วย (1) การประยุกต์ใช้ความรู้ตามสาขาวิชา (Applying Discipline Knowledge) (2) ทักษะในการคิด (Thinking Skills) ได้แก่ การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และการคิดเชิงสะท้อน (Reflective thinking) (3) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Skills) โดยสามารถเข้าถึงประเมิน และสังเคราะห์ข้อมูลได้ (4) ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skills) โดยสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (5) ทักษะในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม (Technology Skills) (6) การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to Learn) ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Skills) (7) มุมมองที่เป็นสากล (International Perspective) โดยการระลึกและประยุกต์ใช้ (Recognise and Apply) (8) ความเข้าใจทางวัฒนธรรม (Cultural Understanding) ด้วยการแสดงออกถึงความตระหนักและเข้าใจ (Awareness and Understanding) และ (9) ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) ซึ่งตามนโยบายด้านคุณลักษณะของบัณฑิตของ Curtin University of Technology นักศึกษาถูกคาดหวังว่าจะต้องพัฒนาคุณลักษณะได้ครบทั้ง 9 ด้านขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย

Harvey and Green (1994) กล่าวว่า การบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวด้านอาชีพควรมีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง เพื่อเพิ่มความตระหนักให้กับบัณฑิตในโลกของการทำงาน โดยทั่วไปนายจ้าง (Employers) ต้องการบัณฑิตมาทำงานไม่เพียงแต่เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรแต่ต้องการให้องค์กรขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว จากผลการศึกษาของ Harvey and Green ได้ข้อค้นพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตในระดับสากลที่เป็นที่ยอมรับทั่วไปมีอยู่ 5 ด้าน ที่ทำให้นายจ้างพึงพอใจและรับเข้าทำงาน ได้แก่ (1) ความรู้ (Knowledge) (2) ความสามารถทางปัญญา (Intellectual Ability) (3) ความสามารถที่จะทำงานในองค์กรสมัยใหม่ (Ability to Work in a Modern Organization) (4) ทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) และ (5) การสื่อสาร (Communication)

National Committee of Inquiry into Higher Education (NCIHE, 1997) ได้ระบุไว้ว่า จุดมุ่งหมายพื้นฐานของอุดมศึกษา คือ การเตรียมนักศึกษาให้พร้อมให้โลกของการทำงาน (World of Work) และบัณฑิตจำเป็นต้องได้รับโอกาสในการพัฒนาคุณลักษณะรอบด้าน ไม่เฉพาะแต่ด้านความรู้ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร (Disciplinary Knowledge) โดยคุณลักษณะโดยทั่วไป (Generic Attribute) ประกอบด้วย (1) ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skill) (2) ทักษะในการแก้ปัญหา (Problem-Solving Skills) (3) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (Computer Literacy) (4) ความรอบรู้ด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Literacy) (5) ความสามารถและความตั้งใจในการเรียนรู้ (Ability and Willingness to Learn) และ (6) ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

จากการศึกษาของ Clark (1997) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจากอุตสาหกรรมบริการและการผลิตจำนวน 40 คน ในประเทศอังกฤษเกี่ยวกับเหตุผลในการจ้างงานพบว่า นายจ้างส่วนใหญ่ต้องการบัณฑิตที่มีคุณลักษณะ ได้แก่ (1) มีทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long Life Learning) (2) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) (3) ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skill) (4) ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork) (5) ความคิดริเริ่ม (Initiative) (5) ทักษะในการแก้ปัญหา (Problem-Solving Skill) และ (6) ทักษะในการตัดสินใจ (Decision Making) และจากผลการสื่อสารของ Clarke ไปสอดคล้องกับการวิจัยของ Crosling and Ward (2002) ที่ค้นพบว่า ความสามารถในการสื่อสารด้วยวาจา (Oral Communication) โดยเฉพาะที่จำเป็นต้องใช้ในสถานประกอบการ ได้แก่ การปรึกษาหารือในเรื่องที่เกี่ยวกับงานอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Work-Related Discussions) การรับฟังและทำตามคำสั่ง (Listening and Following Instructions) และการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Conversations) มีผลต่อการจ้างงาน

Crebert et. al (2004) ได้ทำการศึกษาวิจัยในโครงการที่ชื่อว่า Griffith Graduate Project ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ทักษะของการทำงานเป็นทีม (Teamwork) มีผลต่อการจ้างงานและการจัดวางตำแหน่งงาน (Job placement) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะของนักศึกษา คือ ความรับผิดชอบ (Responsibility) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) นอกจากนี้ คุณลักษณะด้านอื่นที่จำเป็น ได้แก่ (1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) (2) ทักษะทางสังคม (Social Skill) (3) ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skill) และ (4) ทักษะในการแก้ปัญหา (Problem-Solving Skill)

Benfield and Francis (2008) ได้แนะนำว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตในโลกยุคดิจิทัลเทคโนโลยี (An Age of Digital Technology) มี 6 ประการ ได้แก่ (1) การจัดการตนเอง (Self Management) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้อย่างด้วยตนเอง (Learning Development) (2) ทักษะในการเรียนรู้ (Learning Skills) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความตระหนักเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ใช้ (3) การสื่อสาร (Communication) หมายถึง ความสามารถในการแสดงความคิดและความคิดอย่างมั่นใจ และผู้อ่าน/ผู้ฟังเข้าใจวัตถุประสงค์ของการสื่อสารอย่างชัดเจน (4) การทำงานเป็นทีม (Teamwork) หมายถึง ความสามารถในการทำงานกับผู้อื่นและมีผลงานเกิดขึ้น (5) ทักษะในการแก้ไขปัญหา (Problem Solving) หมายถึง ความสามารถในการระบุปัญหาและสามารถหากกลยุทธ์มาเพื่อแก้ไขได้ และ (6) ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) หมายถึง ความสามารถในการใช้ IT ได้อย่างเหมาะสมเพื่อการเรียนรู้และเพื่อประโยชน์ต่อการจ้างงาน

สำหรับสถาบันบางแห่งที่มีหลักสูตรทางไกลโดยนักศึกษาต้องเรียนแบบออนไลน์ตลอดเวลา คุณลักษณะของบัณฑิตอาจต้องเปลี่ยนแปลงไป ยกตัวอย่างเช่น University of Adelaide (2011) เสนอหลักสูตรแบบเรียนออนไลน์ (Online Learning) ซึ่งได้ระบุไว้ว่า คุณลักษณะของบัณฑิตมี 8 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา (Knowledge and Understanding of the Content) 2) ความสามารถในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร (The Ability to Locate, Analyse, Evaluate and Synthesise Information) 3) ความสามารถที่จะประยุกต์ใช้วิธีการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเชิงสร้างสรรค์และเกิดองค์ความรู้ (An Ability to Apply Effective, Creative and Innovative Solutions) 4) ทักษะระหว่างบุคคล การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร (Interpersonal Skills, Teamwork and Communication) 5) ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย (A Proficiency in the Appropriate use of Contemporary Technologies) 6) มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีความอยากรู้อยากเห็นตลอดชีวิต (Continuous Learning and the Capacity to Maintain Intellectual Curiosity Throughout Life) 7) มีความพยายามสูงและ

ความสามารถในการเป็นผู้นำ (The Highest Standards of Professional Endeavour and the Ability to take a Leadership Role in the Community) 8) ความตระหนักในคุณธรรม สังคม และวัฒนธรรม (An Awareness of Ethical, Social and Cultural Issues)

วิจารณ์ พานิช (2555) ให้แนวคิดเกี่ยวกับทักษะความสำคัญของเด็กและเยาวชนที่ควรจะมีไว้สำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะด้านความเป็นนานาชาติ และทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนี้

(1) ทักษะด้านความเป็นนานาชาติ (Internationalization)

ส่งเสริมการเรียนรู้แบบ PBL (Project Base Learning) เพื่อสร้างการเรียนรู้ด้วยวิธี Collaborative Learning โดยการทำโครงการร่วมกันเป็นทีม ในแต่ละทีมจะมีสมาชิกที่คละกันของแต่ละประเทศ ทำให้เกิดการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Cross Culture Learning) ซึ่งในการทำทีมแบบ PBL ผสมผสานสมาชิกนานาชาตินั้น เท่ากับเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ การเข้าใจในด้านภาษา วัฒนธรรม ไปในตัว ทำให้เกิดความสามารถในการทำงานร่วมกันได้

(2) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Media Technology Skill)

สามารถประยุกต์และใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีในการเชื่อมโยงเครือข่าย สร้างสื่อมีเดีย และ โซเชียล เน็ตเวิร์ค (Social Network) ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อเข้าถึง (Access) จัดการ (Manager) ผสมผสาน (Integrate) ประเมิน (Evaluate) และสร้าง (Create) สารสนเทศ เพื่อทำหน้าที่ในเศรษฐกิจฐานความรู้ รวมถึงปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึง และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ชัยฤกษ์ ธีระสมบัติ (2555) ได้บรรยายเรื่อง “มาตรฐานวิชาชีพอาเซียน ความท้าทายที่บัณฑิตไทยต้องก้าวไปให้ถึง” พร้อมเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมและทักษะของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ในอาเซียน 7 ลักษณะ คือ

(1) ทักษะและความสามารถใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน และภาษาจีน

ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษากลางของอาเซียน แต่ทิศทางในอนาคตภาษาจีนจะมีความสำคัญสูงจึงควรให้ความสนใจในการศึกษาภาษาจีนเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ควรสร้างโอกาสการเรียนรู้ภาษาประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสให้ตนเองสามารถทำงานในประเทศเพื่อนบ้านได้อีกด้วย

(2) เรียนรู้ข้อมูลประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในด้านวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมที่ต่างกัน และสามารถพัฒนาความสามารถในการดำเนินชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เคารพความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม

(3) ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับ AEC และเรียนรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบต่าง ๆ ของอาเซียน

เพื่อทราบทิศทางและนโยบายเกี่ยวกับอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสภาพการจ้างงานและสภาพการทำงาน

(4) พัฒนาทักษะของแรงงานมีฝีมือให้มีมาตรฐานและมีความสามารถในการปรับตัวให้

เข้ากับมาตรฐานการทำงานที่เป็นสากลและการเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม

เพื่อเพิ่มโอกาสให้ตนเองในการทำงานในประเทศอื่น และเพื่อปรับตัวให้ทันต่อรูปแบบการปฏิบัติงานใหม่ๆ ที่เป็นสากล เพราะในอนาคตจะมีการลงทุนจากต่างชาติในประเทศไทยและในภูมิภาคอาเซียนเพิ่มสูงขึ้น

(5) พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีในสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากต้องทำงานอยู่ใน Cluster or Network Organization

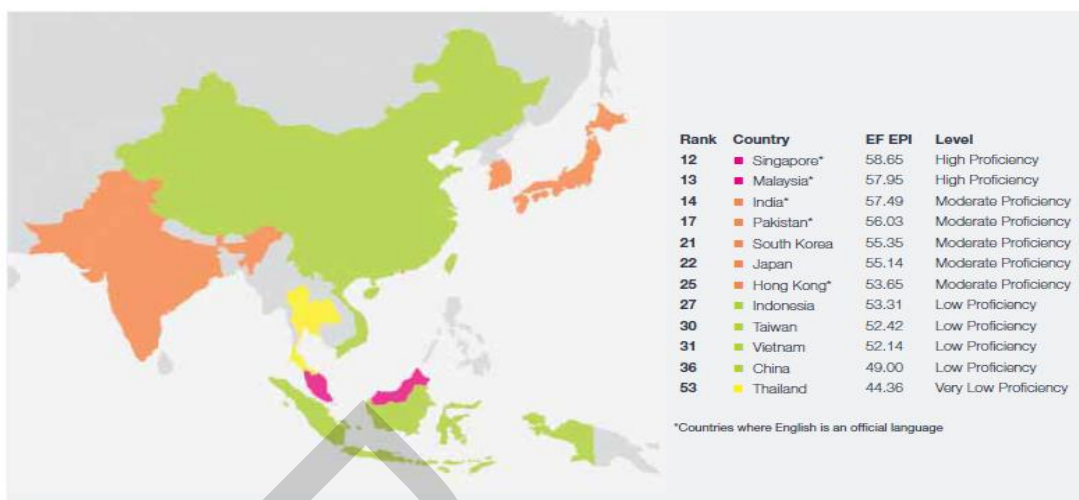
(6) ปรับกระบวนการทัศนคติการเรียนรู้

การเรียนรู้ควรเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย อย่างคนรู้เท่าทันสถานการณ์ และเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รู้จักที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มในตนเอง ทำให้ตนเป็นคนมีศักยภาพรอบด้าน แนวคิดที่ควรจะเร่งเสริมสร้าง คือ ทำให้ตนเองสามารถทำงานได้ทั่วอาเซียน ทั้งทางการเรียนรู้ การเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร การมีวินัยในตนเอง การมีภาวะผู้นำ ฯลฯ เพราะคู่แข่งในอนาคตมิใช่คนไทยด้วยกันเท่านั้น แต่รวมถึงการแข่งขันกับคนต่างชาติต่างวัฒนธรรมที่จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

(7) สร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ควรพัฒนาตนเองให้แน่ใจได้ว่า มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถที่จะทำงานกับผู้คนต่างวัฒนธรรมได้

Asia EF EPI Rankings

ภาพที่ 2.4 ลำดับความสามารถในด้านการใช้ภาษาอังกฤษในภูมิภาคเอเชีย ปี 2012

ที่มา: Education First (EF)

Education First (EF, 2012) ได้สำรวจความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษจากทั่วโลก และเผยดัชนีลำดับความสามารถในด้านการใช้ภาษาอังกฤษในภูมิภาคยุโรป เอเชีย ลาตินอเมริกา ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ จากการสำรวจพบว่า ภาษาอังกฤษเป็นส่วนประกอบที่สำคัญทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติและระดับบุคคล การที่บุคคลมีความรู้ภาษาอังกฤษที่ดีทำให้เกิดรายได้จากการส่งออกเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการทำให้เกิดสภาพแวดล้อมต่อการทำธุรกิจที่ง่ายมากขึ้น รวมถึงนวัตกรรมเพิ่มมากขึ้น ประเทศที่เจริญแล้วจะมีความพร้อมทางด้านทักษะภาษาอังกฤษ มีการติดต่อธุรกิจโดยใช้อินเทอร์เน็ตกับประเทศต่าง ๆ อีกทั้งมีการวางแผน การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และการลงทุนที่พอดีเป็นสิ่งจำเป็นในการสอนภาษาอังกฤษระดับสูงในโรงเรียน อีกทั้งเพศหญิงยังพูดภาษาอังกฤษได้ดีกว่าเพศชายเกือบทุกประเทศทั่วโลกและผู้ที่มียุระหว่าง 25 – 35 ปี มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษได้ดี และในทวีปยุโรปมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษดีที่สุดในระดับภูมิภาค แต่ในบางประเทศของยุโรปยังคงมีความต้องการเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง และจากการศึกษาในแถบภูมิภาคเอเชียพบว่าประเทศที่มีประสิทธิภาพในการใช้ภาษาอังกฤษสูงที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ ประเทศสิงคโปร์ และอยู่ในอันดับที่ 12 จาก 54 ประเทศทั่วโลกที่ทำการสำรวจ ในขณะที่ประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในอันดับที่ 53 จาก 54 ประเทศทั่วโลก (ภาคผนวก ค.) และอยู่ในอันดับที่ 12 จาก 12 ประเทศที่ทำการศึกษาในภูมิภาคเอเชียที่มีประสิทธิภาพในการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำที่สุด

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล และสรุป คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และแสดงลงในตารางที่ 2.2 ดังนี้

ตารางที่ 2.2 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

	คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์							
	นานาชาติ	อาชีพและการใช้ชีวิต	เทคโนโลยีสารสนเทศ	ความรู้	การคิด	การสื่อสาร	การทำงานเป็นทีม	การแก้ปัญหา
วิจารณ์ (2555)	✓		✓					
ธัญญลักษณ์ (2555)	✓	✓	✓					
EF (2012)	✓							
Scoufis (2000)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Harvey and Green (1994)				✓		✓		
NCIHE (1997)			✓			✓	✓	✓
Clark (1997)						✓	✓	✓
Crebert และคณะ (2004)			✓			✓	✓	✓
Benfield and Francis (2008)			✓			✓	✓	
University of Adelaide (2011)	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา เรื่องการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตทั้ง 3 ด้าน โดยให้เหตุผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านการเป็นนานาชาติ (วิจารณ์ พานิช, 2555; Education First, 2012) เนื่องจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีการเข้ามาของชาวต่างชาติ ที่มีเรื่องของภาษา ประเพณี วัฒนธรรม เข้ามาเกี่ยวข้องและหลากหลายมากขึ้นทำให้จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและทักษะที่ควรมีไว้สำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งเรื่องของภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาราชการในกลุ่มอาเซียน ซึ่งประเทศไทยยังอยู่ในลำดับที่ควรต้องรีบแก้ไขปรับปรุงอย่างเร่งด่วนมากที่สุด เพื่อให้มีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานชาวต่างชาติได้ดีขึ้นเป็นการทำให้เกิดการเรียนรู้ข้ามภาษา วัฒนธรรม และสามารถที่จะทำงานร่วมกันได้อีกด้วย

2) ด้านการเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (วิจารณ์ พานิช, 2555; กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2555) เนื่องจาก อาเซียนจะใช้ไอซีทีในการขับเคลื่อนด้านสังคมและเศรษฐกิจในอาเซียน ซึ่งช่วยการปฏิรูปอาเซียนให้เป็นตลาดและฐานผลิตเดียวกัน ด้วยวิธีพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไอซีทียุคใหม่ และผลักดันให้อาเซียนมีสถานภาพเป็นศูนย์กลางไอซีทีที่ครอบคลุมได้อย่างทั่วถึง ส่งผลให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่เหมาะสมกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ดังนั้น เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงมีบทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการหาค้นหา ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลและศึกษากันระหว่างประเทศในกลุ่มสมาชิกทำให้นักศึกษาต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของการเรียนรู้และศึกษาข้อมูล ติดต่อสื่อสาร ให้เกิดประโยชน์ ถูกต้องตามจริยธรรม และกฎหมายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3) ด้านการประกอบอาชีพ (ชัยญลักษณ์ วีระสมบัติ, 2555) เนื่องจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้การศึกษาต้องมีการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ทำให้นักศึกษาต้องมีความรู้และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพในอาเซียนไม่ว่าจะเป็นข้อมูลอาชีพ กฎหมายแรงงาน หรือแม้แต่การเข้ารับการอบรมศึกษาดูงานต่าง ๆ ของกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งเป็นการสร้างทักษะและการเตรียมพร้อมของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ควรจะมีสำหรับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.5 ข้อมูลของ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เป็นหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนชั้นนำของประเทศ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2511 ภายใต้เจตนารมณ์ของ ดร.ไสว สุทธิพิทักษ์ และอาจารย์ สนั่น เกตุทัต โดยใช้ชื่อสถาบันว่า “ธุรกิจบัณฑิตย์” ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองประปา ถนนพระราม 6

ต่อมาได้เปลี่ยนสถานภาพเป็นวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ในปี พ.ศ. 2513 และเลื่อนฐานะ เป็น “มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์” ในปี พ.ศ. 2527 ด้วยพัฒนาการที่ไม่หยุดยั้งผนวกกับการขยายตัวของระบบการศึกษาในประเทศไทยใน ปี พ.ศ. 2532 มหาวิทยาลัยได้ย้ายสถานที่ตั้งมาอยู่ที่ริมคลอง ประปา ถนนประชาชื่น บนเนื้อที่กว่า 100 ไร่ เพื่อก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารปฏิบัติการทางการ เรียนการสอนที่ทันสมัยรวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในรูปแบบที่เอื้อประโยชน์ต่อนักศึกษาอย่าง สมบูรณ์แบบ ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่สวยงามและร่มรื่น

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เปิดสอนทั้งหลักสูตรภาษาไทยและหลักสูตรนานาชาติในระดับปริญญาตรีทั้งภาคปกติและภาคค่ำ ระดับปริญญาโท ปริญญาเอก โดย ดร.อรัญ ชรรมน โน เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย และรองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ เป็นอธิการบดี และมีการก่อตั้งวิทยาลัยนานาชาติ (DPUIC) ในปี 2547 และวิทยาลัยนานาชาติจีน (KDCIC) ในปี 2553 เพื่อรองรับผู้ที่ต้องการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและเพื่อมุ่งสู่ความเป็นสากล

ตลอด 43 ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ได้ผลิตบัณฑิตออกไปสู่สังคมรวมกว่า 79,524 คน แบ่งเป็นระดับปริญญาตรี 74,518 คน ระดับปริญญาโท 5,000 คน และระดับปริญญาเอก 6 คน โดยมีบุคลากรรวมทั้งสิ้น 1,200 คน มีสัดส่วนอาจารย์ระดับปริญญาเอก 17.06% ระดับปริญญาโท 75.78% มีนักศึกษาทุกระดับกว่า 20,000 คน นับเป็นสถาบันการศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง

ด้วยปณิธานอันแน่วแน่ของผู้ก่อตั้งที่จะสร้างเยาวชนไทยให้เป็นพลเมืองดีของ สังคม เป็นนักธุรกิจที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และจรรยาบรรณในวิชาชีพ เพื่อจะได้เป็นกำลัง สำคัญของชาติ เพราะมีความเชื่อว่า “นักธุรกิจเป็นผู้สร้างชาติ” ยังผลให้สถาบันการศึกษาแห่งนี้ สถาปนาขึ้นโดยเน้นการเรียนการสอนทางด้านธุรกิจสมเป็น “แหล่งวิชาการประสานความรู้ธุรกิจ”

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีทั้งหมด 12 คณะ ในการเรียนภาคปกติ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ ปรีดีพนมยงค์ คณะศิลปศาสตร์ คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 2 ภาคหลักสูตรภาษาอังกฤษ ได้แก่ วิทยาลัยนานาชาติ และวิทยาลัยนานาชาติจีน (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2551)

2.5.1 คณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ มีนักศึกษาจำนวนกว่า 5,000 คน เป็นคณะที่มีนักศึกษาจำนวนมากที่สุดในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เปิดสอนทั้งสิ้น 8 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการธุรกิจต่างประเทศ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน และ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว มีรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนมากกว่า 150 วิชาภายใต้การดูแลของคณาจารย์ในคณะทั้งสิ้น 68 ท่าน

ปรัชญา “ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในด้านการดำเนินธุรกิจตามมาตรฐานสากล และถึงพร้อมด้วยคุณธรรม”

ปณิธาน “สร้างนักธุรกิจ ที่ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมและคุณวุฒิ”

วิสัยทัศน์ “เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความพร้อมของบัณฑิตมุ่งสู่การเป็นผู้ประกอบการและมีงานทำ”

พันธกิจ

- 1) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในศาสตร์ธุรกิจ พร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม
- 2) ผลิตงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ
- 3) ให้บริการวิชาการแก่องค์กรธุรกิจ ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งองค์กรขนาดใหญ่และขนาดย่อม
- 4) สร้างผู้ประกอบการขนาดย่อม
- 5) ร่วมสร้างสรรค์ชุมชนและสังคม
- 6) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และศาสนา
- 7) สร้างเครือข่ายร่วมกับองค์กรภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- 8) สร้างความพร้อม เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน AEC

2.5.1.1 แนวคิดคณะบริหารธุรกิจ 3S

ทุกวันนี้ โลกเล็กลงและเปลี่ยนแปลงไปเร็วเนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวรุดหน้าไม่หยุดยั้ง ความต้องการของมนุษย์ที่เพิ่มขึ้นทั้งเรื่องความสะดวกสบาย ความทันสมัย ความแปลก ความใหม่ ทำให้การแข่งขันของธุรกิจทั้งในประเทศและระหว่างประเทศรุนแรงยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลาและแน่นอน จึงหมดยุคการวางกลยุทธ์ระยะยาว ต้องเตรียมพร้อมที่จะปรับเปลี่ยน การที่ภาครัฐและเอกชนเลือกเฟ้นเฉพาะบัณฑิตที่มีคุณลักษณะเด่นทั้งเชิงทฤษฎี และปฏิบัติเพื่อรับเข้าทำงาน ก็เพราะต้องการคนที่พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง

คณะบริหารธุรกิจ ตระหนักในประเด็นนี้ดี จึงกำหนดกลยุทธ์ในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะ สอดคล้องกับความต้องการดัง กล่าว ภายใต้แนวความคิด “3S”

1. Study: ความเข้มแข็งทางวิชาการ นักศึกษาจะได้รับความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบ อาชีพในอนาคต เช่น ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ความรู้ทางภาษาอังกฤษ ความรู้ใน การพัฒนาองค์กรในสภาพแวดล้อมการแข่งขันทางธุรกิจระดับนานาชาติ เป็นต้น ทางคณะฯ ยังมี โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในภูมิภาค อาทิ จีน เวียดนาม มาเลเซีย เพื่อเปิด โอกาสให้นักศึกษามีประสบการณ์ทางวิชาการที่กว้างขวางขึ้น

2. Skill: การฝึกฝนทักษะในการเป็นนักธุรกิจ นักศึกษาจะมีโอกาสลงมือทำธุรกิจอย่าง จริงจัง ฝึกทักษะการเป็นนักธุรกิจจริงอย่างเข้มข้น ผ่านทางบริษัทจำลอง ตลาดหุ้นจำลอง ศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพทางธุรกิจ (Business Intelligence Center: BIC) และ BA Market Place เป็นการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนออกไปเผชิญโลกธุรกิจที่แข่งขันกันอย่างรุนแรง

3. Success: การปฏิบัติงานจริงทางธุรกิจ นักศึกษาจะได้รับโอกาสนำความรู้และทักษะ จาก 2S ไปใช้ปฏิบัติงานจริงกับองค์กรที่มีชื่อเสียงทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ กระทรวงพาณิชย์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ผ่านแผนการศึกษาแบบสหกิจศึกษา

2.5.1.2 หลักสูตรที่เปิดสอนในคณะบริหารธุรกิจ

1) ระดับปริญญาตรี มี 8 หลักสูตร ดังนี้

- สาขาวิชาการเงิน
- สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์
- สาขาวิชาการตลาด
- สาขาวิชาการจัดการ
- สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ
- สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม
- สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน
- สาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว

2) ระดับปริญญาโท มีการเปิดสอน 2 หลักสูตร ดังนี้

2.1) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (M.B.A) มี 10 กลุ่มสาขาวิชาเอก ประกอบกลุ่มวิชาด้วยดังนี้

- กลุ่มวิชาการจัดการการตลาด
- กลุ่มวิชาการจัดการการเงิน

- กลุ่มวิชาการจัดการ
- กลุ่มวิชาการบัญชี
- กลุ่มวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ
- กลุ่มวิชาการจัดการทางวิศวกรรม
- กลุ่มวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
- กลุ่มวิชาการประกอบการ
- กลุ่มวิชาการจัดการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์
- กลุ่มวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน
- กลุ่มวิชาการจัดการธุรกิจประกันวินาศภัย

2.2) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจอาเซียน (M.B.A ASEAN Business)

3) ระดับปริญญาเอก

2.5.2 คณะนิติศาสตร์

เริ่มดำเนินการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 ปริญญาโท และปริญญาเอก พ.ศ. 2547 คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ ได้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หลักสูตรทุกหลักสูตรทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และเพื่อสนองตอบต่อหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยจะเน้นหนักการผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตที่มีความรอบรู้ในกฎหมายเฉพาะสาขา ไม่ว่าจะเป็นสาขากฎหมายธุรกิจ กฎหมายมหาชน หรือกฎหมายอาญาควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกในหลักวิชาชีพนักกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ดังนั้นนักศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย สามารถนำกฎหมายที่ศึกษามาปรับใช้กับกรณี ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรม มีความรอบรู้ในกฎหมายทั้งในด้านทฤษฎี และในด้านปฏิบัติ อันเป็นการส่งเสริมและเตรียมความพร้อมที่จะประกอบอาชีพกฎหมายด้านต่าง ๆ เช่น ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ นิติกร ที่ปรึกษากฎหมาย อาจารย์สอนกฎหมายในมหาวิทยาลัย ข้าราชการ หรือทำงานในองค์กรเอกชน หรือประกอบอาชีพอิสระ สามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข มีคุณภาพและความรับผิดชอบ สามารถเลือกอาชีพตามความถนัดและความสนใจของตนเองได้

ปรัชญา : นักกฎหมายต้องรับผิดชอบต่อสังคม

ปณิธาน : นักกฎหมายต้องถึงพร้อมด้วยคุณธรรมและความรู้

2.5.2.1 หลักสูตรที่เปิดสอนในคณะนิติศาสตร์

- 1) ระดับปริญญาตรี
- 2) ระดับปริญญาโท มีการเปิดสอน 3 หลักสูตร ดังนี้
 - หมวดวิชา กฎหมายเอกชน และกฎหมายธุรกิจ
 - หมวดวิชา กฎหมายมหาชน
 - หมวดวิชา กฎหมายอาญา และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- 3) ระดับปริญญาเอก

2.5.3 คณะนิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี โท เอก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2532 โดยมีมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทางวิชาการ มีความสามารถและความชำนาญจากการฝึกปฏิบัติงานจริง และเตรียมความพร้อมให้บัณฑิตของคณะสามารถปฏิบัติงานได้ทันทีเมื่อสำเร็จการศึกษา ความสามารถและทักษะด้านการสื่อสารเพื่อการทำงานทั้งในภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคธุรกิจ เอกชน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในองค์กรหรือสถานประกอบการ มีความเข้าใจกว้างขวาง ลึกซึ้งเพียงพอที่จะพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบ ทั้งมีแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ประเมินผล และการวางแผนงานเพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาในการทำงานด้านนิติศาสตร์ หรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.5.3.1 หลักสูตรที่เปิดสอนในคณะนิติศาสตร์

- 1) ระดับปริญญาตรี มี 6 หลักสูตร ดังนี้
 - สาขาวิชาการ โฆษณา
 - สาขาวิชาการ ประชาสัมพันธ์
 - สาขาวิชาการ สื่อสารการตลาด
 - สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์
 - สาขาวิชาวารสารศาสตร์
 - สาขาวิชาภาพยนตร์และสื่อดิจิทัล
- 2) ระดับปริญญาโท มี 2 หลักสูตร ดังนี้
 - กลุ่มวิชานิติศาสตร์สื่อสารมวลชน
 - กลุ่มวิชานิติศาสตร์สื่อสารการตลาด
- 3) ระดับปริญญาเอก

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่สำคัญ มีดังนี้

เพ็ญประภา เจริญสุข และ อนุวัต เจริญสุข (2554) ได้ศึกษาเรื่องภาษาอังกฤษกับการ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2015 มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ ข้อพึงตระหนักต่อการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่ ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2015 ที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมอาเซียนให้เป็นตลาดและ ฐานผลิตเดียวที่มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินทุนอย่างเสรี ภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ผลการศึกษาพบว่า ในอีก 4 ปีข้างหน้า จะเกิดการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ไทยในรูปแบบของความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แรงงานไทยจะเป็นกลุ่มที่ได้รับ ผลกระทบอย่างเห็นได้ชัด การที่ประเทศไทยมีแผนและกลยุทธ์เพื่อเตรียมคนในประเทศให้พร้อม นั้นนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและเร่งด่วน การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชนชาวไทยเป็น กุญแจสำคัญและ เป็นบันไดขั้นแรกแห่งการพัฒนาและความร่วมมือของคนไทยทั้งชาติ การสร้างความเข้าใจและตระหนักต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของไทยควรเริ่มตั้งแต่กลุ่ม นักเรียนและนักศึกษา ซึ่งจะเป็นกลุ่มแรงงานหลักใน 4 ปีอันใกล้นี้ ดังนั้นพวกเขาจึงควรเตรียมตัว ให้พร้อม และวางพื้นฐานของตนเองให้ดี อันดับแรก ต้องมีความพร้อมในสาขาวิชาหลักที่มี ความต้องการ คือ 7 สาขา ที่ได้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกันไว้ คือ วิศวกรรม พยาบาล สถาปัตยกรรม การสำรวจ แพทย์ ทันตแพทย์ และนักบัญชี ในขณะเดียวกันต้องมีการเตรียมพร้อม ด้านภาษาอังกฤษ สำหรับใช้ในการสื่อสารและการทำงาน นอกจากนี้ หากแรงงานไทยมีพื้นฐานความรู้ ทางภาษาอังกฤษที่ดีจะสามารถสร้างโอกาสที่ดีให้ตนเอง เพราะไม่เพียงแต่จะทำงานในประเทศไทย ได้เท่านั้น แต่ยังสามารถทำงานในต่างประเทศได้อีกด้วย รวมทั้งยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับ ตนเองเพราะเราสามารถสื่อสารกับคนได้ทั้งโลกด้วยภาษาอังกฤษ ทำให้เราสามารถรับรู้ เรื่องราวต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, สมเกียรติ พ่วงรอด, และ อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง เพื่อรองรับการพัฒนาเขตการค้าอาเซียน (AFTA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและลักษณะ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาฝีมือแรงงานของห้าจังหวัดภาคใต้ ตอนล่าง เพื่อรองรับการพัฒนาเขตการค้าเสรีอาเซียนในด้านแรงงาน ด้านการปฏิบัติการ ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ด้านการปรับปรุงพัฒนา ศึกษาความรู้ความสามารถและ ทักษะการปฏิบัติงานของแรงงานใน 6 สาขา ได้แก่ 1) การพาณิชยกรรม 2) การสื่อสาร โทรคมนาคม

3) การอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) อุตสาหกรรมทั่วไป 5) อุตสาหกรรมตามข้อกำหนด และ 6) การขนส่งสินค้า รวมทั้งศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาฝีมือแรงงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ผลการศึกษาพบว่า แรงงานที่ได้รับการพัฒนาที่มีอยู่ในภาวะปัจจุบัน ในภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและทักษะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง การพัฒนาฝีมือแรงงานสอดคล้องกับการพัฒนาเขตการค้าเสรีอาเซียน อยู่ระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ โดยข้อเสนอแนะควรมีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เช่น ภาษาอังกฤษและทักษะอาชีพ ที่ต่างประเทศต้องการ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบและเข้าใจในการพัฒนาเขตการค้าเสรีอาเซียน สถาบันการศึกษาควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานโดยร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดแหล่งฝึกประสบการณ์

สุเทพ พันประสิทธิ์ (2556) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาไทย เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมของสถาบันศึกษาในสังกัด สพฐ. ตามโครงการ สปริตออฟอาเซียน (Spirit of ASEAN) โดยใช้โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนของโรงเรียนในโครงการสปิริตออฟอาเซียน ในภาพรวมมีความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี และมีความรู้และทักษะทางภาษาอาเซียนอยู่ในระดับดี และมีความรู้และทักษะทางด้านสังคมอยู่ในระดับดี และมีความรู้ทักษะทางด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับดี และด้านเจตคติอยู่ในระดับดี ซึ่งความรู้ทั้งหมดมีความสอดคล้องกับลักษณะอันพึงประสงค์การเป็นเด็กไทยหัวใจอาเซียน

นฤมล สุมรรคา (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : กรณีศึกษาสถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความรู้ ระดับความพร้อม และปัจจัยส่วนที่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการจังหวัดสระบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการอำเภอหนองแคและอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง ในด้านมีความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีด้านวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านภาษาอยู่ในระดับมาก และด้านกฎหมายอยู่ในระดับมาก และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก และยังพบว่าเพศและอายุที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีในด้านวิชาชีพบัญชี ด้านภาษา ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมทางด้านภาษาของบุคลากรทางบัญชี โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความพร้อมด้านภาษาน้อยกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และยังพบว่าความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทางบัญชีเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านวิชาชีพอยู่ในระดับน้อย แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมทางด้านภาษาและด้านกฎหมาย

กนกวรรณ สมรัมย์ (2555) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด แนวโน้มพฤติกรรม เกี่ยวกับเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของคนทำงานในกรุงเทพมหานครที่จบการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีอายุตั้งแต่ 21 – 60 ปี ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบบสำรวจ (Survey Research Method) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับมากที่สุด และมีทัศนคติต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งเป็นทัศนคติเชิงบวก มีแนวโน้มพฤติกรรมที่จะปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด และยังพบว่าการเรียนรู้ที่แตกต่างมีผลทำให้การรับรู้ทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC ที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติในเชิงบวกมีแนวโน้มพฤติกรรมในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ศึกษาภาษาต่างหลักและภาษาต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนเพื่อปรับตัวรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและมีแนวโน้มการแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามด้วย

เอกราช อะมะวัลย์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนช่างฝีมือทหาร ในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรมุ่งสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรมุ่งสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เป็นการศึกษาทางเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาต่อการเข้าเป็นประชาคมอาเซียนได้แก่ ปัจจัยด้านความเข้าใจ เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยศักยภาพบุคลากรที่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่เหมาะสม มีความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม ได้รับการเพิ่มโอกาสในการหางานทำ รวมทั้งมีการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน และปัจจัยคุณภาพมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครู

อาจารย์ในอาเซียน ให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกัน ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงปัจจัยการเปิดเสรีการศึกษาประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่าง ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านการเป็นนานาชาติ ในประเด็นภาษาอังกฤษเป็นหลัก ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ และในด้านการประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดความพร้อมของสาขาอาชีพที่ศึกษาในปัจจุบันอีกด้วย

บทที่ 3

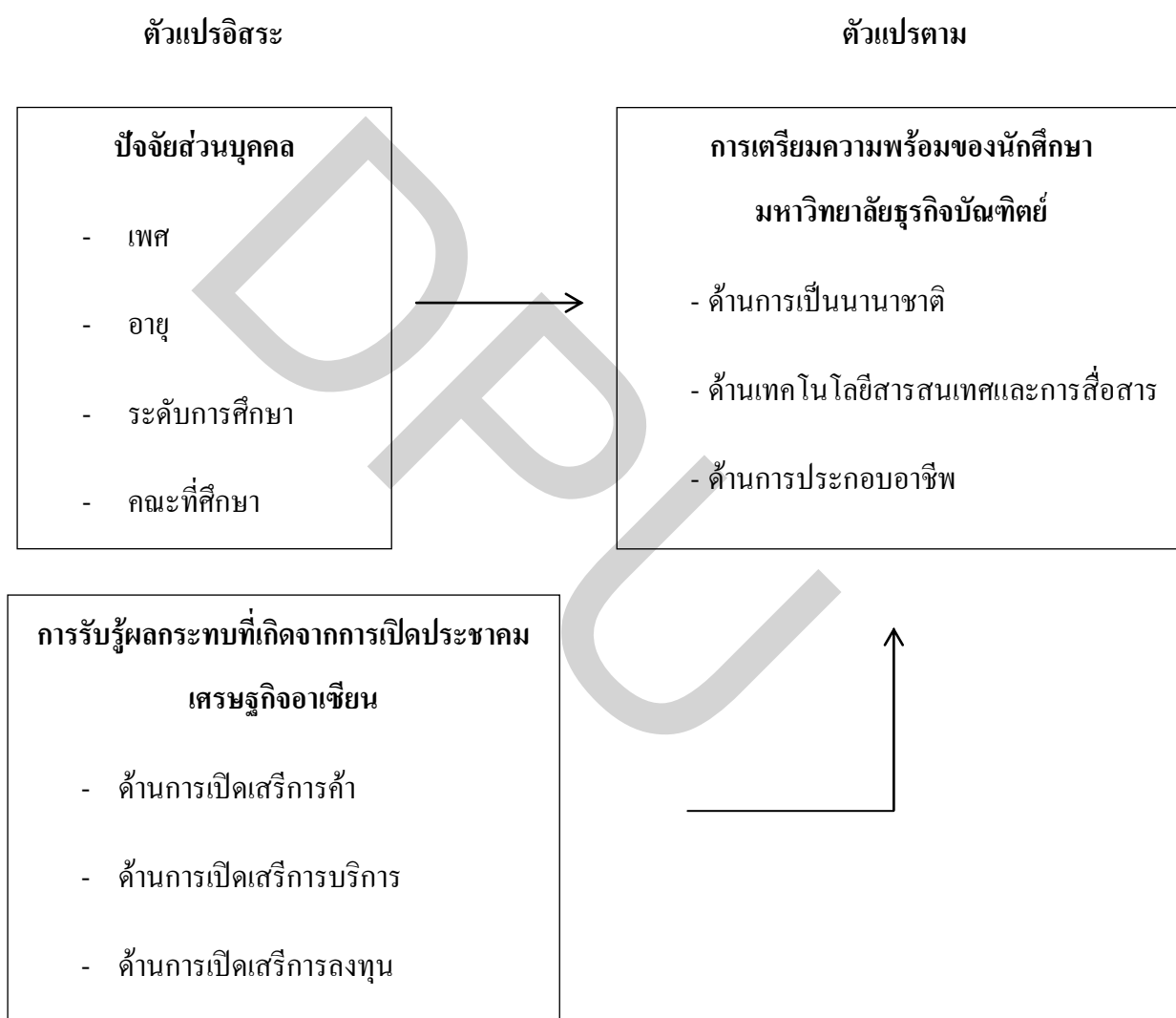
ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สำหรับระเบียบ วิธีวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะประกอบไปด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

- 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
- 3.2 ประชากรและตัวอย่าง
- 3.3 การสร้างเครื่องมือ
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ในการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษาดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

3.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร และตัวอย่างตามระเบียบวิธีการวิจัย แบ่งตาม

3.2.1 ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา 2556 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ทั้งหมด 12 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะการท่องเที่ยว และการโรงแรม คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวนทั้งสิ้น 16,368 คน (ข้อมูลจากการสอบถาม ฝ่ายทะเบียนการศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต)

3.2.2 การกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก โดยผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane ,1973 :125) หาขนาดตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตามสูตร
$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดยที่ n แทนค่า จำนวนตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

N แทนค่า จำนวนประชากรนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตทั้งหมด

e แทนค่า ค่าความคลาดเคลื่อน (0.05)

แทนค่า
$$n = \frac{16,368}{1+(16,368)(0.05)^2} \approx 391$$

กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่นของตัวอย่างอยู่ที่ 95% ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง (e) อยู่ที่ 5% หรือ 0.05

จากการคำนวณตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เท่ากับ 391 ตัวอย่าง และเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อน จึงทำการเพิ่มตัวอย่างอีก 20% ของ 391 จะได้ 470 ตัวอย่าง จากประชากรทั้งหมด

3.2.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) มีขั้นตอนนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือก 3 คณะ จากทั้งหมด 12 คณะ คือ คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ โดยให้เหตุผล ดังนี้

คณะบริหารธุรกิจ เนื่องจาก เรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนส่วนใหญ่จำเป็นต้องพึ่งพาข้อมูลจากการเรียนในคณะบริหารธุรกิจ เพราะหลักสูตรในคณะบริหารธุรกิจ เกี่ยวข้องกับการวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปใช้ และยุทธวิธีบริหารในเรื่องของงานต่าง ๆ ได้แก่ บุคลากรงบประมาณ การบริหารการจัดการ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ และอื่น ๆ ที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้นักศึกษาในคณะบริหารจำเป็นต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อรับมือกับการเกิดขึ้นของ AEC

คณะนิติศาสตร์ เนื่องจาก ต้องมีผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านของกฎหมายอาเซียน เช่น กฎหมายธุรกิจ กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน กฎหมายแรงงาน หรือแม้แต่มติกฎหมายเบื้องต้นประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อตอบรับ AEC เพราะหลังจากนี้การดำเนินการของอาเซียนจะใช้กฎหมายอาเซียนเป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินงานดังนั้นนักกฎหมายจึงมีบทบาทในการมีส่วนร่วมที่สำคัญกับการเข้าสู่ AEC อีกด้วย

คณะนิเทศศาสตร์ เนื่องจาก สื่อมวลชนมีบทบาทความสำคัญมากที่จะเป็นผู้เผยแพร่ถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน อาทิ ประวัติข้อมูลอาเซียน วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ผลกระทบจากการเปิดประชาคมอาเซียน หรือแม้แต่ว่าความเคลื่อนไหวในปัจจุบันของอาเซียน โดยเฉพาะเรื่องของยุคปัจจุบันที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อมีลติมีเดียต่าง ๆ มาเกี่ยวข้องในการถ่ายทอดบริการ สื่อสาร เช่น โทรคมนาคม ประชาสัมพันธ์ โฆษณา ข้อมูลเกี่ยวกับ AEC ให้แก่ผู้บริโภครับรู้ได้เป็นอย่างดี รวมถึงการติดต่อข้อมูลข่าวสารกับประเทศในกลุ่มสมาชิกอีกด้วย

สามคณะที่กล่าวมาข้างต้น จะเป็นบัณฑิตที่จบมาสอดคล้องและมีความเกี่ยวข้องกับอาชีพในอนาคตที่อาเซียนคาดหวัง (อรจินดา บุรสมบุญ และอาทิตยา เจียรพัฒน์วงศ์, 2554) และลงนามข้อตกลงว่าด้วยการบริการ การเคลื่อนย้ายเสรี (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) โดยทำการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการและจัดทำข้อผูกพันในด้านการเปิดตลาด (Market Access) และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment)

ประชากรทั้ง 3 คณะ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 10,665 คน (ข้อมูลจากการสอบถามฝ่ายทะเบียนการศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต)

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) คำนวณตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิดังต่อไปนี้

ตามสูตร

$$n_i = \frac{N_i n}{N}$$

เมื่อ n_i แทนค่า จำนวนตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยที่
 $i = 1$ คือ คณะบริหารธุรกิจ, $i = 2$ คือ คณะนิติศาสตร์, $i = 3$ คือ คณะนิเทศศาสตร์

n แทนค่า จำนวนตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

N_i แทนค่า จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยที่
 $i = 1$ คือ คณะบริหารธุรกิจ, $i = 2$ คือ คณะนิติศาสตร์, $i = 3$ คือ คณะนิเทศศาสตร์

N แทนค่า จำนวนประชากรนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตทั้งหมด 3 คณะ

ตารางที่ 3.1 การเลือกตัวอย่าง

คณะ	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก		รวม	
	N	n	N	n	N	n	N	n
คณะบริหารธุรกิจ	4,482	185	582	28	60	4	5,124	217
คณะนิติศาสตร์	785	44	1,504	60	26	4	2,315	108
คณะนิเทศศาสตร์	3,034	121	148	20	44	4	3,226	145
รวม	7,891	350	2,234	108	130	12	10,665	470

จากการคำนวณการสุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต สามารถแบ่งการเก็บตัวอย่างตามคณะและระดับการศึกษาได้ดังนี้ คณะบริหารธุรกิจ ปริญญาตรี 185 ตัวอย่าง ปริญญาโท 28 ตัวอย่าง และปริญญาเอก 4 ตัวอย่าง คณะนิติศาสตร์ ปริญญาตรี 44 ตัวอย่าง ปริญญาโท 60 ตัวอย่าง และปริญญาเอก 4 ตัวอย่าง คณะนิเทศศาสตร์ ปริญญาตรี 121 ตัวอย่าง ปริญญาโท 20 ตัวอย่าง และปริญญาเอก 4 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 470 ตัวอย่าง จากประชากรรวมทั้งหมด 10,665 คน

3.3 การสร้างเครื่องมือ

มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากที่ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว นำแบบสอบถามที่ร่างขึ้นไปนำเสนอและปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ คือ ศศ. ดร.จรัญญา ปานเจริญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง ความครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้

ขั้นตอนที่ 3 ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น. 117)

คะแนน 3 ระดับ อันประกอบด้วย 1 = สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ -1 = ไม่สอดคล้อง นอกจากนี้ ยังขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ไม่ชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา หลังจากนั้นผู้วิจัยนำมาแก้ไขปรับปรุงตาม ที่ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเสนอแนะ จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบมาทำการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ (สุวิมล ศิริกาพันธ์, 2551, น.166)

ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนค่า ดัชนีความสอดคล้อง

R แทนค่า ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

N แทนค่า จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ สำหรับข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยจะดำเนินการปรับปรุงแก้ไข หรือตัดออก

ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน มีรายชื่อดังต่อไปนี้

1) ผศ. ดร.อดิลา พงศ์ยี่หล้า (ประธานกรรมการ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรดุขฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2) ผศ. ดร.จรัญญา ปานเจริญ (กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ

3) ดร.ไกรจักร ชีรตยาสินันท์ (กรรมการและผู้เชี่ยวชาญ)

นักการทูตปฏิบัติการกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
รับผิดชอบ มิติกฎหมายในเรื่อง องค์การการค้าโลก (WTO), Free Trade Agreements (FTAs),
และ Bilateral Investment Treaties (BITs)

ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ในแต่ละด้านเป็นราย
ข้อของแบบสอบถามทั้งชุด พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 1 ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถาม
ไปทดสอบความเชื่อมั่นในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
และผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองแจก
ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น จำนวน 30 คน แล้วจึงวิเคราะห์
เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นตามสัมประสิทธิ์แอลฟา (Reliability Coefficient) ของ Cronbach's Alpha
(Cronbach อ้างถึงใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543, น. 123)

ตารางที่ 3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
ด้านการเปิดเสรีการค้า	0.70
ด้านการเปิดเสรีการบริการ	0.76
ด้านการเปิดเสรีการลงทุน	0.76
ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ	0.79
ด้านการเป็นนานาชาติ	0.80
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	0.83
ด้านการประกอบอาชีพ	0.65

จากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า ด้านการเปิดเสรีการค้า มีค่าเท่ากับ 0.70 ด้านการเปิดเสรีการบริการ มีค่าเท่ากับ 0.76 ด้านการเปิดเสรีการลงทุน มีค่าเท่ากับ 0.76 ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ มีค่าเท่ากับ 0.79 ด้านการเป็นนานาชาติ มีค่าเท่ากับ 0.80 และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าเท่ากับ 0.83 ซึ่งมีค่า Alpha มากกว่า 0.70 ถือเป็นค่าที่ใช้ดี ส่วนตัวแปรด้านการประกอบอาชีพ มีค่าเท่ากับ 0.65 ซึ่งค่าดังกล่าวค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น อย่างไรก็ตามค่าดังกล่าวยังอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545, น. 71)

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการศึกษา การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย แบบสอบถามชุดนี้เป็นคำถามปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา คณะ รายได้ต่อเดือน โดยจะเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิด (Closed Ended Question) มีคำตอบให้เลือกและให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว รวมจำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตามแนวคิดของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย 4 ด้าน รวม 20 ข้อ

- ได้แก่
- 1) ด้านการเปิดเสรีการค้า 5 ข้อ
 - 2) ด้านการเปิดเสรีการบริการ 5 ข้อ
 - 3) ด้านการเปิดเสรีการลงทุน 5 ข้อ
 - 4) ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ 5 ข้อ

โดยลักษณะคำถามประกอบด้วยข้อความซึ่งผู้ประเมินความรู้สึกรู้สึกของผู้ตอบเอง กำหนดไว้โดยให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องตามความเป็นจริงของผู้ตอบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นคำถามทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

คำถามเชิงบวก ได้แก่ ข้อที่ 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 18

คำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 7, 10, 13, 15, 16, 17, 19, 20

การกำหนดระดับคะแนนขึ้นอยู่กับลักษณะของคำถามดังต่อไปนี้

การให้คะแนนคำถาม	
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดมีคำตอบ 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ด้านรวม 16 ข้อ ได้แก่

- 1) ด้านการเป็นนานาชาติ 6 ข้อ โดยพัฒนามาจากแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2555)
- 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5 ข้อ โดยพัฒนามาจากแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555)
- 3) ด้านการประกอบอาชีพ 5 ข้อ โดยพัฒนามาจากแนวคิดของ ชาญลักษณ์ วีระสมบัติ (2555)

การวัดระดับข้อมูลอันตรภาคชั้น (Rating Scale) แปลความหมายของคำตอบได้ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	
ปฏิบัติสม่ำเสมอ	5
ปฏิบัติบ่อย	4
ปฏิบัติบางครั้ง	3
ปฏิบัติน้อยมาก	2
ไม่เคยปฏิบัติ	1

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะกับการเตรียมความพร้อมที่นักศึกษาควรจะต้องมีจำนวน 1 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะปลายเปิด (Open Ended Question) ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เขียนข้อความแสดงความคิดเห็น

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และแหล่งข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เพื่อนำไปขออนุญาตและขอความร่วมมือในการขอเข้าเก็บข้อมูลจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถาม
- 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากตัวอย่าง และรวบรวมแบบสอบถามกลับมาด้วยตนเอง พร้อมตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
- 3) เมื่อรวบรวมแบบสอบถามจากตัวอย่างเรียบร้อยแล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
- 4) ระยะเวลาดำเนินการจำนวน 1 เดือน เริ่มตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2556 ถึง 31 สิงหาคม 2556

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวนแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ซึ่งใช้ค่าทางสถิติโดยพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลดังต่อไปนี้คือ

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา คณะรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.2 อธิบายระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การแปลความหมายของคะแนนระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตามการรับรู้ของประชากร ได้แบ่งระดับการรับรู้เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ผู้วิจัยแบ่งช่วงระดับคะแนนโดยใช้ ค่าเฉลี่ยจากข้อมูลเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาโดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้ (รัตนา ศิริพานิช, 2533: 19)

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามระดับคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

3.6.3 อธิบายระดับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การแปลความหมายของคะแนนระดับการเตรียมความพร้อมเนื่องจากผู้วิจัยได้แบ่งระดับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตามความพร้อมของประชากร โดยแบ่งระดับการเตรียมความพร้อมเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ผู้วิจัยแบ่งช่วงระดับคะแนนโดยใช้ ค่าเฉลี่ยจากข้อมูลเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามระดับคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

3.6.4 การทดสอบสมมติฐาน แต่ละสมมติฐานใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

สถิติในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ได้แก่การทดสอบค่า t (t-Test) การทดสอบค่า F (F-Test) และทำการวิเคราะห์รายคู่ด้วยค่า LSD ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา คณะ และรายได้

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สถิติในการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

3.6.5 เกณฑ์การแปลระดับความสัมพันธ์

การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยแบ่งระดับความสัมพันธ์ เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับความสัมพันธ์
0.00 – 0.20	น้อยที่สุด
0.21 – 0.40	น้อย
0.41 – 0.60	ปานกลาง
0.61 – 0.80	มาก
0.81 – 1.00	มากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การวิจัย การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 470 ชุด และได้รับการตอบกลับจำนวน 463 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับ (Response Rate) ร้อยละ 98.51 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 5 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
- 4.3 ผลการวิเคราะห์การเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- 4.4 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 4.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของตัวอย่างที่เก็บได้จากนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา 2556 ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา คณะ รายได้ แสดงดังตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

(n = 463)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	463	100.00
ชาย	181	39.09
หญิง	282	60.91
อายุ	463	100.00
ต่ำกว่า 20 ปี	124	26.78
20 – 25 ปี	266	57.45
26 – 30 ปี	36	7.78
31 – 35 ปี	19	4.10
มากกว่า 35 ปี ขึ้นไป	18	3.89
ระดับการศึกษา	463	100.00
ปริญญาตรี	344	74.30
ปริญญาโท	107	23.10
ปริญญาเอก	12	2.60

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
คณะ	463	100.0
บริหารธุรกิจ	210	45.40
นิติศาสตร์	109	23.50
นิเทศศาสตร์	144	31.10
รายได้	463	100.0
ไม่เกิน 10,000 บาท	283	61.12
10,001 – 15,000 บาท	83	17.93
15,001 – 20,000 บาท	31	6.70
20,001 – 25,000 บาท	32	6.91
25,001 – 30,000 บาท	13	2.81
มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป	21	4.53

จากตารางที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 60.91 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 25 ปี จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 57.45 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่คณะบริหารธุรกิจจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 45.04 และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วงไม่เกิน 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 61.12

4.2 ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาทำการทดสอบ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ผลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่า Alpha จากการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
ด้านการเปิดเสรีการค้า	0.75
ด้านการเปิดเสรีการบริการ	0.74
ด้านการเปิดเสรีการลงทุน	0.76
ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ	0.79
ด้านการเป็นนานาชาติ	0.87
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	0.87
ด้านการประกอบอาชีพ	0.87

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.74 – 0.87 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ดังนั้นถือว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความน่าเชื่อถือ

4.3 ผลการวิเคราะห์การเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผลการวิเคราะห์ระดับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ในแต่ละด้าน ปรากฏดังตารางที่ 4.3 – 4.6

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในด้านนานาชาติ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	\bar{x}	S.D.	ระดับการเตรียม ความพร้อม
ด้านนานาชาติ ท่านเรียนหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในสถาบันกวดวิชา ต่าง ๆ	2.68	1.07	ปานกลาง
ท่านฝึกฟัง อ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ ฟังภาพยนตร์ระบบ Sound track เขียน Email เป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น	2.94	1.03	ปานกลาง
ท่านเรียนรู้วัฒนธรรมของชนชาติต่าง ๆ ในประเทศกลุ่มอาเซียน	2.70	1.01	ปานกลาง
ท่านพยายามหาโอกาสติดต่อหรือประสานงานกับเพื่อนในประเทศ กลุ่มอาเซียน	2.41	1.06	น้อย
ท่านฝึกฝนการปฏิบัติตามธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ต่างกันของประเทศ กลุ่มอาเซียน	2.44	1.02	น้อย
ท่านเรียนภาษาอื่นเพิ่มเติม เช่น ภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียน	2.41	1.07	น้อย
ภาพรวมด้านนานาชาติ	2.60	0.81	น้อย

จากตารางที่ 4.3 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านนานาชาติในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.60$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า นักศึกษามีการฝึกฟัง อ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้วัฒนธรรมในกลุ่มอาเซียน และการเรียนหลักสูตรระยะสั้นตามสถาบันต่าง ๆ ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94, 2.70 และ 2.68 ตามลำดับ ในขณะที่การเรียน

ภาษาอื่นเพิ่มเติมและการฝึกฝนปฏิบัติ ตามธรรมเนียมในกลุ่มอาเซียนอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 และ 2.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษาธุรกิจบัณฑิตย์	\bar{x}	S.D.	ระดับการเตรียม ความพร้อม
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	2.39	1.07	น้อย
ท่านลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมในหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อตอบรับอาเซียน	2.37	1.05	น้อย
ท่านเข้าร่วมอบรมหลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสามารถนำมาใช้ในการเชื่อมต่อกับประเทศ ต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียน	2.41	1.07	น้อย
ท่านศึกษากฎหมายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของกลุ่มประเทศอาเซียน	2.90	1.12	ปานกลาง
ท่านฝึกฝนการใช้อินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ในการหาข้อมูล กลุ่มประเทศอาเซียน	2.71	1.07	ปานกลาง
ท่านหาข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่กลุ่มประเทศอาเซียน ใช้ในปัจจุบัน	2.56	0.87	น้อย
ภาพรวมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	2.56	0.87	น้อย

จากตารางที่ 4.4 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.56$) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักศึกษามีการฝึกฝนการใช้อินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูลกลุ่มประเทศอาเซียน และหาข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่กลุ่มประเทศอาเซียนใช้ในปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และ 2.71 ตามลำดับ ในขณะที่มีการศึกษากฎหมายในการใช้เทคโนโลยี ลงทะเบียนเพิ่มเติม

หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ และอบรบหลักสูตร โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเชื่อมต่อกับกลุ่มประเทศอาเซียนในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41, 2.39 และ 2.37 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในด้านการประกอบอาชีพ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษาธุรกิจบัณฑิตย์	\bar{x}	S.D.	ระดับการ เตรียม ความพร้อม
ด้านการประกอบอาชีพ ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่เป็นที่ต้องการในกลุ่มประเทศอาเซียน	2.85	1.12	ปานกลาง
ค้นหาข้อมูลและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการประกอบวิชาชีพต่าง ๆ ในประเทศกลุ่มอาเซียน เช่น วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี แพทย์ พยาบาล เป็นต้น	2.70	1.04	ปานกลาง
ทำนศึกษากฎหมายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน	2.42	1.06	น้อย
ทำนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต	2.36	1.03	น้อย
ทำนศึกษาดูงานในกลุ่มประเทศอาเซียน	2.17	1.07	น้อย
ภาพรวมด้านการประกอบอาชีพ	2.50	0.87	น้อย

จากตารางที่ 4.5 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการประกอบอาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า นักศึกษามีการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่กลุ่มอาเซียนต้องการ และหาข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการประกอบวิชาชีพต่าง ๆ ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 และ 2.70 ตามลำดับ ในขณะที่มีการศึกษากฎหมายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน การเข้าอบรมเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต และการศึกษาดูงานในกลุ่มประเทศอาเซียนในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42, 2.36 และ 2.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในภาพรวมทั้งหมด

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	\bar{x}	S.D.	ระดับการเตรียมความพร้อม
ด้านนานาชาติ	2.60	0.81	น้อย
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	2.56	0.87	น้อย
ด้านการประกอบอาชีพ	2.50	0.87	น้อย
รวม	2.56	0.75	น้อย

จากตารางที่ 4.6 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.56$) และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการเตรียมความพร้อมในระดับน้อย คือด้านนานาชาติ ($\bar{x} = 2.60$) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{x} = 2.56$) และด้านการประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 2.50$) ตามลำดับ

4.4 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตในแต่ละด้าน ปรากฏดังตารางที่ 4.7 – 4.11

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในด้านการเปิดเสรีการค้า

การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการเปิดเสรีการค้า	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
ด้านบวก			
ท่านรับรู้ว่าการลดภาษีของอาเซียนจะทำให้สินค้าไทยส่งออกไปอาเซียน มีราคาถูกลงและสามารถแข่งขันกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียนได้	3.44	0.94	มาก
ท่านรับรู้ว่าการลดภาษีของไทยจะทำให้มีการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปในราคาถูกลง มีผลต่อการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออก	3.45	0.93	มาก
ท่านรับรู้ว่าการลดภาษีทำให้ผู้บริโภคสามารถบริโภคสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง	3.52	1.03	มาก
ผลรวมด้านบวก	3.47	0.77	มาก
ด้านลบ			
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รัฐบาลไทยจะสูญเสียรายได้ส่วนหนึ่งจากอัตราภาษีนำเข้า	3.38	1.01	ปานกลาง
ท่านรับรู้ว่าการอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการผลิตต่ำและไม่มีความสามารถแข่งขัน หรืออุตสาหกรรมที่เพิ่งก่อตั้งจะเสียเปรียบกว่าผู้ประกอบการที่มีมานานแล้ว	3.49	0.97	มาก
ผลรวมด้านลบ	3.43	0.83	มาก
ภาพรวมด้านการเปิดเสรีการค้า	3.46	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.7 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีการค้าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.46$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าผลรวมการรับรู้ในเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.47$)

โดยค่าเฉลี่ยการรับรู้ว่าการลดภาษีนำเข้าทำให้ผู้บริโภครสามารถบริโภคสินค้าได้ในราคาถูก อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.52$) และพิจารณาผลรวมการรับรู้ในเชิงลบพบว่าในระดับมาก ($\bar{x} = 3.43$) โดยนักศึกษารับรู้ว่าอุตสาหกรรมของไทยที่มีความสามารถในการผลิตต่ำไม่มีความสามารถในการแข่งขันหรืออุตสาหกรรมที่เพิ่งก่อตั้งจะเสียเปรียบกว่าผู้ประกอบการที่มีมานานอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.49$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในด้านการเปิดเสรีการบริการ

การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการเปิดเสรีการบริการ	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
ด้านบวก			
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ธุรกิจบริการสามารถขยายตัวไปสู่ประเทศในกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรี ทำให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	3.82	0.92	มาก
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ประเทศไทยมีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ทำให้มีผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น	3.82	0.96	มาก
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ธุรกิจบริการของประเทศในกลุ่มอาเซียน สามารถควบรวมกิจการหรือสร้างพันธมิตรกับธุรกิจไทยเพื่อพัฒนาธุรกิจ ให้มีการเติบโตมากขึ้น เช่น ธุรกิจโรงแรม กิจการท่องเที่ยว	3.76	0.91	มาก
ผลรวมด้านบวก	3.80	0.74	มาก
ด้านลบ			
ท่านรับรู้ว่าการเปิดเสรีด้านการบริการ สามารถทำให้ธุรกิจบริการขนาดย่อมไม่สามารถแข่งขันได้กับธุรกิจบริการที่มีบริษัทต่างชาติ เข้ามาร่วมลงทุน	3.47	0.92	มาก
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ธุรกิจบริการไทย จะสูญเสียความเป็นเจ้าของให้กับผู้ร่วมลงทุนต่างชาติ ทำให้ผู้ลงทุนต่างชาติ มีโอกาสเพิ่มปริมาณการถือหุ้นมากขึ้น	3.53	1.00	มาก
ผลรวมด้านลบ	3.50	0.79	มาก
ภาพรวมด้านการเปิดเสรีการบริการ	3.68	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.8 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดบริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$) หากพิจารณาผลรวมการรับรู้ในเชิงบวกพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$) โดยนักศึกษามีการรับรู้ที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ทำให้มีผู้ใช้บริการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้ธุรกิจบริการสามารถขยายตัวไปสู่ประเทศในกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรี และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.82$) และพิจารณาผลรวมการรับรู้ในเชิงลบพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$) โดยนักศึกษารับรู้ว่าการเปิดเสรีด้านการบริการทำให้ธุรกิจไทยสูญเสียการเป็นเจ้าของให้กับผู้ร่วมลงทุนชาวต่างชาติอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.53$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในด้านการเปิดเสรีการลงทุน

การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการเปิดเสรีการลงทุน	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
ด้านบวก ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะทำให้เกิดการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีการผลิต เพิ่มผลิตภาพ เพิ่มผลผลิต และทำให้ประเทศได้ประโยชน์จากมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่สร้างขึ้น	3.64	0.92	มาก
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีการย้ายฐานการผลิต เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากมีทรัพยากรและวัตถุดิบที่ดี	3.57	0.96	มาก
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะทำให้เกิดการพัฒนาสินค้าและบริการที่ “ผลิตในอาเซียน” ได้อย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน	3.53	0.92	มาก
ผลรวมด้านบวก	3.58	0.74	มาก
ด้านลบ ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดความขัดแย้งปัญหาที่ดิน ระหว่างผู้ลงทุนกับชาวบ้านท้องถิ่น เนื่องจากผู้ลงทุนเข้ามาแย่งทรัพยากรโดยรอบหรือใกล้เคียง เช่น ปัญหาการแย่งน้ำในฤดูแล้ง	3.46	1.03	มาก
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดปัญหาทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากผู้ลงทุนเข้ามาจดทรัพย์สินทางปัญญาของชาวบ้านทำให้ชาวบ้านขาดโอกาสในการเป็นเจ้าของสิทธิ์ ในสินค้า/บริการ ประเภทนั้น ๆ	3.46	0.96	มาก
ผลรวมด้านลบ	3.46	0.86	มาก
ภาพรวมด้านการเปิดเสรีการลงทุน	3.53	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.9 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีการลงทุนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$) หากพิจารณาผลรวมการรับรู้ในเชิงบวกพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) โดยรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้เกิดการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีการผลิต เกิดการเพิ่มผลิตภาพ เพิ่มผลผลิต ทำให้ประเทศไทยได้ประโยชน์จากมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.64$) และพิจารณาผลรวมการรับรู้ในเชิงลบพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$) โดยนักศึกษารับรู้ว่าการเปิดเสรีการลงทุนจะทำให้เกิดปัญหาทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากผู้ลงทุนเข้ามาจดทรัพย์สินทางปัญญาของชาวบ้านทำให้ขาดโอกาสเป็นเจ้าของสิทธิในสินค้า/บริการ ประเภทนั้น ๆ ($\bar{x} = 3.46$) และเกิดปัญหาการแข่งขันทางการแข่งขันโดยรอบหรือใกล้เคียงระหว่างลงทุนกับชาวบ้านท้องถิ่น เช่น การแย่งน้ำในฤดูแล้ง ($\bar{x} = 3.46$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ

การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
ด้านบวก ท่านรับรู้ว่าคุณภาพของไทยที่มีศักยภาพ จะมีโอกาสเคลื่อนย้ายไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น	3.67	1.01	มาก
ด้านลบ ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดการแข่งขันของตลาดแรงงานฝีมือและมีความเข้มข้นมากขึ้น	3.86	0.96	มาก
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดความไม่เท่าเทียมกันในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งผลของความไม่เท่าเทียมกันนี้จะตกอยู่กับแรงงานในประเทศสมาชิกที่ด้อยโอกาส เช่น การแข่งขันชั้นศาสนา และวัฒนธรรม	3.73	0.96	มาก
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาจเกิดปัญหาอาชญากรรมจากผู้ก่อการร้ายที่แฝงตัวในรูปของคนทำงาน	3.59	1.02	มาก
ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเทศไทย จะเกิดปัญหาชาวต่างชาติเข้ามาแย่งงานแรงงานไทยมากขึ้น ถ้าหากมีการขยายกรอบความร่วมมือเป็น ASEAN +3 และ ASEAN +6 ในแรงงานฝีมือบางสาขา	3.70	1.06	มาก
ผลรวมด้านลบ	3.72	0.77	มาก
ภาพรวมด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ	3.71	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.10 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) หากพิจารณาการรับรู้ในเชิงบวกพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) โดยรับรู้ว่าคุณภาพของไทยที่มีศักยภาพจะมีโอกาสเคลื่อนย้ายไปทำงานยังต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น และพิจารณาผลรวมการรับรู้ในเชิงลบพบว่าอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.72$) โดยนักศึกษารับรู้ว่าการเปิดเสรี

การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ จะเกิดการแข่งขันของตลาดแรงงานฝีมือที่มีความเข้มข้นมากขึ้น
สูงที่สุด ($\bar{x} = 3.86$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในภาพรวม

การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน	\bar{x}	S.D.	ระดับการรับรู้
ด้านการเปิดเสรีการค้า	3.46	0.69	มาก
ด้านการเปิดเสรีการบริการ	3.68	0.66	มาก
ด้านการเปิดเสรีการลงทุน	3.53	0.69	มาก
ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ	3.71	0.74	มาก
รวม	3.60	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.11 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจาก
การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน
นักศึกษามีการรับรู้ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ ($\bar{x} = 3.71$) ด้านการเปิดเสรีการบริการ
($\bar{x} = 3.68$) ด้านการเปิดเสรีการลงทุน ($\bar{x} = 3.53$) และด้านการเปิดเสรีการค้า ($\bar{x} = 3.46$) ตามลำดับ

4.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.1 ด้วยค่าสถิติ t-test ปรากฏดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำแนกตามเพศ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษาธุรกิจบัณฑิต	ชาย		หญิง		t-test	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D.			
ด้านการเป็นนานาชาติ	2.60	0.83	2.59	0.81	0.09	0.93	ไม่แตกต่าง
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	2.61	0.89	2.52	0.52	1.01	0.32	ไม่แตกต่าง
ด้านการประกอบอาชีพ	2.52	0.90	2.49	0.85	0.31	0.76	ไม่แตกต่าง
ภาพรวม	2.58	0.77	2.54	0.74	0.54	0.59	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างทั้งในภาพรวมและในรายด้านทั้ง 3 ด้าน

สมมติฐานที่ 1.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีอายุแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1.2 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี และมากกว่า 35 ปี มีจำนวนน้อยกว่า 30 ตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงทำการจัดกลุ่มช่วงอายุใหม่ โดยแบ่งเป็น 1) ต่ำกว่า 20 ปี 2) 20 – 25 ปี 3) 26 – 30 ปี และ 4) มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F-Test ปรากฏดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำแนกตามอายุ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษาธุรกิจบัณฑิต	ช่วงอายุ	\bar{x}	S.D.	F	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ด้านการเป็นนานาชาติ	ต่ำกว่า 20 ปี	2.43	0.73	2.72	0.04	แตกต่าง
	20 -25 ปี	2.64	0.84			
	26 – 30 ปี	2.75	0.75			
	มากกว่า 30 ปี	2.72	0.87			
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ต่ำกว่า 20 ปี	2.41	0.80	2.04	0.11	ไม่แตกต่าง
	20 -25 ปี	2.64	0.89			
	26 – 30 ปี	2.49	0.88			
	มากกว่า 30 ปี	2.56	0.84			
ด้านการประกอบอาชีพ	ต่ำกว่า 20 ปี	2.34	0.69	1.98	0.12	ไม่แตกต่าง
	20 -25 ปี	2.56	0.55			
	26 – 30 ปี	2.59	0.14			
	มากกว่า 30 ปี	2.56	0.17			
ภาพรวม	ต่ำกว่า 20 ปี	2.34	0.59	2.53	0.57	ไม่แตกต่าง
	20 -25 ปี	2.56	0.48			
	26 – 30 ปี	2.59	0.11			
	มากกว่า 30 ปี	2.60	0.13			

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่อายุแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันในภาพรวม เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า มีการเตรียมความพร้อมแตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านการเป็นนานาชาติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแตกต่างด้านการเป็นนานาชาติในรายคู่ด้วยค่า LSD ปรากฏดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์รายคู่ Post Hoc ด้วยค่า LSD จำแนกตามอายุ

ด้านการเป็นนานาชาติ	\bar{x}	ต่ำกว่า 20 ปี	20 – 25 ปี	26 – 30 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 20 ปี	2.43	-	-	-
20 – 25 ปี	2.64	0.02	-	-
26 – 30 ปี	2.75	0.04	0.44	-
มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป	2.72	0.06	0.56	0.88

จากตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบรายคู่ด้วยค่า LSD พบว่า มีความแตกต่างกัน 3 คู่คือ 1) ต่ำกว่า 20 ปี กับ 20 – 25 ปี 2) ต่ำกว่า 20 ปี กับ 26 – 30 ปี และ 3) ต่ำกว่า 20 ปี กับมากกว่า 30 ปีขึ้นไป โดยนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีการเตรียมความพร้อมน้อยกว่าช่วงอายุอื่น ๆ

สมมติฐานที่ 1.3 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1.3 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก มีจำนวนน้อยกว่า 30 ตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงทำการจัดกลุ่มช่วงระดับการศึกษาใหม่โดยแบ่งเป็น 1) ปริญญาตรี และ 2) ปริญญาโทและปริญญาเอก และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ t-test ปรากฏดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำแนกตามระดับการศึกษา

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษาธุรกิจบัณฑิต	ปริญญาตรี		ปริญญาโทและปริญญาเอก		t-test	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ด้านการเป็นนานาชาติ	2.54	0.81	2.75	0.82	-2.45	0.02	แตกต่าง
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	2.57	0.87	2.52	0.87	0.48	0.63	ไม่แตกต่าง
ด้านการประกอบอาชีพ	2.49	0.85	2.53	0.92	-0.43	0.67	ไม่แตกต่าง
ภาพรวม	2.53	0.74	2.60	0.76	-0.87	0.39	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ไม่แตกต่างกันในภาพรวม แต่เมื่อวิเคราะห์ในรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ ด้านการเป็นนานาชาติ โดยนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มีการเตรียมความพร้อมด้านการเป็นนานาชาติมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี

สมมติฐานที่ 1.4 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1.4 ด้วยค่าสถิติ F-test ปรากฏดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำแนกตามคณะ

การเตรียมความพร้อม	คณะ	\bar{x}	S.D.	F	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ด้านการเป็นนานาชาติ	บริหารธุรกิจ	2.62	0.84	0.15	0.86	ไม่แตกต่าง
	นิติศาสตร์	2.58	0.84			
	นิเทศศาสตร์	2.58	0.76			
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	บริหารธุรกิจ	2.62	0.92	0.919	0.40	ไม่แตกต่าง
	นิติศาสตร์	2.53	0.84			
	นิเทศศาสตร์	2.49	0.81			
ด้านการประกอบอาชีพ	บริหารธุรกิจ	2.75	0.89	16.50	0.00	แตกต่าง
	นิติศาสตร์	2.31	0.92			
	นิเทศศาสตร์	2.29	0.69			
ภาพรวม	บริหารธุรกิจ	2.66	0.78	4.17	0.02	แตกต่าง
	นิติศาสตร์	2.47	0.78			
	นิเทศศาสตร์	2.45	0.64			

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันในภาพรวม เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่ามีการเตรียมความพร้อมแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ ด้านการประกอบอาชีพ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในรายคู่ด้วยค่า LSD ปรากฏดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์รายคู่ด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตามคณะ

ด้านการประกอบอาชีพ	\bar{x}	บริหารธุรกิจ	นิติศาสตร์
บริหารธุรกิจ	2.75	-	-
นิติศาสตร์	2.31	0.00	-
นิเทศศาสตร์	2.29	0.00	0.83

จากตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบรายคู่ด้วยค่า LSD พบว่า มีความแตกต่างกัน 2 คู่ คือ 1) คณะบริหารธุรกิจ กับ คณะนิติศาสตร์ 2) บริหารธุรกิจ กับ คณะนิเทศศาสตร์ โดยนักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะบริหารธุรกิจมีการเตรียมความพร้อมด้านการประกอบอาชีพมากกว่าคณะอื่น ๆ

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์รายคู่ในภาพรวม จำแนกตามคณะ

ภาพรวม	\bar{x}	บริหารธุรกิจ	นิติศาสตร์
บริหารธุรกิจ	2.66	-	-
นิติศาสตร์	2.47	0.03	-
นิเทศศาสตร์	2.45	0.01	0.82

จากตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบรายคู่ด้วยค่า LSD พบว่า มีความแตกต่างกัน 2 คู่ คือ 1) คณะบริหารธุรกิจ กับ คณะนิติศาสตร์ 2) บริหารธุรกิจ กับ คณะนิเทศศาสตร์ โดยนักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะบริหารธุรกิจมีการเตรียมความพร้อมในภาพรวมมากกว่าคณะอื่น ๆ

สมมติฐานที่ 1.5 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีรายได้แตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1.5 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในช่วงระหว่าง 25,001 – 30,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป มีจำนวนน้อยกว่า 30 ตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดกลุ่มช่วงรายได้ใหม่ โดยแบ่งเป็น 1) น้อยกว่า 10,000 บาท 2) 10,001 – 15,000 บาท 3) 15,001 – 20,000 บาท 4) 20,001 – 25,000 บาท และ 5) มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป โดยทำการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F-Test ปรากฏดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำแนกตามรายได้

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษาธุรกิจบัณฑิต	ช่วงของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{x}	S.D.	F	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ด้านการเป็นนานาชาติ	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.53	0.83	2.02	0.91	ไม่แตกต่าง
	10,001 – 15,000 บาท	2.67	0.78			
	15,001 – 20,000 บาท	2.64	0.69			
	20,001 – 25,000 บาท	2.65	0.84			
	มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป	2.60	0.84			
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.55	0.88	1.57	0.18	ไม่แตกต่าง
	10,001 – 15,000 บาท	2.73	0.82			
	15,001 – 20,000 บาท	2.35	0.83			
	20,001 – 25,000 บาท	2.51	0.95			
	มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป	2.40	0.76			

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

การเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนของ นักศึกษาธุรกิจบัณฑิตย์	ช่วงของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{x}	S.D.	F	Sig	ผลการ ทดสอบ สมมติฐาน
ด้านการประกอบอาชีพ	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.50	0.85	0.47	0.76	ไม่แตกต่าง
	10,001 – 15,000 บาท	2.50	0.86			
	15,001 – 20,000 บาท	2.45	0.81			
	20,001 – 25,000 บาท	2.41	0.84			
	มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป	2.68	1.12			
ภาพรวม	ไม่เกิน 10,000 บาท	2.53	0.76	0.61	0.66	ไม่แตกต่าง
	10,001 – 15,000 บาท	2.64	0.71			
	15,001 – 20,000 บาท	2.48	0.65			
	20,001 – 25,000 บาท	2.52	0.80			
	มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป	2.66	0.77			

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ F-test พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิตย์ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันในภาพรวมและในรายด้าน

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สมมติฐานที่ 2.1 การรับรู้ด้านการเปิดเสรีการค้ามีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2.1 ด้วยค่าสหสัมพันธ์ ปรากฏดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 แสดงความสัมพันธ์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการเปิดเสรีการค้ากับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	การรับรู้ด้านการค้า		
	r	Sig	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการเป็นนานาชาติ	0.21	0.00	น้อย
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	0.26	0.00	น้อย
ด้านการประกอบอาชีพ	0.15	0.00	น้อยที่สุด
ภาพรวม	0.24	0.00	น้อย

จากตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์พบว่าการรับรู้ด้านการเปิดเสรีการค้าในภาพรวม และในรายด้านมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการประกอบอาชีพที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สมมติฐานที่ 2.2 การรับรู้ด้านการเปิดเสรีการบริการมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.21 แสดงความสัมพันธ์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีการบริการกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	การรับรู้ด้านการบริการ		
	r	Sig	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการเป็นนานาชาติ	0.07	0.17	ไม่มีความสัมพันธ์
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	0.11	0.02	น้อยที่สุด
ด้านการประกอบอาชีพ	0.08	0.08	ไม่มีความสัมพันธ์
ภาพรวม	0.10	0.04	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์พบว่าการรับรู้ด้านการเปิดเสรีการบริการในภาพรวมและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์อยู่ในระดับน้อยที่สุด ยกเว้นด้านการเป็นนานาชาติและด้านการประกอบอาชีพที่ไม่มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 2.3 การรับรู้ด้านการเปิดเสรีการลงทุนมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีการลงทุนกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	การรับรู้ด้านการลงทุน		
	r	Sig	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการเป็นนานาชาติ	0.21	0.00	น้อย
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	0.27	0.00	น้อย
ด้านการประกอบอาชีพ	0.22	0.00	น้อย
ภาพรวม	0.26	0.00	น้อย

จากตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์พบว่าการรับรู้ด้านการเปิดเสรีการลงทุนในภาพรวมและในรายด้านมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์อยู่ในระดับน้อย

สมมติฐานที่ 2.4 การรับรู้ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.23 แสดงความสัมพันธ์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษาธุรกิจบัณฑิตย์	การรับรู้ด้านเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ		
	r	Sig	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการเป็นนานาชาติ	0.09	0.04	น้อยที่สุด
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	0.08	0.07	น้อยที่สุด
ด้านการประกอบอาชีพ	0.12	0.02	น้อยที่สุด
ภาพรวม	0.12	0.02	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์พบว่าการรับรู้ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในภาพรวมและในรายด้านมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สมมติฐานที่ 2.5 การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.24 แสดงความสัมพันธ์การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	การรับรู้ในภาพรวม		
	r	Sig	ระดับความสัมพันธ์
การเตรียมความพร้อมในภาพรวม	0.22	0.00	น้อย

จากตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์พบว่าการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษการบริหารธุรกิจมหาวิทาลัยธุรกิจบัณฑิต มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทาลัยธุรกิจบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบของนักศึกษามหาวิทาลัยธุรกิจบัณฑิต 3) เพื่อเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทาลัยธุรกิจบัณฑิตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทาลัยธุรกิจบัณฑิต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และแหล่งข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา 2556 จำนวน 463 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลสรุป ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 60.91 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 25 ปี จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 57.45 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่คณะบริหารธุรกิจจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 45.04 และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วงไม่เกิน 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 61.12

5.1.2 การเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมและในรายด้านทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านนานาชาติ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับน้อย

5.1.3 การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมและในรายด้านทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การเปิดเสรีการค้า การเปิดเสรีการบริการ การเปิดเสรีการลงทุน และการเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออยู่ในระดับมาก

5.1.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า

จำแนกตามเพศ

นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ที่มีเพศแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและในรายด้านทุกด้าน

จำแนกตามอายุ

นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่อายุแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันในภาพรวมและในรายด้าน ยกเว้น ด้านการเป็นนานาชาติที่แตกต่าง

จำแนกตามระดับการศึกษา

นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันในภาพรวมและในรายด้าน ยกเว้น ด้านการเป็นนานาชาติที่แตกต่าง

จำแนกตามคณะ

นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ศึกษาในคณะแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันในภาพรวมและในด้านการประกอบอาชีพ ส่วนด้านการเป็นนานาชาติ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่แตกต่าง

จำแนกตามรายได้

นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกันในภาพรวมและในรายด้านทุกด้าน

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า

จำแนกการรับรู้ด้านการเปิดเสรีการค้ากับการเตรียมความพร้อม

การรับรู้ด้านการเปิดเสรีการค้าในภาพรวมและในรายด้านมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ด้านการประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จำแนกการรับรู้ด้านการเปิดเสรีการบริการกับการเตรียมความพร้อม

การรับรู้ด้านการเปิดเสรีการบริการในภาพรวมและในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตอยู่ในระดับน้อยที่สุด ยกเว้นด้านการเป็นนานาชาติและด้านการประกอบอาชีพที่ไม่มีความสัมพันธ์

จำแนกการรับรู้ด้านการเปิดเสรีการลงทุนกับการเตรียมความพร้อม

การรับรู้ด้านการเปิดเสรีการลงทุนในภาพรวมและในรายด้านมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตอยู่ในระดับน้อย

จำแนกการรับรู้ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือกับการเตรียมความพร้อม

การรับรู้ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในภาพรวมและในรายด้านมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จำแนกการรับรู้ในภาพรวมกับการเตรียมความพร้อมในภาพรวมกับการเตรียมความพร้อมในภาพรวม

การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยพบประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

5.2.1 การเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จากการศึกษาพบว่า การเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตในภาพรวมและในรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะในด้านการเป็นนานาชาติ ประเด็นเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ ในอาเซียน ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่อาจจะยังไม่มีทักษะพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ ทำให้นักศึกษาเกิดความไม่มั่นใจหรือกลัว ในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และทำให้เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษน้อยในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน หรืออาจคิดว่าภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นในชีวิตประจำวันนัก แต่ขอให้มีทักษะเพียงเล็กน้อยพอต่อการประกอบอาชีพเท่านั้น ส่วนในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่มีการเตรียมความพร้อมเท่าที่ควร อาจเพราะนักศึกษายังขาดการรับรู้ด้านเทคโนโลยี หรือยังไม่ให้ความสนใจที่จะติดตามความก้าวหน้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีในปัจจุบันเท่าที่ควร ในด้านการประกอบอาชีพ อาจเพราะนักศึกษาหรือคนไทยยังไม่พร้อมที่จะออกไปทำงานยังต่างประเทศ อาจเนื่องจากภาษาอังกฤษที่ยังไม่มีความพร้อม และการที่คนไทยส่วนใหญ่ศึกษากฎหมายแค่เพียงใน

ประเทศ หากมีการเคลื่อนย้ายไปทำงานยังต่างประเทศทำให้ต้องมีการเริ่มใหม่ที่จะศึกษากฎหมายภายในประเทศนั้น จึงอาจเป็นเหตุทำให้คนไทยไม่ยอมไปทำงานยังต่างประเทศอีกด้วย และการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ยังไกลต่อตัวนักศึกษา อาจทำให้นักศึกษายังไม่เห็นหรือเห็นความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่น้อยอีกด้วย ซึ่งผลที่ได้อาจมีความแตกต่างกัน เนื่องจาก 3 คณะที่ทำการวิจัยไม่เป็นอาชีพที่มีการเปิดให้เคลื่อนย้ายอย่างเสรี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เอกราช อะมะวัลย์ (2554) ที่ศึกษาการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 และพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาต่อการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความเข้าใจ ปัจจัยด้านศักยภาพบุคลากร ปัจจัยด้านคุณภาพมาตรฐาน และปัจจัยด้านการเปิดเสรีการศึกษา อีกทั้งยังพบว่าบุคลากร อันได้แก่ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน ยังไม่มีความรู้และไม่ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเท่าที่ควรแต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ พันประสิทธิ์ (2556) ที่ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาไทยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนของนักเรียนตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมของสถาบันศึกษาในสังกัด สพฐ. ตามโครงการสปีริตออฟอาเซียน (Spirit of ASEAN) และพบว่านักเรียนของโรงเรียนในโครงการสปีริตออฟอาเซียนในภาพรวมมีความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี และมีความรู้และทักษะทางภาษาอาเซียนอยู่ในระดับดี และมีความรู้และทักษะทางด้านสังคมอยู่ในระดับดี และมีความรู้ทักษะทางด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับดี และด้านเจตคติอยู่ในระดับดี ซึ่งความรู้ทั้งหมดมีความสอดคล้องกับลักษณะอันพึงประสงค์การเป็นเด็กไทยหัวใจอาเซียน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล สุมรรคา (2554) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : กรณีศึกษาสถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี และพบว่าบุคลากรทางบัญชีมีในสถานประกอบการ มีความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านวิชาชีพบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านภาษาอยู่ในระดับมาก และด้านกฎหมายอยู่ในระดับมาก และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก

5.2.2 การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากหน่วยงานในภาครัฐและเอกชน ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ได้มีการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการทำให้นักศึกษาได้รับรู้เรื่องการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้มาก นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังมีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาเซียน และมีการเตรียมที่จะเข้าสู่อาเซียน โดยมีการปรับภาคปีการศึกษา และมีการเปิดสอนภาษาภาษา อินโดนีเซีย รวมทั้งมีการเปิดศูนย์เตรียมความพร้อมประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Preparation Centre: ACPC) จึงอาจช่วยให้นักศึกษารับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ สมรัมย์ (2555) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะและแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่าตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ ซึ่งจากสื่อดังกล่าวทำให้ตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับมาก และมีทัศนคติในเชิงบวก และมีแนวโน้มที่จะปรับตัวเข้ากับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นฤมล สุวรรณ (2554) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : กรณีศึกษาสถานประกอบการจังหวัดสระบุรีที่พบว่าบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.3 ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้

จำแนกตามเพศ

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ที่มีเพศแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างทั้งในภาพรวมและรายด้าน อาจเพราะนักศึกษาที่อยู่ในสังคมเดียวกันจะมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันที่คล้ายกัน โดยเฉพาะนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับน้อยทั้งคู่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงยังไม่ให้ความใส่ใจกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และอาจคิดว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนยังไม่ใกล้ต่อตัวนักศึกษา ทำให้นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงยังไม่เห็น

หรือเห็นความสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่น้อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล สุมรรคา (2554) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : กรณีศึกษาสถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี และพบว่า เพศที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านวิชาชีพ ด้านภาษา ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จำแนกตามอายุ

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่อายุแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านนานาชาติที่แตกต่าง อาจเพราะอายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างทางความคิดและทัศนคติ โดยคนที่อายุน้อย อาจจะไม่ให้ความสำคัญทางด้านภาษามากกว่าคนที่มียุมาก ซึ่งอาจทำให้การเตรียมความพร้อมในด้านภาษาต่างกัน มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นฤมล สุมรรคา (2554) และพบว่า อายุที่ต่างกันของบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการไม่มีผลต่อความพร้อมด้านวิชาชีพ ด้านภาษา ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จำแนกตามระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการเป็นนานาชาติที่แตกต่าง อาจเพราะนักศึกษาที่อยู่ในระดับปริญญาตรียังไม่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษ และยังไม่เห็นถึงคุณค่าของภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องใช้อนาคตต่างกับนักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอกที่มีความต้องการและมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานและยังมีโอกาสได้ไปศึกษาดูงานยังต่างประเทศโดยที่ทำงานเป็นผู้จัดให้อีกด้วย ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นฤมล สุมรรคา (2554) และพบว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรีมีความพร้อมด้านภาษาน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

จำแนกตามคณะ

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกันในด้านการประกอบอาชีพ โดยนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีการเตรียมความพร้อมมากกว่าคณะนิติศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ อาจเพราะคณะบริหารธุรกิจมีสาขาและวิชาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศ ทำให้นักศึกษาบริหารธุรกิจส่วนใหญ่รับรู้และให้ความสำคัญกับอาชีพที่กลุ่มประเทศอาเซียนมีความต้องการทำให้นักศึกษาเริ่มที่จะเกิดความกระตือรือร้นในการเตรียมความพร้อมมากขึ้น

จำแนกตามรายได้

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน อาจเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่ายังไม่มีความจำเป็นในการนำเงินไปลงทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเองและอาจจะคิดว่าเป็นการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยจึงไม่เกิดการนำเงินไปลงทุน ซึ่งสะท้อนกับผลการวิจัยการเตรียมความพร้อมด้านการเป็นนานาชาติ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการประกอบอาชีพที่อยู่ในระดับน้อย

5.2.4 ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จากการศึกษาพบว่า การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย อาจเพราะนักศึกษามีการรับรู้แต่ยังไม่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรืออาจคิดว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นสิ่งที่ไกลตัวต่อนักศึกษาเองทำให้นักศึกษายังไม่มีความกระตือรือร้นในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากนัก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กนกวรรณ สมรักษ์ (2555) ที่ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะและแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และพบว่าการเรียนรู้ที่แตกต่างมีผลทำให้การรับรู้ทักษะและแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด และมีทัศนคติต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย และเป็นทัศนคติเชิงบวก มีแนวโน้มพฤติกรรมที่จะปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

1) การเตรียมความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จากผลงานวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านการประกอบอาชีพน้อยที่สุด น้อยรองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านนานาชาติ ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ด้าน มีระดับการเตรียมความพร้อมในระดับน้อย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนี้

ด้านการประกอบอาชีพ

จากการวิจัยพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีการเตรียมความพร้อมด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับน้อย ประเด็นเรื่องการศึกษาดูงานในกลุ่มประเทศอาเซียน การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต และการศึกษากฎหมายแรงงานในกลุ่มอาเซียนอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ผลงานวิจัยพบว่า การหาข้อมูลและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการประกอบอาชีพ และการหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ต้องการในกลุ่มประเทศอาเซียนยังอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาโดยการจัดกิจกรรมเยี่ยมชมศึกษาดูงานประเทศในกลุ่มอาเซียน ให้กับนักเรียนที่สนใจตามคณะ หรือการจัดบอร์ดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพในอาเซียนตามจุดต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อให้มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการรับรู้และการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพในอาเซียน รวมถึงสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ หลักเกณฑ์ และข้อกำหนดแรงงานของกลุ่มประเทศอาเซียนไว้ในหลักสูตรให้กับนักศึกษา

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากการวิจัยพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอยู่ในระดับน้อย ประเด็นเรื่อง การเข้ารับการอบรมหลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อนำมาใช้ในการเชื่อมต่อกับประเทศต่าง ๆ การศึกษากฎหมายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกลุ่มอาเซียนและการลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ผลงานวิจัยพบว่า การที่นักศึกษาฝึกฝนการใช้อินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูลกลุ่มประเทศอาเซียนให้เกิดประโยชน์ และการหาข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศที่กลุ่มอาเซียนใช้ในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาโดยให้มีการเปิดลงทะเบียนเรียนและอบรมหลักสูตรเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยภายในหลักสูตรจะสอดแทรกเกี่ยวข้อ

กฎหมายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร การจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาเพื่อให้นักศึกษาค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่อาเซียนใช้ในปัจจุบัน เพื่อเป็นการฝึกฝนให้นักศึกษาใช้อินเตอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับประเทศอาเซียน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ด้วยระบบ e-Learning ซึ่งทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนได้ทุกที่และทุกเวลาที่นักศึกษาสะดวก

ด้านการเป็นนานาชาติ

จากการวิจัยพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการเตรียมความพร้อมด้านการเป็นนานาชาติในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นเรื่องการพยายามหาโอกาสติดต่อกับเพื่อนในประเทศอาเซียน การเรียนภาษาต่างประเทศ เพิ่มเติมและการฝึกปฏิบัติตามธรรมเนียมที่ต่างกันของประเทศกลุ่มอาเซียนอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ผลงานวิจัยยังพบว่าการเรียนภาษาอังกฤษในหลักสูตรระยะสั้น การเรียนรู้วัฒนธรรม ของชนชาติต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนและการฝึกฟัง อ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง จากผลสำรวจของ Education First (EF, 2012) พบว่าประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำสุด ทำให้ประเทศไทยต้องได้รับการแก้ไขในเรื่องภาษาอังกฤษอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะในภาคการศึกษาที่จะผลิตบัณฑิตในอนาคตเพื่อตอบรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรเพิ่มการเรียนภาษาอังกฤษในหลักสูตรให้มากขึ้น รวมถึงสอดแทรกภาษาอังกฤษภายในหลักสูตรหรือในรายวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยควรมีการเปิดรายวิชาภาษาอาเซียนเพิ่มมากขึ้นด้วย เช่น ภาษาเวียดนาม ภาษาอินโดนีเซีย ภาษาพม่า และภาษาอื่น ๆ ในอาเซียนให้กับนักศึกษารวมถึงให้มีการประชาสัมพันธ์นักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ (DPU International College: DPUIC) ซึ่งมีนักศึกษาที่เป็นชาวต่างประเทศ ให้เข้ามามีบทบาทส่วนร่วมในกิจกรรมสันติภาพและการจัดตั้งให้มีหลักสูตรการเรียนร่วมกับนักศึกษาในภาคปกติซึ่งจะเป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ข้ามภาษาและวัฒนธรรมให้ดียิ่งขึ้น และควรสร้างบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัยโดยการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนนักศึกษาภายในอาเซียนให้เกิดการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม หรือการจัดบอร์ดนิทรรศการเกี่ยวกับประเทศอาเซียนตามจุดต่าง ๆ เช่น สื่อธงชาติประเทศในอาเซียน ธงอาเซียน สัญลักษณ์ AEC ภายในสถานศึกษาเพื่อให้มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการรับรู้และการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนรวมถึงสร้างเครือข่ายภายนอกสถานศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2) การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการวิจัยพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเปิดเสรีการค้าอยู่ในระดับมาก แต่ด้านการเปิดเสรีการค้าในประเด็นการรับรู้หลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รัฐบาลไทยจะสูญเสียรายได้ส่วนหนึ่งจากอัตราภาษีนำเข้าอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเปิดเสรีการบริการ ประเด็นเรื่องธุรกิจบริการขนาดย่อมไม่สามารถแข่งขันได้กับธุรกิจที่มีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนอยู่ในระดับต่ำ ด้านการเปิดเสรีการลงทุน ประเด็นเรื่องความขัดแย้งปัญหาที่ดินระหว่างผู้ลงทุนกับชาวบ้าน และประเด็นเรื่องปัญหาสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอยู่ในระดับต่ำ และด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ ประเด็นปัญหาอาชญากรรมจากผู้ก่อการร้ายที่แฝงตัวในรูปคนทำงานอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรนำเสนอการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้งในด้านบวกและด้านลบในรูปของการจัดสัมมนาอาเซียนในเชิงบวกและเชิงลบ การจัดบอร์ดนิทรรศการถึงผลกระทบในด้านต่าง ๆ หลังการเข้าสู่อาเซียนในด้านบวกและด้านลบ และการใช้สื่อโทรทัศน์ช่องมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่กระจายตามจุดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตามอาคาร ห้องเรียน หรือโรงอาหาร ที่ติดตั้งภายในมหาวิทยาลัยเนื่องจากสื่อในปัจจุบันส่วนใหญ่นำเสนอเพียงแต่ด้านบวกมากกว่าด้านลบ ทำให้นักศึกษารับรู้ผลกระทบด้านบวกมากกว่าด้านลบ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในแนวลึกขึ้น เช่น โดยการสัมภาษณ์
- 2) ควรมีการเก็บข้อมูลนักศึกษาที่ศึกษาในคณะและวิชาชีพที่จะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีในมหาวิทยาลัยอื่น ซึ่งผลที่ได้อาจมีความแตกต่างกัน เนื่องจาก 3 คณะที่ทำกรวิจัยไม่เป็นอาชีพที่มีการเปิดให้เคลื่อนย้ายอย่างเสรี
- 3) ควรมีการวิจัยการเรียนรู้และการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาเมื่อเกิดการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 4) ควรมีการวิจัยทักษะและวิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนสำหรับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านนานาชาติ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ด้านการประกอบอาชีพ และในด้านมิติอื่น ๆ
- 5) ควรมีการวิจัยการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาและการเตรียมความพร้อมของทางมหาวิทยาลัย เพื่อเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนระหว่างภาครัฐและเอกชน

DRU

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2524). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- กรมอาเซียน. (2546). *เอกสารข้อมูลพื้นฐานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) (Association of Southeast Asian Nations – ASEAN)*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานนโยบายกรมอาเซียน.
- กรมอาเซียน. (2556). *58 คำตอบ ผู้ประชาคมอาเซียน 2558*. กรุงเทพฯ: กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ.
- จรรย์ญา ปานเจริญ. (2553). *การจัดการและพฤติกรรมบุคคลในองค์กร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จำเนียร ช่วงโชติ และคณะ. (2519). *จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา.
- ณรงค์ โพธิ์พุกยานันท์. (2556). *อาเซียนศึกษา*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- เดโช สนวนานนท์. (2512). *ปทานุกรมจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: อักษรบริหาร.
- ธำรง บัวศรี. (2531). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2555). *แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียน ปี ๒๕๕๘* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัท ศรีเอทนิว จำกัด.
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). *จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์ดวงกมล จำกัด.
- ไพโรสิทธิ์ ศรีสุทธิเกิดพร. (2555). *ประชาคมอาเซียน 2558 (2015)*. กรุงเทพฯ: บริษัท ปัญญาชน ดิสทริบิวเตอร์ จำกัด.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). *พื้นฐานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- โยชิน คันสนยุทและคณะ. (2533). *จิตวิดิวิทยา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา ศิริพานิช. (2533). *หลักการสร้างแบบสอบวัดทางจิตวิทยาและทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

- วราภรณ์ รัถวิชัย. (2535). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- วรทัศน์ วัชรวาลี. (2533). *ประชาชาติอาเซียน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัท ตลาดา พับลิเคชัน จำกัด.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2527). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). *สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สังัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2541). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวิมล ติรกานันท์. (2551). *การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ ตุลยสินพงษ์ และคณะ. (2553). *โครงการศึกษากรอบความร่วมมือการพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานไทย ใน 32 ตำแหน่งงาน ภายใต้ข้อตกลงอาเซียน*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สุปानी สนธิรัตน์. (2545). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์. (2554). *ประเทศไทยกับอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรื.
- อาทร เขาวปราณี. (2520). *คู่มือการเรียนรู้จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บารุงนุกุลกิจ.
- อารี พันธุ์ณี. (2537). *จิตวิทยาการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บริษัท ออแกรมมี จำกัด.

บทความ

- ชัยญลักษณ์ วีระสมบัติ. (2555). “มาตรฐานวิชาชีพอาเซียน ความท้าทายที่บัณฑิตไทยต้องก้าวไปให้ถึง”. การบรรยายคุณสมบัตินักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพอาเซียนที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ระหว่างวันที่ 5 กันยายน 2555 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.
- ชัยญลักษณ์ วีระสมบัติ. (2555). การเตรียมความพร้อมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน. สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญมี ยอดเนตร. (2529.) “งานบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา”. น.162-165. เอกสารประกอบการอบรมคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- พินิติ รตะนานุกูล. (2552). *Rethinking ASEAN: Towards ASEAN Community 2015*. กรุงเทพฯ: เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศอาเซียน (The 1st Regional Seminar on Strengthening Cooperation in Education to Achieve an ASEAN Caring and Sharing Community) ระหว่างวันที่ 23-25 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมอมารี วอเตอร์เกต และสวนนนุช ชลบุรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552ก). รายงานสรุปผลการประชุมเชิงวิชาการระดับชาติ เรื่อง ความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาค: สู่การขับเคลื่อนประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน วันที่ 3-4 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมอิสติน กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: กลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับภูมิภาค สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552ข). รายงานสรุปผลการประชุมวิชาการระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ระหว่างวันที่ 23-25 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมอมารี วอเตอร์เกต และสวนนนุช พัทยา จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ: สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักเลขาธิการอาเซียน.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการ*. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

วิทยานิพนธ์

กนกวรรณ สมรักษ์. (2555). *พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารความรู้ทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน การจัดการสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, สมเกียรติ พ่วงรอด, และ อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2546). *ความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ในการพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง เพื่อรองรับการพัฒนาเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)* (รายงานผลการวิจัย). โครงการจัดตั้งสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ชลธิชา สว่างเนตร. (2542). *การรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงานภายในองค์กรและขวัญในการทำงานของพนักงานระดับบังคับบัญชาและวิชาชีพของบริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้าง จำกัด* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธีรวัฒน์ จิตรประสงค์. (2550). *การรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงาน กำลังขวัญในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานบริษัท คาร์ปอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล ไทยแลนด์ จำกัด (มหาชน)* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร มหาวิทยาลัยเกริก.

นฤมล สุมรรคา. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : กรณีศึกษา สถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี* (งานค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

นันทิกร ทองคลองไทร. (2550). *การรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงาน สุขภาพจิต และความพึงพอใจในงานของพนักงาน บริษัทห้องเย็นเอเชีย ซีฟู้ด (สุราษฎร์ธานี) จำกัด* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร มหาวิทยาลัยเกริก.

- เพ็ญประภา เจริญสุข และอนันต์ เจริญสุข. (2554). *ภาษาอังกฤษกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2015*. วารสารนักบริหาร, 31(4). หน้า 34-40.
- พัชรวัลย์ วงศ์บุญสิน. (2551). *แนวทางยุทธศาสตร์ในการเพิ่มผลิตภาพกำลังแรงงานอาเซียน*. วารสารประชากรศาสตร์ ปีที่ 24 ฉบับที่ 2 กันยายน 2551.
- วิชุดา ธรรมาจารย์พันธ์. (2540). *การศึกษาความพร้อมในการปฏิบัติบทบาทอาชีพของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 สถาบันศึกษาเอกชน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชญพร สุวรรณแทน. (2541). *ผลการใช้ชุดเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลพี่เลี้ยงต่อความรู้และความพร้อมในบทบาทพยาบาลพี่เลี้ยงของพยาบาลประจำการห้องคลอด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีสุภาภรณ์ บิณฑประสิทธิ์. (2540). *ผลของการใช้สัญญาณการเรียนรู้ต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนและความพร้อมในการเรียนรู้นตนเองของนักศึกษาพยาบาล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ พันประสิทธิ์. (2556). *การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาไทยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน (รายงานผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- เอกราช อะมะวัลย์. (2554). *การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558. (งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต)*. ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง มหาวิทยาลัยบูรพา

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กระทรวงแรงงาน. (2553). *รายงานสรุปผลการจัดงานการแข่งขันฝีมือแรงงานอาเซียน ครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 18-23 พฤศจิกายน 2553 ณ อาคารชาเลนเจอร์ ฮอลล์ 1-2 อิมแพ็ค เมืองทองธานี*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานส่งเสริมมาตรฐานฝีมือแรงงาน สำนักพัฒนามาตรฐานและทดสอบฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. สืบค้น 10 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.opec.go.th>

- กระทรวงแรงงาน. (2555). *บทสรุปผู้บริหาร ผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในส่วนของกระทรวงแรงงาน ปีที่สอง รอบ ๓ เดือน (ระหว่างวันที่ ๒๓ สิงหาคม – ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕)*. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์กลุ่มวิเคราะห์และประเมินผล สืบค้น 10 ธันวาคม 2555, จาก http://www.mol.go.th/sites/default/files/downloads/pdf/ReportGover_3Mouth_for23Aug_23Nov2555.pdf
- กรมอาเซียน. (2555ก). *ความสัมพันธ์กับภายนอก ความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจา*. กรุงเทพฯ: กองอาเซียน. สืบค้น 28 ธันวาคม 2555, จาก <http://http://www.mfa.go.th/asean/th/partnership/2431>
- กรมอาเซียน. (2555ข). *เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรการสร้างความตระหนักรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานนโยบาย กรมอาเซียน. สืบค้น 28 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/files/asean%20Thai%20Readiness.pdf>
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. (2553). *“ไทยกับ AEC ในยุคสมัยแห่งเอเชีย”*. สืบค้น 28 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.med.cmu.ac.th/library/asean-web/asean-pillars/Thai%20and%20AEC.pdf>
- นิโบล ปางลีลาศ. (2553). *เคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพเข้าสู่ตลาดอาเซียนอย่างเสรี : โอกาสและผลกระทบต่อไทย*. สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (สืบค้น 2 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.itd.or.th/articles?download=118%3A2011-09-19-11-29-29>)
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (2556). *ข้อมูลบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์*. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.dpu.ac.th>
- ศูนย์ข้อมูลความรู้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. (2555). *ภาพรวมการเปิดเสรีด้านการค้าขายของ AEC ที่มีผลกระทบต่อไทย*. สืบค้น วันที่ 3 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.thai-aec.com/32>
- ศูนย์ข้อมูลความรู้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. (2555). *AEC กับการเปิดเสรีด้านการลงทุน*. สืบค้น 3 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.thai-aec.com/476>
- ศูนย์ข้อมูลความรู้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. (2556). *เอกชนชี้ไทยไร้ขีดความสามารถห่วงเสียเปรียบเปิดเสรีบริการอาเซียน*. สืบค้น 3 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.thai-aec.com/735>

- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2552). *ประชาคมอาเซียนกับการพัฒนาภาคใต้ที่ยั่งยืน*. การปาฐกถาพิเศษ ในการประชุมวิชาการของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมกับ สมาคมนักศึกษาเก่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อ 29 พฤศจิกายน 2552 สืบค้น 21 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.psu.ac.th/en/node/1527>
- สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์. (2551). *ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ*. กรุงเทพฯ: สำนักข่าวแห่งชาติ. สืบค้น 15 ธันวาคม 2553, จาก http://thainews.prd.go.th/14th_aseansummit/index.php?option=com_content&task=view&id=23&Itemid=11
- สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ. (2554). *สถิติการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๔*. กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. สืบค้น 26 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.overseas.doe.go.th/download/Statbook54.rar>
- สำนักกอาอาเซียน. (2553). *กลไกการค้าในอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. สืบค้น 25 ธันวาคม 2555, จาก http://www.thaifta.com/trade/corner/as_process.pdf
- อรจินดา บุรสมบูรณ์ และอาทิตยา เกียรติวัฒนวงศ์. (2554). *ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุนอย่างเสรี และเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น ภายใต้อาเซียน*. สำนักข่าวแห่งชาติกรมประชาสัมพันธ์. สืบค้น 10 ธันวาคม 2555, จาก <http://thainews.prd.go.th>

ภาษาอังกฤษ

BOOKS

- Barrow, R. and Milburn. (1990). *A Critical Dictionary of Educational Concepts*. 2nd ed. New York: Teachers collage.
- Benfield, G & Francis, R. (2008). *A Mapping of Graduate Attributes for a Digital Age at Brookes*. Retrieved 18 December 2012 from <https://mw.brookes.ac.uk/download/attachments/10062425/A+Mapping+of+Graduate+Attributes+for+a+Digital+Age+at+Brookes.doc?version=1>
- Clark, V.L. (1997). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks : Sage.

- Crebert, G., Bates, M., Bell, B., Patrick, C. and Cragolini, V. (2004). *Developing Generic Skills at University, during Work Placement and in Employment: Graduates' Perceptions*. Higher Education Research and Development, 23 (2), 147-165.
- Crosling, G. and Ward, I. (2002). *Oral Communication: The Workplace Needs and Uses of Business Graduates Employees*. English for Specific Purpose, 21, 41-57.
- Education First (EF) (2012). *EF English Proficiency Index*. Retrieved 20 May 2013 from http://www.ef.co.th/_/~/media/efcom/epi/2012/full_reports/ef-epi-2012-report-master-lr-2
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Harvey, L. and Green, D. (1994). *Employer Satisfaction*. Birmingham, QHE.
- Lefrancois, G. R. (1988). *Psychology for Teaching*. California: Woods Worth Publishing Company.
- National Committee of Inquiry into Higher Education. (1997). *Higher Education in the Learning Society*. Norwich: The Dearing Report, HMSO.
- Scoufis, M. (2000). *Graduate Attributes Projects: A focus for grass roots change in teaching and learning practices*. Teaching and Learning Forum 2000, Curtin University of Technology. Retrieved on 15 December 2012 from <http://lsn.curtin.edu.au/tlf/tlf2000/scoufis.html>
- Skinner, C. E. (1965). *Educational Psychology*. New York: Prentice Hall, Inc.
- Thatcher, V. S. (Editor). (1970). *The New Webster Dictionary the English Language*. New York: Processing and Books.
- University of Adelaide. (2011). *Graduate Attributes*. Available Online. Retrieved 22 December 2012 from <http://www.adelaide.edu.au/clpd/online/current/gradattrib>
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third editio. Newyork : Harper and Row Publication. : Taro Yamane , p. 125

กรม
การ
การ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
การตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์
ของงานวิจัยโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(Index of Item – Objective Congruence: IOC)

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

การตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC)

คำอธิบาย ข้อต่อไปนี้เป็นข้อความที่วัด การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กรุณาใส่เครื่องหมาย / ในช่องความสอดคล้อง (Congruence) หลังข้อความ โดยมีความหมายของคะแนนดังนี้

ความสอดคล้อง +1 หมายถึง คำถามนั้นมีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์และตัวแปรที่ตั้งไว้

ความสอดคล้อง 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นมีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์และตัวแปรที่ตั้งไว้

ความสอดคล้อง -1 หมายถึง คำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์และตัวแปรที่ตั้งไว้

โดยตัวแปรในการศึกษาประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ

ตัวแปร	องค์ประกอบ	มาตรวัด
1. การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	1.1 ด้านการเปิดเสรีการค้า 1.2 ด้านการเปิดเสรีการบริการ 1.3 ด้านการเปิดเสรีการลงทุน 1.4 ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ	- ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด - ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก - ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง - ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย - ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
2. การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	2.1 ด้านการเป็นนานาชาติ 2.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร 2.3 ด้านการประกอบอาชีพ	- ระดับ 5 หมายถึง ปฏิบัติสม่ำเสมอ - ระดับ 4 หมายถึง ปฏิบัติบ่อย - ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง - ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อยมาก - ระดับ 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติ

ดัชนีของตัวแปร (Index of Variables)	วัตถุประสงค์ของตัวแปร (Objective)	รหัส (Code)	ข้อความ (Questionnaires)	ความสอดคล้อง (Congruence)			ข้อเสนอแนะ (Suggestions)
				+1	0	-1	
1. การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 1.1 ด้านการเปิดเสรีการค้า	ชีวิตการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการยกเลิกภาษีศุลกากรและการยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีทุกรายการ ยกเว้นสินค้าที่มีการอ่อนไหวและอ่อนไหวสูง	A11	ท่านรับรู้ว่่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รัฐบาลไทยจะสูญเสียรายได้ส่วนหนึ่งจากอัตราภาษีนำเข้า				
		A12	ท่านรับรู้ว่่าอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการผลิตต่ำและไม่มีความสามารถแข่งขัน หรืออุตสาหกรรมที่เพิ่งก่อตั้งจะเสียเปรียบกว่าผู้ประกอบการที่มีมานานแล้ว				

		A13	ท่านรับรู้ว่าการลดภาษีของอาเซียนจะทำให้สินค้าไทยส่งออกไปอาเซียนมีราคาถูกลงและสามารถแข่งขันกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียนได้				
		A14	ท่านรับรู้ว่าการลดภาษีของไทยจะทำให้มีการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปในราคาถูกลงมีผลต่อการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออก				
		A15	ท่านรับรู้ว่าการลดภาษีทำให้ผู้บริโภคสามารถบริโภคสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง				
1. การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ชีวิตการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการขจัดข้อจำกัดต่อการค้าบริการ ได้แก่ การขนส่งทางอากาศ เทคโนโลยีสารสนเทศ สุขภาพ การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์	A21	ท่านรับรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ธุรกิจบริการสามารถขยายตัวไปสู่ประเทศในกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรี ทำให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน				
1.2 ด้านการเปิดเสรีการบริการ		A22	ท่านรับรู้ว่าการเปิดเสรีด้านการบริการ สามารถทำให้ธุรกิจบริการขนาดย่อม ไม่สามารถแข่งขันได้กับธุรกิจบริการที่มีบริษัทต่างชาติเข้าร่วมลงทุน				
		A23	ท่านรับรู้ว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ทำให้มีผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวมากขึ้น				
		A24	ท่านรับรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ธุรกิจบริการของประเทศในกลุ่มอาเซียน สามารถควบรวมกิจการหรือสร้างพันธมิตรกับธุรกิจไทย เพื่อพัฒนาธุรกิจให้มีการเติบโตมากขึ้น เช่น ธุรกิจโรงแรมกับการท่องเที่ยว				

		A25	ท่านรับรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ธุรกิจบริการไทยจะสูญเสียความเป็นเจ้าของให้กับผู้ร่วมลงทุนต่างชาติ ทำให้ผู้ลงทุนต่างชาติมีโอกาสเพิ่มปริมาณการถือหุ้นมากขึ้น				
1. การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 1.3 ด้านการเปิดเสรีการลงทุน	ชีวิตการรับรู้ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ดำเนินการได้โดยนักลงทุนต่างชาติ ความยาก/ง่ายในการเข้ามาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	A31	ท่านรับรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะทำให้เกิดการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีการผลิต เพิ่มผลิตภาพเพิ่มผลผลิต และทำให้ประเทศได้ประโยชน์จากมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่สร้างขึ้น				
		A32	ท่านรับรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีการย้ายฐานการผลิต เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากมีทรัพยากรและวัตถุดิบที่ดี				
		A33	ท่านรับรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดความขัดแย้งปัญหาที่ดิน ระหว่างผู้ลงทุนกับชาวบ้าน ท้องถิ่น เนื่องจากผู้ลงทุนเข้ามาแย่งทรัพยากรโดยรอบหรือใกล้เคียง เช่น ปัญหาการแย่งน้ำในฤดูแล้ง				
		A34	ท่านรับรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะทำให้เกิดการพัฒนาสินค้าและบริการที่ “ผลิตในอาเซียน” ได้อย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน				
		A35	ท่านรับรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดปัญหาทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากผู้ลงทุนเข้ามาจดทรัพย์สินทางปัญญาของชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านขาดโอกาสในการเป็นเจ้าของสิทธิในสินค้า/บริการ ประเภทนั้น ๆ				

<p>1. การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน</p> <p>1.4 ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ</p>	<p>ชีวิตการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายหรืออำนวยความสะดวกในการเดินทางสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าบริการและการลงทุน ได้แก่ อาชีพ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก นักสำรวจ และนักบัญชี</p>	A41	ท่านรับรู้ว่าจะหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดการแข่งขันของตลาดแรงงานฝีมือและมีความเข้มข้นมากขึ้น				
		A42	ท่านรับรู้ว่าจะหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดความไม่เท่าเทียมกันในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งผลของความไม่เท่าเทียมกันนี้จะตกอยู่กับแรงงานในประเทศสมาชิกที่ด้อยโอกาส เช่น การแข่งขันชั้นศาสนาและวัฒนธรรม				
		A43	ท่านรับรู้ว่าจะบุคลากรไทยที่มีศักยภาพ จะเคลื่อนย้ายไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น (ภาวะสมองไหล)				
		A44	ท่านรับรู้ว่าจะหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาจเกิดปัญหาอาชญากรรมจากผู้ก่อการร้ายที่แฝงตัวในรูปของคนทำงาน				
		A45	ท่านรับรู้ว่าจะหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเทศไทยจะเกิดปัญหาชาวต่างชาติเข้ามาแย่งงานแรงงานไทยมากขึ้น ถ้าหากมีการขยายกรอบความร่วมมือเป็น ASEAN +3 และ ASEAN +6 ในแรงงานฝีมือบางสาขา				
<p>2. การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน</p> <p>2.1 ด้านการเป็นนานาชาติ</p>	<p>ชีวิตการยอมรับ การเรียนรู้ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ที่แตกต่าง และสามารถที่จะทำงานร่วมกันกับชาวต่างชาติได้</p>	B11	ท่านเรียนหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในสถาบันกวดวิชาต่างๆ				
		B12	ท่านฝึกฟัง อ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ ฟังภาพยนตร์ระบบ Sound track เขียน Email เป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น				

		B13	ท่านมีการเรียนรู้วัฒนธรรมของชนชาติต่าง ๆ ในประเทศกลุ่มอาเซียน				
		B14	ท่านพยายามหาโอกาสติดต่อหรือประสานงานกับเพื่อนในประเทศกลุ่มอาเซียน				
		B15	ท่านฝึกฝนการปฏิบัติตามธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ต่างกันของประเทศกลุ่มอาเซียน				
		B16	ท่านเรียนภาษาอื่นเพิ่มเติม เช่น ภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียน				
2. การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ชีวิตการเรียนรู้ ศึกษา ข้อมูล และการใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และติดต่อสื่อสารผ่านระบบ เครือข่ายต่าง ๆ ภายในกลุ่มประเทศอาเซียนได้	B21	ท่านลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมในหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อตอบรับอาเซียน				
2.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร		B22	ท่านเข้าร่วมอบรมหลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสามารถนำมาใช้ในการเชื่อมต่อกับประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียน				
		B23	ท่านศึกษากฎหมายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกลุ่มประเทศอาเซียน				
		B24	ท่านฝึกฝนการใช้อินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ในการหาข้อมูลกลุ่มประเทศอาเซียน				
		B25	ท่านหาข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่กลุ่มประเทศอาเซียนใช้ในปัจจุบัน				

2. การเตรียมความพร้อม ในการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน 2.3 ด้านการประกอบอาชีพ	ชีวิตการศึกษาหาข้อมูล หลักเกณฑ์ ข้อกำหนด เกี่ยวกับการอาชีพ และประเทศในกลุ่มอาเซียน	B31	ท่านหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่เป็น ที่ต้องการในกลุ่มประเทศอาเซียน				
		B32	ท่านหาข้อมูลและทำความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการ ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ ในประเทศกลุ่มอาเซียน เช่น วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี แพทย์ พยาบาล เป็นต้น				
		B33	ท่านศึกษาข้อกำหนดแรงงาน ในกลุ่มประเทศอาเซียน				
		B34	ท่านเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพในอนาคต				
		B35	ท่านศึกษาดูงานในกลุ่มประเทศ อาเซียน				

ผลการทดสอบดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

(Testability of Item – Variable – Congruence Index)

ดัชนีของตัวแปร (Index of Variables)	วัตถุประสงค์ของตัวแปร (Objective)	รหัส (Code)	ข้อความ (Questionnaires)	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
				1	2	3			
1. การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 1.1 ด้านการเปิดเสรีการค้า	ชี้วัดการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการยกเลิกภาษีศุลกากรและการยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภายในทุกรายการยกเว้นสินค้าที่มีการอ่อนไหวและอ่อนไหวสูง	A11	ท่านรับรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รัฐบาลไทยจะสูญเสียรายได้ส่วนหนึ่งจากอัตราภาษีนำเข้า	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		A12	ท่านรับรู้ว่าอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการผลิตต่ำและไม่มีความสามารถแข่งขัน หรืออุตสาหกรรมที่เพิ่งก่อตั้งจะเสียเปรียบกว่าผู้ประกอบการที่มีมานานแล้ว	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		A13	ท่านรับรู้ว่าการลดภาษีของอาเซียนจะทำให้สินค้าไทยส่งออกไปอาเซียนมีราคาถูกและสามารถแข่งขันกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียนได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		A14	ท่านรับรู้ว่าจากการลดภาษีของไทยจะทำให้มีการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้ากึ่งสำเร็จรูปในราคาถูก มีผลต่อการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออก	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		A15	ท่านรับรู้ว่าจากการลดภาษีทำให้ผู้บริโภคสามารถบริโภคสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1. การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 1.2 ด้านการเปิดเสรีการบริการ	ชี้วัดการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการขจัดข้อจำกัดต่อการค้าบริการ ได้แก่ การขนส่งทางอากาศ เทคโนโลยีสารสนเทศ สุขภาพ การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์	A21	ท่านรับรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ธุรกิจบริการสามารถขยายตัวไปสู่ประเทศในกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรี ทำให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		A22	ท่านรับรู้ว่าการเปิดเสรีด้านการบริการ สามารถทำให้ธุรกิจบริการขนาดย่อม ไม่สามารถแข่งขันได้กับธุรกิจบริการที่มีบริษัทต่างชาติเข้า	1	1	1	3	1	ใช้ได้

		A34	ท่านรับรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะทำให้เกิดการพัฒนาสินค้าและบริการที่ “ผลิตในอาเซียน” ได้อย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		A35	ท่านรับรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดปัญหาทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากผู้ลงทุนเข้ามาจดทะเบียนทางปัญญาของชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านขาดโอกาสในการเป็นเจ้าของสิทธิ์ในสินค้า/บริการ ประเภทนั้น ๆ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1. การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ชีวิตการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายหรืออำนวยความสะดวกในการเดินทางสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าบริการและการลงทุน ได้แก่ อาชีพ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก นักสำรวจ และนักบัญชี	A41	ท่านรับรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดการแข่งขันของตลาดแรงงานฝีมือและมีความเข้มข้นมากขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
1.4 ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ		A42	ท่านรับรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดความไม่เท่าเทียมกันในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งผลของความไม่เท่าเทียมกันนี้จะตกอยู่กับแรงงานในประเทศสมาชิกที่ด้อยโอกาส เช่น การแบ่งชนชั้น ศาสนา และวัฒนธรรม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		A43	ท่านรับรู้ว่าบุคลากรไทยที่มีศักยภาพ จะเคลื่อนย้ายไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น (ภาวะสมองไหล)	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		A44	ท่านรับรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาจเกิดปัญหาอาชญากรรมจากผู้ที่ก่อการร้ายที่แฝงตัวในรูปของคนทำงาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

		A45	ท่านรับรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเทศไทยจะเกิดปัญหาชาวต่างชาติเข้ามาแย่งงานแรงงานไทยมากขึ้น ถ้าหากมีการขยายกรอบความร่วมมือเป็น ASEAN +3 และ ASEAN +6 ในแรงงานฝีมือบางสาขา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2. การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2.1 ด้านการเป็นนานาชาติ	ชีวิตการยอมรับ การเรียนรู้ ภาษาศาสนา วัฒนธรรม ที่แตกต่าง และสามารถที่จะทำงานร่วมกับชาวต่างชาติได้	B11	ท่านเรียนหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในสถาบันกวดวิชาต่างๆ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		B12	ท่านฝึกฟัง อ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เช่น อ่าน หนังสือ พิมพ์ ภาษาอังกฤษ ฟังภาพยนตร์ระบบ Sound track เขียน Email เป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		B13	ท่านมีการเรียนรู้วัฒนธรรมของชนชาติต่าง ๆ ในประเทศกลุ่มอาเซียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		B14	ท่านพยายามหาโอกาสติดต่อหรือประสานงานกับเพื่อนในประเทศกลุ่มอาเซียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		B15	ท่านฝึกฝนการปฏิบัติตามธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ต่างกันของประเทศกลุ่มอาเซียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		B16	ท่านเรียนภาษาอื่นเพิ่มเติม เช่น ภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2. การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ชีวิตการเรียนรู้ ศึกษา ข้อมูล และการใช้งานเทคโนโลยี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง เหมาะสม และติดต่อสื่อสารผ่านระบบ เครือข่ายต่าง ๆ ภายในกลุ่มประเทศอาเซียนได้	B21	ท่านลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมในหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อตอบรับอาเซียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
		B22	ท่านเข้าร่วมอบรมหลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสามารถนำมาใช้ในการเชื่อมต่อกับประเทศต่างๆ ในกลุ่มอาเซียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

คำชี้แจง

(1) แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดทำข้อเสนอแนะให้กับผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการผลิตและพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 ต่อไป

(2) แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 3 การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง และกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล

1.1 เพศ

1. ชาย

2. หญิง

1.2 อายุ

1. ต่ำกว่า 20 ปี

4. 31 – 35 ปี

2. 20 – 25 ปี

5. มากกว่า 35 ปี ขึ้นไป

3. 26 – 30 ปี

1.3 ท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับการศึกษา 1. ปริญญาตรี 2. ปริญญาโท 3. ปริญญาเอก

1.4 ท่านกำลังศึกษาอยู่คณะ 1. บริหารธุรกิจ 2. นิติศาสตร์ 3. นิเทศศาสตร์

1.5 รายได้ต่อเดือน

1. ไม่เกิน 10,000 บาท

4. 20,001 – 25,000 บาท

2. 10,001 – 15,000 บาท

5. 25,001 – 30,000 บาท

3. 15,001 – 20,000 บาท

6. มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 การรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5=เห็นด้วยมากที่สุด, 4=มาก, 3=ปานกลาง, 2=น้อย, 1=น้อยที่สุด

ที่	การรับรู้ผลกระทบทางเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน	ระดับการรับรู้				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการเปิดเสรีการค้า						
1.1	ท่านรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รัฐบาลไทยจะสูญเสียรายได้ส่วนหนึ่งจากอัตราภาษีนำเข้า					
1.2	ท่านรู้ว่าอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการผลิตต่ำและไม่มีความสามารถแข่งขันหรืออุตสาหกรรมที่เพิ่งก่อตั้งจะเสียเปรียบกว่าผู้ประกอบการที่มีมานานแล้ว					
1.3	ท่านรู้ว่าการลดภาษีของอาเซียนจะทำให้สินค้าไทยส่งออกไปอาเซียนมีราคาถูกลงและสามารถแข่งขันกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียนได้					
1.4	ท่านรู้ว่าจากการลดภาษีของไทยจะทำให้มีการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้ากึ่งสำเร็จรูปในราคาถูกลง มีผลต่อการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออก					
1.5	ท่านรู้ว่าจากการลดภาษีทำให้ผู้บริโภคสามารถบริโภคสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง					
2. ด้านการเปิดเสรีการบริการ						
2.1	ท่านรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ธุรกิจบริการสามารถขยายตัวไปสู่ประเทศในกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรี ทำให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน					
2.2	ท่านรู้ว่าการเปิดเสรีด้านการบริการ สามารถทำให้ธุรกิจบริการขนาดย่อมไม่สามารถแข่งขันได้กับธุรกิจบริการที่มีบริษัทต่างชาติเข้ามาร่วมลงทุน					
2.3	ท่านรู้ว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ทำให้มีผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น					
2.4	ท่านรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ธุรกิจบริการของประเทศในกลุ่มอาเซียน สามารถควมรวมกิจการหรือสร้างพันธมิตรกับธุรกิจไทยเพื่อพัฒนาธุรกิจให้มีการเติบโตมากขึ้น เช่น ธุรกิจโรงแรมกับการท่องเที่ยว					
2.5	ท่านรู้ว่าหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ธุรกิจบริการไทยจะสูญเสียความเป็นเจ้าของให้กับผู้ร่วมลงทุนต่างชาติ ทำให้ผู้ลงทุนต่างชาติมีโอกาสเพิ่มปริมาณการถือหุ้นมากขึ้น					
3. ด้านการเปิดเสรีการลงทุน						
3.1	ท่านรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะทำให้เกิดการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีการผลิต เพิ่มผลิตภาพ เพิ่มผลผลิต และทำให้ประเทศได้ประโยชน์จากมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่สร้างขึ้น					
3.2	ท่านรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีการขยายฐานการผลิต เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากมีทรัพยากรและวัตถุดิบที่ดี					
3.3	ท่านรู้ว่าหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดความขัดแย้งปัญหาที่ดินระหว่างผู้ลงทุนกับชาวบ้านท้องถิ่น เนื่องจากผู้ลงทุนเข้ามาแย่งทรัพยากร โดยรอบหรือใกล้เคียง เช่น ปัญหาการแย่งน้ำในฤดูแล้ง					

ที่	การรับรู้ผลกระทบทางเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน	ระดับการรับรู้				
		5	4	3	2	1
3.4	ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะทำให้เกิดการพัฒนาสินค้าและบริการที่ “ผลิตในอาเซียน” ได้อย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน					
3.5	ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดปัญหาทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากผู้ลงทุนเข้ามาจดทะเบียนทางปัญญาของชาวบ้านทำให้ชาวบ้านขาดโอกาสในการเป็นเจ้าของสิทธิในสินค้า/บริการ ประเภทนั้น ๆ					
4. ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ						
4.1	ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดการแข่งขันของตลาดแรงงานฝีมือ และมีความเข้มข้นมากขึ้น					
4.2	ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดความไม่เท่าเทียมกันในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งผลของความไม่เท่าเทียมกันนี้จะคกอยู่กับแรงงานในประเทศสมาชิกที่ด้อยโอกาส เช่น การแข่งขันด้าน ศาสนา และวัฒนธรรม					
4.3	ท่านรับรู้ว่าบุคลากรไทยที่มีศักยภาพ จะมีโอกาสเคลื่อนย้ายไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น					
4.4	ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาจเกิดปัญหาอาชญากรรมจากผู้ก่อการร้ายที่แฝงตัวในรูปของพนักงาน					
4.5	ท่านรับรู้ว่าการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเทศไทยจะเกิดปัญหาชาวต่างชาติเข้ามาแย่งงานแรงงานไทยมากขึ้น ถ้าหากมีการขยายกรอบความร่วมมือเป็น ASEAN +3 และ ASEAN +6 ในแรงงานฝีมือบางสาขา					

ส่วนที่ 3 การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คำชี้แจง ท่านมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องเหล่านี้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามจริง

5=ปฏิบัติสม่ำเสมอ 4=ปฏิบัติบ่อย 3=ปฏิบัติบางครั้ง 2=ปฏิบัติน้อยมาก 1=ไม่เคยปฏิบัติ

ที่	การเตรียมความพร้อม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการเป็นนานาชาติ						
1.1	ท่านเรียนหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในสถาบันกวดวิชาต่างๆ					
1.2	ท่านฝึกฟัง อ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ ภาษาอังกฤษ ฟังภาพยนตร์ระบบ Sound track เขียน Email เป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น					
1.3	ท่านเรียนรู้วัฒนธรรมของชนชาติต่าง ๆ ในประเทศกลุ่มอาเซียน					
1.4	ท่านพยายามหาโอกาสติดต่อหรือประสานงานกับเพื่อนในประเทศกลุ่มอาเซียน					
1.5	ท่านฝึกฝนการปฏิบัติตามธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ต่างกันของประเทศกลุ่มอาเซียน					
1.6	ท่านเรียนภาษาอื่นเพิ่มเติม เช่น ภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียน					

ที่	การเตรียมความพร้อม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร						
2.1	ท่านลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมในหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อตอบรับอาเซียน					
2.2	ท่านเข้าร่วมอบรมหลักสูตร โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสามารถนำมาใช้ในการเชื่อมต่อกับประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียน					
2.3	ท่านศึกษากฎหมายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกลุ่มประเทศอาเซียน					
2.4	ท่านฝึกฝนการใช้อินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ในการหาข้อมูลกลุ่มประเทศอาเซียน					
2.5	ท่านหาข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่กลุ่มประเทศอาเซียนใช้ในปัจจุบัน					
3. ด้านการประกอบอาชีพ						
3.1	ท่านหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่เป็นที่ต้องการในกลุ่มประเทศอาเซียน					
3.2	ท่านหาข้อมูลและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการประกอบวิชาชีพต่าง ๆ ในประเทศกลุ่มอาเซียน เช่น วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี แพทย์ พยาบาล เป็นต้น					
3.3	ท่านศึกษากฎหมายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน					
3.4	ท่านเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต					
3.5	ท่านศึกษาดูงานในกลุ่มประเทศอาเซียน					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับข้อมูลของท่านที่เป็นประโยชน์

ภาคผนวก ค

Education First (EF)

EF English Proficiency Index 2012

EF EPI

EF English Proficiency Index

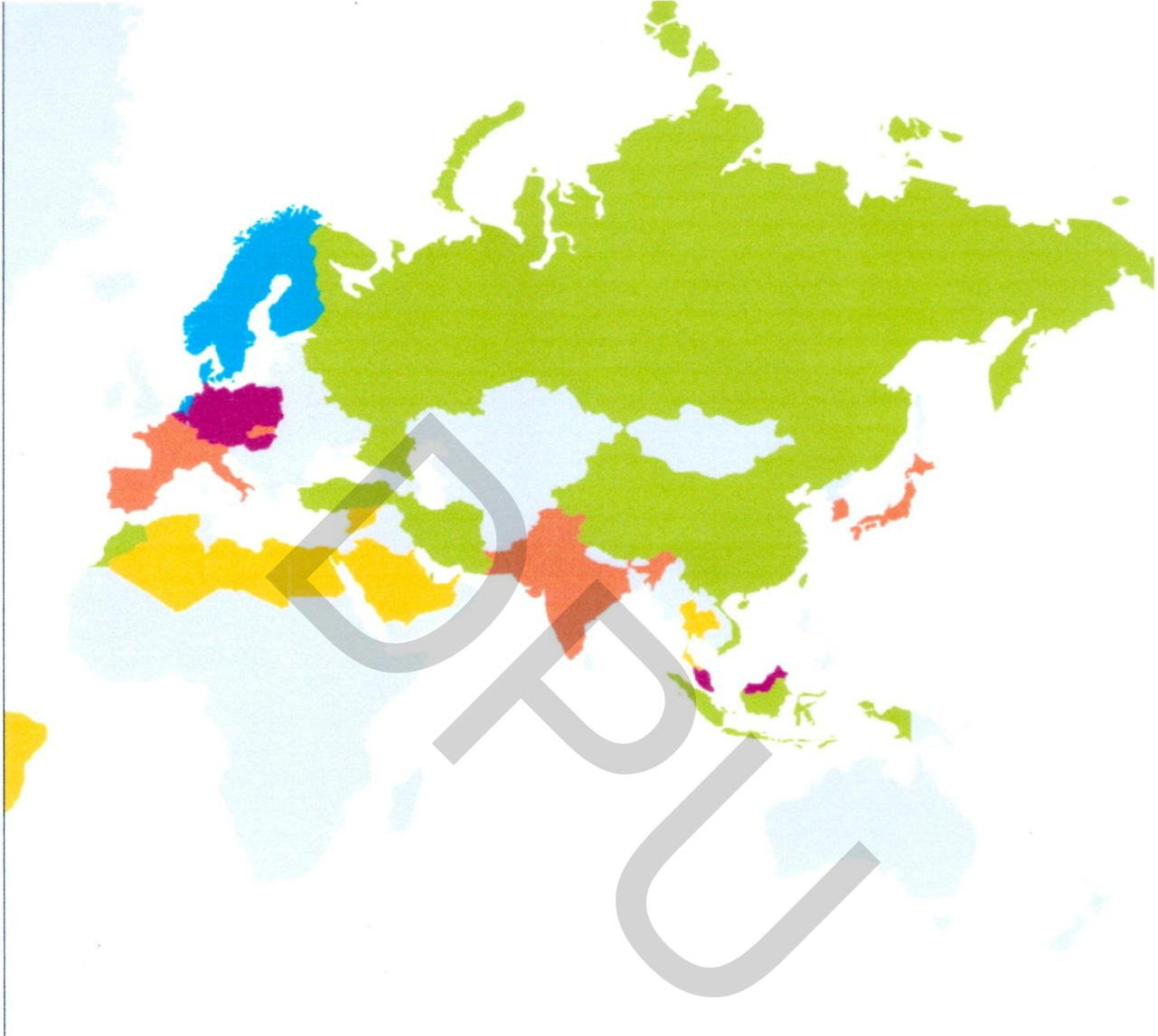
www.ef.com/epi

EF English Proficiency Index 2012

Very High Proficiency			High Proficiency			Moderate Proficiency		
Rank	Country	EF EPI	Rank	Country	EF EPI	Rank	Country	EF EPI
1	Sweden	68.91	6	Belgium	62.46	14	India*	57.49
2	Denmark	67.96	7	Austria	62.14	15	Switzerland	57.39
3	Netherlands	66.32	8	Hungary	60.39	16	Slovakia	56.62
4	Finland	64.37	9	Germany	60.07	17	Pakistan*	56.03
5	Norway	63.22	10	Poland	59.08	18	Spain	55.89
			11	Czech Republic	58.90	19	Portugal	55.39
			12	Singapore*	58.65	20	Argentina	55.38
			13	Malaysia*	57.95	21	South Korea	55.35
						22	Japan	55.14
						23	France	54.28
						24	Italy	54.01
						25	Hong Kong*	53.65

*Countries where English is an official language

DRU

Low Proficiency

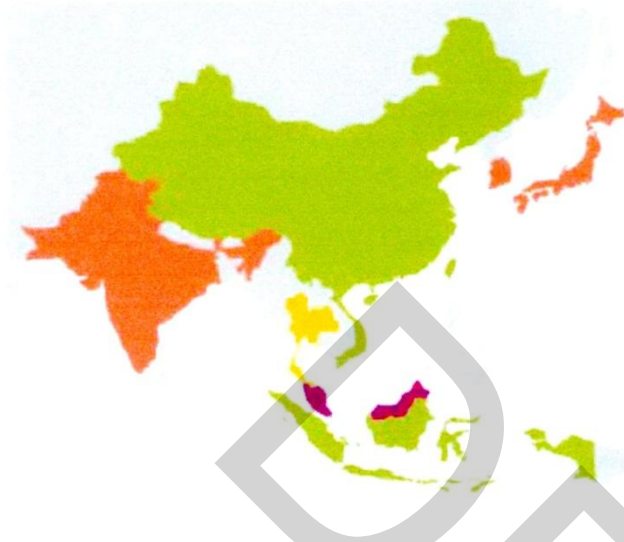
Rank	Country	EF EPI
26	Uruguay	53.42
27	Indonesia	53.31
28	Iran	52.92
29	Russia	52.78
30	Taiwan	52.42
31	Vietnam	52.14
32	Turkey	51.19
33	Peru	50.55
34	Costa Rica	50.15
35	Morocco	49.40
36	China	49.00
37	Qatar	48.79
38	Mexico	48.60

Very Low Proficiency

Rank	Country	EF EPI
39	Chile	48.41
40	Venezuela	47.50
41	El Salvador	47.31
42	Syria	47.22
43	Ecuador	47.19
44	Algeria	47.13
45	Kuwait	47.01
46	Brazil	46.86
47	Guatemala	46.66
48	Egypt	45.92
49	United Arab Emirates	45.53
50	Colombia	45.07

Rank	Country	EF EPI
51	Panama	44.68
52	Saudi Arabia	44.60
53	Thailand	44.36
54	Libya	42.53

Asia EF EPI Rankings

Rank	Country	EF EPI	Level
12	Singapore*	58.65	High Proficiency
13	Malaysia*	57.95	High Proficiency
14	India*	57.49	Moderate Proficiency
17	Pakistan*	56.03	Moderate Proficiency
21	South Korea	55.35	Moderate Proficiency
22	Japan	55.14	Moderate Proficiency
25	Hong Kong*	53.65	Moderate Proficiency
27	Indonesia	53.31	Low Proficiency
30	Taiwan	52.42	Low Proficiency
31	Vietnam	52.14	Low Proficiency
36	China	49.00	Low Proficiency
53	Thailand	44.36	Very Low Proficiency

*Countries where English is an official language

Asia's exemplary education systems struggle to bring their students to the highest levels of English proficiency.

Exemplary education but mediocre English

Japan and South Korea both have very literate populations and a strong Confucian culture that values education. Emphasis has been placed on English study in Korea and Japan, both in the public school system and through the enthusiastic use of thousands of private English training centers. Yet levels of English among adults are below the OECD average of 58.58. This is particularly striking when compared to the astoundingly high quality of achievement in math and reading in these countries, which is consistently demonstrated in international tests. An over-emphasis on rote learning, relatively low levels of exposure to foreigners in everyday life, and teacher-student norms which impede conversation practice all contribute to the problem. Government leaders in Tokyo and Seoul must study why their schools are failing pupils in English language instruction while succeeding brilliantly in other key subjects, then make changes accordingly.

India and Pakistan both have large groups of English-speaking adults thanks to the legacy of the British empire. But despite the emphasis placed on English in most schools, and the official status that the language holds, these two countries attain only moderate proficiency overall. While moderate proficiency is an achievement that few developing countries have attained, improvements are needed in both India and Pakistan, particularly in training qualified teachers to make better use of the instructional time already allotted to English.

English as an official language

Malaysia and Singapore, the highest proficiency countries in Asia, are examples of how English can be used to bridge linguistic divides between different communities within the same country. In addition to ethnic Malays, both countries have large Chinese and Indian communities, each with its own traditions and language. English has long been a required subject for all pupils starting in primary school, where it is often the medium of instruction. English proficiency is tested at the end of primary school and again at the end of secondary school. In these countries, English is valued as a shared language across communities, not owned by any one of the three, as well as being an international medium of communication.

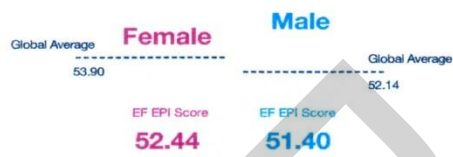
Hong Kong's English skills fall significantly below those of other territories in East Asia where English is an official language. In a 2011 survey, more adults professed to speaking fluent Mandarin than English. Hong Kong has, in the past decade, struggled with how to prioritize foreign language instructional time in schools. English and Mandarin are both foreign languages to most Hong Kong natives. The existence of two important languages does not necessarily lead to lower English proficiency, but large amounts of time must be devoted to these subjects if they are to be taught to a high level.

China will require momentous English language training

China is attempting a remarkable linguistic feat. It is at once pushing its citizens towards Mandarin as a shared national language and ramping up English training to reap the full economic benefit of its current global position. More people are learning English in China than in any other country. 100,000 native English speakers are currently teaching there. The EF

EPI score shows that China still has a long way to go before it can consider itself adequately proficient in English. But the government has shown drive both in training children via the public schools and in retraining adults—particularly those in the public sector. These efforts are already having measurable results among professionals. Tests administered to working adults in China show they have a large advantage in English proficiency over the population as a whole. These results are detailed in the EF EPI report, available for download at www.ef.com/epi.

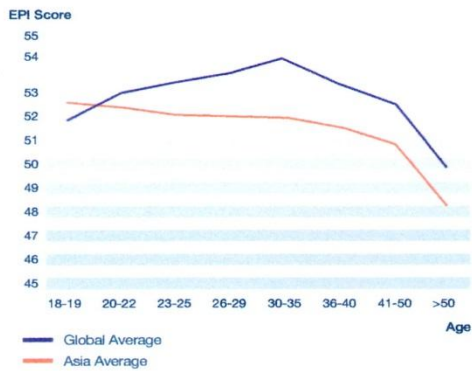
Gender Gap

Across Asia women have slightly better English proficiency

Despite the marked social and economic differences between the countries in Asia, the English gender gap is remarkably stable. Women in each country and across the region speak English better than men, with a narrow divide of about 1 point in most instances. Chinese women's 3-point advantage is unique in the region. The only country where men slightly outscore women is Thailand, but they do so by less than 0.2 points.

Generation Gap

In Asia, English proficiency declines slightly with age

In Asia as a whole, recent high school graduates speak the best English. English proficiency then declines steadily with age. The skills of 18- and 19-year-olds are likely a result of the increased emphasis on English learning among children, and added teaching hours in public schools. Unfortunately, adults across Asia are not improving their English in the same way European adults are through their professional lives. This is not the case in every country in Asia, however. For more detail on individual countries' performance, refer to the country fact sheets.

Image removed to control file size, for full high res report, go to www.ef.com/epi

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

ประวัติการศึกษา

นายภพนง เชื้อมทอง

2554 วิทยาศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2556 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

DPU